Isus zimbea mereu...

Dar deodată se întristă. O îndoială îi pătrunse în suflet. Căuta s'o gonească, dar umbra de îndoială se furişă mai mult.

Dacă tot zbuciumul ce îndura acum, va să fie înzadar? Dacă tot ce a predicat s'a risipit în vânt, ca sămânța zvârlită în ogorul cel sterp?

Deodată, din mulțimea celor cu pumnii încleștați, cu chipuri încruntate, răsări un copil. Ținea în mână un buchet de flori de primăvară, — şi-l privia pe Isus, cu dragoste nespusă.

— Ține, zise copilul, şi-i întinse buchetul, tu ai făcut-o pe mama sănătoasă, şi de aceea eu te iubesc... Eu te iubesc mereu...

Copilul s'a rătăcit în gloata, care urla:

— Moarte Nazariteanului!

— Moarte Nazariteanului!

Dar, cu buchetul de flori de primăvară, în mână, încovoiat sub cruce, Isus şi-a ridicat privirile senine, spre bolta străvezie, şi-a murmurat uşor:

— Doamne, iartă-mi rătăcirea de-o clipă. Jertfa mea nu va fi înzadar...

Ion Pas.

PREGĂTIRI DE PAŞTI LA BUCUREŞTI: în Piața Mare

PAŞTILE IN BUCUREŞTI: Copii se dau în dulap

PAŞTILE IN BUCUREŞTI: Ciocnirea ouălor roşii

TRADIȚII ŞI OBICEIURI

Țigănci în capitală, cu Lazăre (mire şi mireasă)

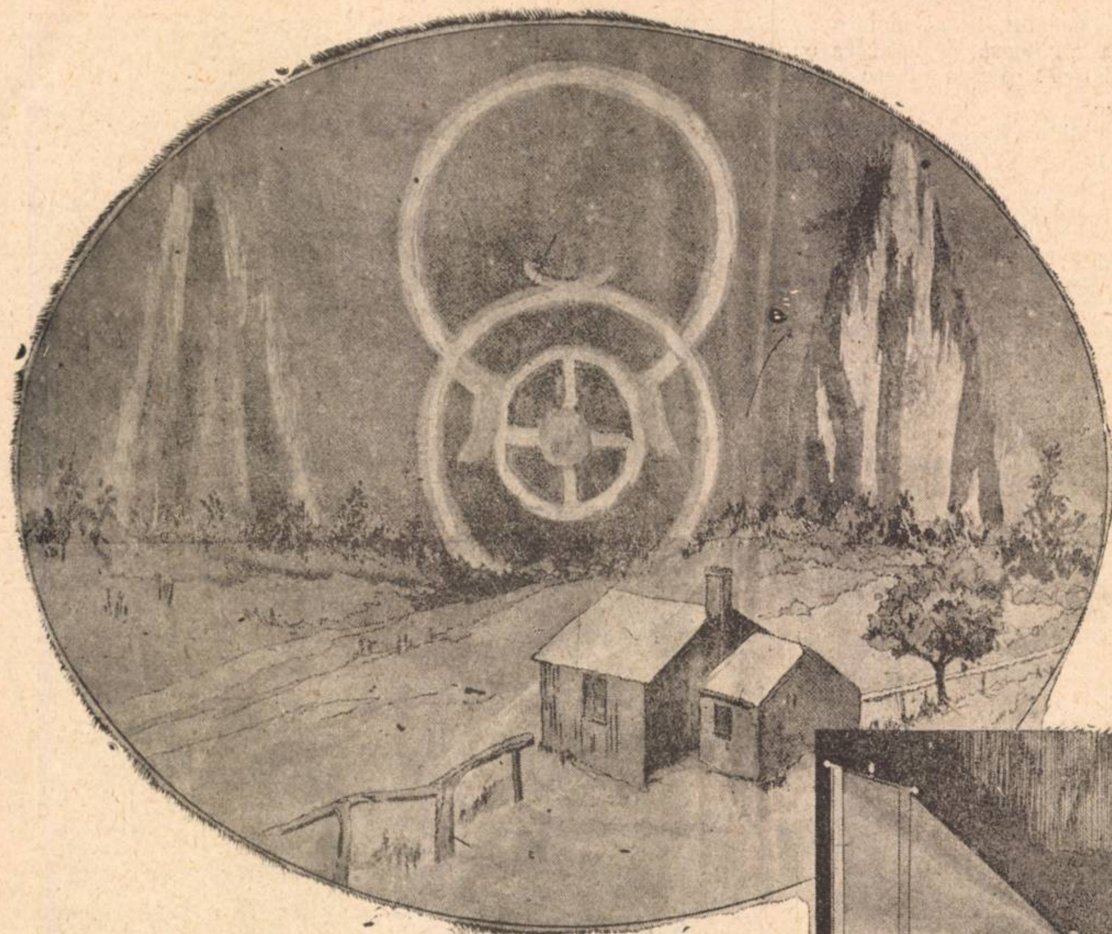
(Foto-Realitatea)

ZIUA AVIAȚIEI LA BUCUREŞTI: aviatorii în procesiunea, la cimitirul eroilor aviatori.

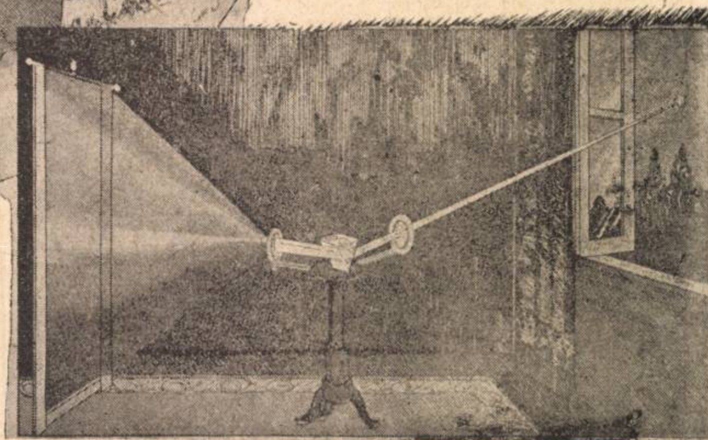
1. D. General Rudeanu, inspector general al aviației, 2. D. Colonel Rujinski, din asociația pentru propaganda aviatică

(Foto-Reali[tatea])

ce se putea imagina în baza descoperirilor făcute cu ajutorul instrumentelor de acest fel. Vorbim de efectul unic al aurorei boreale înregistrat un moment la Skansholm, în nordul Suediei. Printr'o deplasare de moment a aurorei boreale au putut fi văzute lucruri pe cari oamenii de știință le-au înțeles îndată, dar cari au umplut de spaimă pe lumea ignorantă, din partea locului. Ilustrația spectrală de mai sus, este una dintre fotografiile luate cu această ocazie, și înfățișează niște inele interpolate în jurul lunii, cuprinzând o cruce colorată împreună cu doi multicolori stâlpi de foc de ambele laturi ale fenomenului ceresc.

Uitându-vă la ilustrația acestui fenomen, n'o să vă mirați că lumea neștiutoare din partea locului a fost cuprinsă de spaimă, ca în fața unei prevestiri nefaste.

Dacă ochiul omenesc ar putea să vadă toate razele de lumină...

Știința cu continuele ei progrese, ne face să ne dăm pe zi ce merge seama, cât de imperfect este ochiul omenesc. Intre limitele sale, el își îndeplinește funcțiunea cu deplină perfecțiune, bineînțeles dacă este sănătos; dar în lumea aceasta sunt atâtea și atâtea lucruri, atâtea și atâtea raze pe cari el nu le percepe, întocmai cum urechea omnească nu poate să perceapă anumite sunete inauzibile, pe cari însă instrumentele de radio le 'nregistrează.

Sunt cine știe câte razele nezărite de ochiul omenesc, și e deajuns să înregistrăm câteva, ca să ne dăm seama cât de deosebit ar fi aspectul lumii de acela ce-l are ea azi, dacă ochiul omenesc ar putea percepe și numai invizibilele raze ce se știu, și anume: razele X, razele cosmice din spațiu, razele ultra-violete și infra-roșii ale soarelui și ale altor obiecte, razele undelor de radiu și altele.

Inchipuiți-vă cât s'ar deosebi de aspectul de astăzi al lumii aspectul unei lumi pământene în care și aceste raze ar fi perceptibile! Cum ar fi cu totul altele frunza și iarba cea astăzi verde, ziua cea astăzi alb-luminoasă și noaptea cea acum întunecată!

Oricât de greu este a crede că toate aceste raze, astăzi invizibile, sunt numai altfel de lumină, acest fapt poate fi dovedit în chip destul de simplu printr'o provocare a ceeace se cheamă un spectrum, realizat prin emiterea unei lumini colorate printr'o prisă care fracționează. O rază de soare ca stropii de ploaie Spectrul cel mai îndeobște cunoscut și mai minunat, este curcubeul, cu cunoscutele lui șapte colori, prezente oricând în lumina albă.

Spectrul real conține însă mult mai multe colori, de cât acestea vizibile în curcubeu. In el sunt prezente și colorile invizibile. Dacă un fizician ia un instrument delicat cu care se pot descoperi razele, și-l pune tocmai în afara colorii violete a spectrului vizibil, care este cea mai în afară dintre cele de sus, instrumentul înregistrează prezența unei raze total invizibile pân'aci. Pentru ochiul omenesc, colorile din spectru par a se termina cu cea violetă. De fapt în dosul aceeia sunt altele, cine știe câte.

Cea mai aproape de coloarea violetă este a razei ultra-violete, discutată azi atât de mult din pricina influenței ei asupra sănătății. Urmează raza X, emanată de radium, apoi raza cosmică descoperită acum, și așa mai departe.

In partea opusă a spectrului, adică jos, este coloarea roșie, în dosul căreia este raza invizibilă numită infra-roșie. Raza aceasta, dac' ar putea fi percepută de ochiul omenesc, ar face să ni-se pară negre frunzele de copaci sau iarba, pe cari astăzi le vedem verzi. Cum odată cu această nouă coloare corpurile ar lua o înfățișare alta, ochiul omenesc ar putea să vază lucrurile și pe întuneric, dacă ar putea să perceapă această rază infra-roșie.

Arătăm acestea din prilejul unui fapt științific prețios, pe care îl înregistrăm în ilustrația colorată de mai sus. S'a întâmplat anume în timpul din urmă, că natura a făcut să se poată vedea și cu ochii liberi ceeace numai cu instrumente prea delicate se putea percepe, sau ceea de care s'au cuprins până și câinii, căci, spun cei cari au înregistrat fenomenul, toți câinii din partea locului au început a urla plini de-o indescriptibilă groază. Spectacole de acestea nu trebue însă să minuneze sau să îngrozească pe nimeni; ele sunt veșnic prezente în jurul nostru, numai că ochiul omenesc nu-i este dat să le perceapă.

Cântec nou

— PENTRU OLGA —

Când ne întoarcem dela holdă cu ochii țântă în pământ,
Ne dojenește vântul serii, că ne iubim atât de sfânt.

Pe măgură 'nflorește luna și-i fură zările polen,
S'au stins tăciunii sus la stână și moare'n codru un refren.

Alină-mi fruntea 'ngândurată, sarută-mi ochii supărați,
Pe pajiștea brodată'n fire ne vom cuprinde ca doi frați.

Șoptește-mi dulce la ureche nevinovată ca un crin,
Plâng brazii lacrimi de rașină și codrul de miresme-i plin.

In părul tău bogat și negru iubirea lauri va 'mpleti —
Din clipa binecuvântată o vecinicie vom croi.

Ne dojenește vântul serii, că ne iubim atât de sfânt,
Când ne întoarcem dela holdă cu ochii țântă în pământ.

IUSTIN ILIEȘIU

ORIGINA VIEȚII

Pe pământ totul e mărginit, mărginită e și puterea noastră de-a cunoaște. Dela o anumită margine mintea noastră nu mai poate concepe, rămânem neputincioși în fața „Enigmei" și ne convingem că singurul lucru pe care-l „știm pozitiv e că nu știm nimic."

Cu cât un om cunoaște mai mult, cu atât își dă seamă cât de puțin e ceeace știe, față de cele ce-i rămân pe totdeauna ascunse.

Firea nu voiește să-și divulge toate tainele sale.

Vechii elini erau conștienți de această slăbiciune a omului și când se adunau — în timpul lui Pericle — odată pe an, la marea serbare religioasă, din Eleusis, găsiau acolo drept simbol al celui mai adânc **Mister** un bob de grâu. La Eleusis exista fântâna sacră unde în vremile străvechi ar fi încolțit pentru prima dată o asemenea sămânță și ar fi format primul spic.

Și pentru noi **prima celulă** apare învăluită de un mister cel puțin tot pe atât de mare.

Cum a luat naștere această celulă? Dacă ar putea lămuri această enigmă, filosofii poziviști și materialiști de azi s'ar putea lipsi de Dumnezeu. Dela celulă, înainte mintea omenească poate imagina calea care a dus la alcătuirea vieții pe pământ, așa cum se găsește azi.

Celula primitivă se găsește în toată scara vieții, în sămânța de grâu, în animalul inferior și chiar în om. Cum s'a produs această primă celulă? Nimeni nu poate răspunde.

In timpurile eleusiene, se credea că orce nămol fertil poate produce — dela sine— nu numai plante, dar chiar animale mici. Astfel că din nămolul Nilului s'ar naște șoareci și broaște, așa fel încât capul acestora să fie gata isprăvit, când picioarele mai sunt încă nămol inform.

Știința modernă a evoluat: ea a lărgit hotarele cognoscibilului. Totuși până în veacul trecut, tot se mai credea că apele stătătoare sau lăturile pot produce, prin ședere la aer, cel puțin bacterii. Lucrul s'a dovedit inexact de-abia după ce s'au găsit metodele moderne de sterilizare. Deasemenea multă vreme s'a socotit de către medici că tenia se formează în om ca un produs al sucurilor stomacale, până când s'a arătat că și pentru tenie e nevoie de-o sămânță ca să se formeze.

Experimentatorul, care încearcă să producă celula primitivă, pe cale chimică

Lumina și viața

După ipotezele de azi, la început pământul era el însuși o bucată din soare. Răcindu-se s'a acoperit cu un văl uriaș de neguri, care cădeau și se ridicau iară, sub formă de aburi fierbinți la suprafața pământului. In urmă s'au format mările și oceanele și prima străfulgerare de soare, din soarele ceresc a străpuns nourii groși. Acastă rază de soare ar fi fost și primul semn de deșteptare la viață.

Un învățat, din secolul trecut, Arhenius, socoate că viața nu s'a deșteptat la raza de soare care a îmbrățișat pământul, ci că însăș această rază ar fi adus viața pe pământ. Spori de bacterii foarte rezistente s'ar găsi din vremuri foarte îndelungate în spațiile interplanetare și acestea ar fi transportate prin presiunea luminii pe diferitele planete.

Desigur că în acest fel nu se lămurește totul. Sporii aceia de bacterii de unde vin? Și apoi cum a fost posibil ca dintr'o celulă singură să se producă acelea peste un milion de diferite forme sub care se prezintă plantele și animalele pe care le cunoaștem.

Cu teoria transformismului a evoluției urmează ca din acea celulă primitivă care la început s'a întins pe întreg pământul, într'o singură formă să se fi ajuns la toate plantele și animalele, ba chiar la om, trecând pe rând prin radiolarele — pe care natura și azi le produce în aspecte atât de artistice, — prin insecte, prin reptile, până la om. Urmează de aci că viața să aibe anumite directive, anumite tendințe de desvoltare.

Filogenie și Ontogenie

E adevăr — și aceasta nu e minunea cea mai mică a vieții — că dintr'o sămânță de grâu se naște tot un fir de grâu, care va da roade, tot așa după cum din sămânța de om se desvoltă în sânul mamei o ființă asemănătoare nouă.

Mica sămânță poartă în ea toate caracterele plantei sau animalului care a produs-o. Spunem în acest caz că toate caracterele părinților se moștenesc.

Savantul Haeckel a arătat că istoria cea mare a descendenței — Filogenia — e repetată în povestea scurtă a desvoltării semințeí — a Ontogeniei.

Dar semințele de azi sunt produse de animale sau de plante desvoltate în ontogenie. Cine a produs oare primele semințe? și cum de s'au putut transforma ele unele în altele în filogenie? Iată întrebări logice, la care toate sistemele savanților nu dau răspuns.

Chimia și viața

Intre lumea organizată și cea fără viață nu există deosebire de alcătuire. Plantele și animalele n'au în alcătuirea lor alte componente, alte elemente, ca substanțele chimice, minerale. Ba încă în număr mai restrâns: carbon, hidrogen, azot, oxigen, sulf, fosfor, fer, arsen, sodiu, potasiu, și alte câteva.

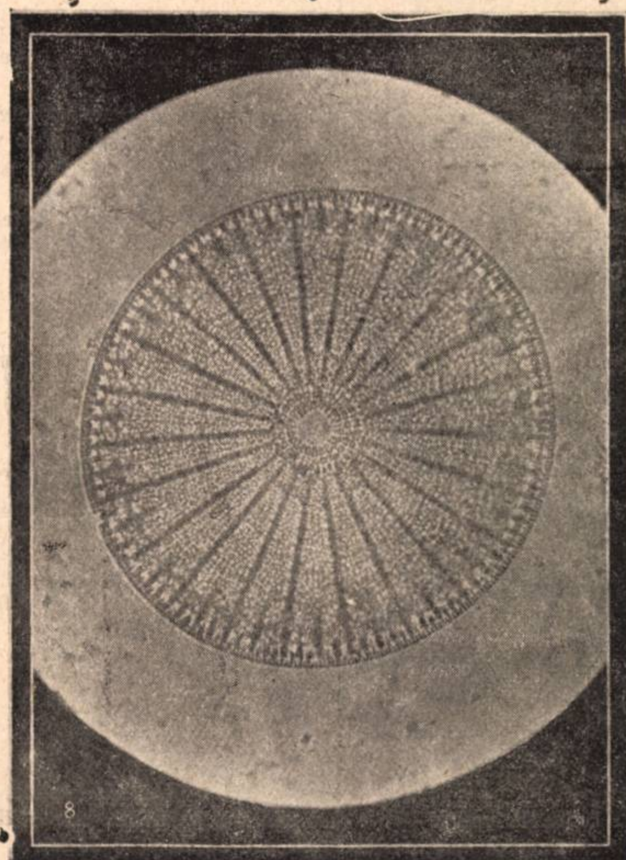
Deaceea s'au și găsit chimiști cari să se străduiască să reproducă, cu mijloacele lor grosolane, celula vie, din elemente. Când încercările au dat greș, s'a stabilit principiul că deosbirea între substanța vie și cea neorganizată stă **în acțiune și nu în compoziție.**

Astăzi însă știm că acțiunea există și în lumea neorganizată.

Intr'adevăr există o serie întreagă de substanțe radioactive, care desvoltă adică energie iar pe de-altă parte atomul orcărei substanțe este un întreg univers, tot pe atât de mic, pe cât macrocosmul e de mare.

Prin urmare...

Noi nu putem pătrunde taina firii. Viața rămâne secretul Celui ce are puterea s'o dea și s'o ia. Iar știința omenească trebuie să se mărginească la cercetarea chipului cum și în ce fel se desvoltă viața, care sunt legile după care se conduce natura și nu să caute de ce se întâmplă astfel și nu altminteri.

Diatomee (Arachnoidiscus), o specie de plantă inferioară, foarte simplă, mult mărită. După cum se vede formale sunt diferite la diferiți indivizi și se cunosc în mijlocul protoplasmei, nucleele celulelor simple.

Arta ecranului şi arta culinară

Ziarele americane vestesc printre ştirile privitoare la cinematograf, că vestita stea Greta Garbo, a adus în America, nu numai o nouă tehnică a ecranului, ci şi o nouă tehnică a bucătăriei.

„Lumea din America — spune ea — fierbe legumele, până ce scoate din ele tot ce e bun. Suedezele fac cu totul altfel. Dacă fierb de-o pildă mazăre, pun în ea atâta apă, în cât când mazărea e fiartă, apa să fie toată evaporată. In chipul acesta partea nutritivă nămâne toată în legume, şi nu se evaporează o-dată cu apa."

AUTOMOBILISM.

Automobil-Clubul Regional Cluj, organizează în zilele de 19 şi 20 Mai a. c., un „Concurs de Regularitate pentru cupa A. C. R. C.", iar în ziua de 22 Maiu c. „Cursa de Coastă" pe Feleac.

Fire de femee

(Scenă unică)

Decorul: O insulă pustie.

Persoanele: Singurii supravieţuitori ai unui naufragiu.

— „Am un secret să-ţi împărtăşesc, Adelino."

— „Păstrează-ţi-l! La ce bun, să mi-l spui dacă n'am cui îl spune mai departe."

INCERCĂRI LITERARE

DORINŢA

I.

Copaci goi, când vă'nfrunziţi?
Vânturi, voi când vă sfârşiţi?
Păsări, voi când mai cântaţi?
Fluturi, voi când mai zburaţi?

II.

Să-mi prind mândra la fântână,
Şi să mi-o apuc de mână.
Şi să-i spun că fără ea,
Sunt ca cerul cu o stea.

III.

Să mă plimb cu se-'n răzor.
Să-i spun verde c'o ador.
Că atunci când o zăresc,
Simt şi eu că mai trăesc.

IV.

Mult e bine vara'n sat,
Când vii dela secerat.
Ziua toată-i de muncit
Seara, seara-i de iubit.

Duşu Călinescu

PORTRETUL

Iubit-o, ţiam aprins portretul
Şi-mi pare-atât de rău acum;
Par'că mi-a ars un colţ de suflet,
Aprins de-un vagabond în drum.

Cenşa lui am presărat-o
Asear' pe aripi de zefiri
Şi le-am şoptit să ţi-o aducă,
S'o pună'n geam pe trandafiri.

Vor şti când-va doar ei să-ţi spună,
Prin glasuri de parfum divin,
De-un suflet ce te-a plâns o noapte
Departe 'ntru'nn oraş strein...

Simeon Rusu

Femeile în viaţa publică

IN Austria a fost aleasă preşedinte a senatului d-na **Rudel-Zeynek.** Cu ea a ajuns în fruntea corpului parlamentar cea dintâi femeie.

In Anglia, în timpul din urmă, 14 femei au ajuns primar de oraşe. Una din ele, **Hudson,** a fost aleasă pentru a doua oară.

Un fapt mai simptomatic în privinţa aprecierii muncii femeeşti este ridicarea femeei Miss **Margareth Beawan,** la rangul de lord-maior, al oraşului Liverpool. E prima femeie care a obţinut acest rang, însă nu ca exponent al vr'unui partid politic, ci ca răsplata unei munci sociale, binecuvântate, ce-a depus, în frumosul oraş de port, Liverpool.

Intr'o alegere parţială, din Southend, a ajuns în parlament d-na **Iveagh,** ca dovadă că politica prinde şi printre femei, din ce în ce mai bine.

Deasemenea, în Statele Unite ale Americei de Nord, cu ocazia unor alegeri parţiale, au ajuns în parlament o sumedenie de femei. In New Jersey au fost alese 5 femei; în Virginia 4; în Minesota a fost trimisă în parlament Mrs. **Laura E. Naplint,** în locul soţului ei decedat. In Statul Newyork, Mrs. **Roda Fox Graves,** singura femeie ce până atunci a servit justiţia, a obţinut mandatul de deputat. In Statul Missisipi însă, nefiind alegeri parţiale, 16 femei au fost plasate în oficii înalte ale Statului, între cari Mrs. **W. A. Montgomeryt,** ca membră a direcţiunii închisorilor.

Că politica la femei e în plin progres, o probează şi faptul alegerii în Statul Massachusetts, ca membră a Governors Coumil-ului a Mrs.-ei **Esther M. Andrews.** Această demnitate se ocupă de regulă în urma alegerii, cu ocazia cărora Mrs. Andrews veni în rândul al doilea. Devenind însă între timp, oficiul vacant, prin deces, guvernatorul Fuler s'a decis a numi în acest loc pe Mrs. Andrews, ca pe una ce-a întrunit majoritatea voturilor, după I-ul. Şi Governors Cauncil-ul are rol important. Cele 8 persoane care îl compun, au atribuţia de-a examina alegerea guvernorului, activitatea oficială şi cheltuelile lui; răspunderea e cu atât mai mare, cu cât supravegherea se extinde asupra tuturor instituţiilor de Stat. Mrs. Andrews a dus cu ea un caracter care permite a s spera mult. Şi când ne gândim că e soţia unui comerciant de ghete.

Mai interesantă însă este aspirarea alegerii, pentru congresul Illinois, a fetei senatorului **Hanna.** Această doamnă e văduva senatorului şi redactorului **Medil Mac Cornick.** Ea e întemetoarea şi proprietara celei mai mari şi mai moderne lăptării. Mrs. Cornick e prima femeie care a avut îndrăzniala a-şi depune candidatura, pentru a fi aleasă, în congresul Statului Illinois, un puternic stat industrial. Alegerile vor fi în Aprilie 1928.

In Australia, încă a prins rădăcină bună, buruiana politicei la femei. Mrs. **Muscio,** nu demult, a fost aleasă ca preşedinte a Women Concil-ului; e singura femeie aleasă ca membră al consiliului guvernor şi pe care au trimis-o, pentru a studia chestiunea apărării maternităţii, în întreagă Australia.

Deci femeile stau în pragul unei noui lumi; soarele libertăţii a răsărit şi pentru ele; bucuria lor e îndreptăţită.

—oo—

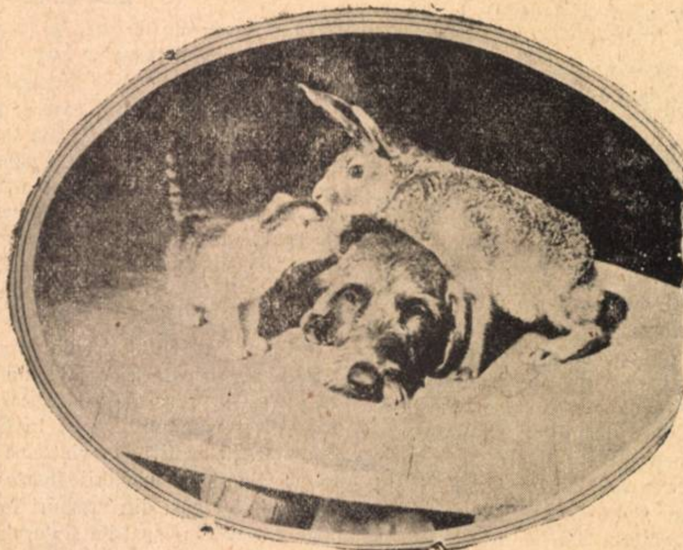
O POVESTE SCURTĂ

Ea: (intr'o bucăţică de stofă, care se chiamă haină de seară) Haina asta m'a costat 1050 de lei!

El: (examinând-o) Mia...? le ce?

Pentrucă epuroaica — în timpul paştilor — e prea ocupată, toată lumea are nevoie de dânsa — epu aşul cel mic, care a rămas acasă, este hrănit cu **biberonul**

O furnizoare internaţională de şerpi

Se ştie, şi stă scris în vechile scripte irlandeze, că sfântul Patrick din Irlanda, unul dintre încreştinătorii de-acum 15 secole ai ţării Celţilor, a curăţit Irlanda de şerpi, silindu-i să se urce 'n vârful unei stânci de pe malul mării şi poruncindu-le să se arunce 'n mare, unde pieriau. Stânca de pe care şerpii aceştia condamnaţi trebuiau să se precipite cu capul în jos în ocean, se numia pe vremuri Cruachanailge, iar astăzi poartă numele de Cruachan-Phadruig (derivat probabil din Patrick). Izgonirea acestora, a şerpilor din Irlanda o atestă printre alţii Yocelyn.

Unul dintre şerpii cei mai veninoşi, încolocit pe o cracă, la ferma de şerpi din Kansas

Se vede că pe vremea sfântului Patrick reptilele acestea erau atât de numeroase în Irlanda, încât printre minunile săvârşite de sfântul acesta a trebuit să figureze şi stârpirea şerpilor. De atunci vremurile s'au schimbat tocmai de-andoaselea. Ţăranii şi mai cu seamă fermierii irlandezi au ajuns la concluzia că invazia şoarecilor, şobolanilor şi-a altor rozătoare cari nefericesc astăzi Irlanda, se datoreşte tocmai unei disproporţionate dispariţii a pomenitelor reptile.

Ca să remedieze situaţia, au luat deci contact cu un furnizor internaţional de şerpi.

Căci există şi cineva care se ocupă cu un astfel de lucru, şi din întâmplare e tocmai femeie: d-na Stella Laird din proviancia americană Kansas, care întreţine o adevărată fermă de şerpi, mare de 160 pogoane.

Credem că e interes general pentru cititorii noştri, să ştie ceva mai multe despre această crescătorie de şerpi, tocmai pentru că e un lucru bizar din cale afară.

D-na Stella Laird, care astăzi se simte între şerpii ei ca într'o familie, era şi ea, ca orişicine şi mai ales ca orice copil, foarte temătoare de şerpi când era copilă. Locuia însă în vecinătatea lor un neobosit colecţionar de animale care avea printre altele şi-o frumoasă colecţie de şerpi. Vizitând-o azi, vizitând-o mâine, tânăra Stela a 'nceput a se'mprieteni cu variata familie de şerpi a vecinului său, şi chiar a o îndrăgi, mai ales din cauza pielii prea frumoase a şerpilor rari şi mai ales după ce vecinul său a învăţat-o cum să umble cu şerpii fără să rişte ceva.

Mrs Stella Laird a ajuns astfel cu timpul să-şi facă din creşterea şerpilor o pasiune, pe care apoi a izbutit să o facă şi foarte rentabilă. Căci ducându-i-se vestea că creşte şerpi, au început să-i vină comenzi din toate părţile lumii, încât a juns să-şi întemeieze o faimă internaţională de care cu drept cuvânt este mândră. Are de obicei în depozit câte 2000 de şerpi, cari sunt îngrijiţi în adăposturi speciale.

De notat este, că având ea toate varietăţile de şerpi câte se pot închipui, îngrijirea lor o face pe familii, pentru că — ne spune un descriitor al fermei sale — şerpi veninoşi nu pot trăi laolaltă cu cei neveninoşi, fiindcă se bat şi se mănâncă cu o rapacitate fantastică. La fel dacă cumva neglijează să dea mai multă vreme de mâncare şerpilor din aceiaşi familie, se constată adeseori că înşişi şerpii aceleiaşi familii se mănâncă între ei ,bineînţeles cei mari pe cei mici.

Doamna Stella Laird
La dreapta adăpostul şerpilor
Sus un şarpe în momentul când înghite dintr'odaă un şobolan

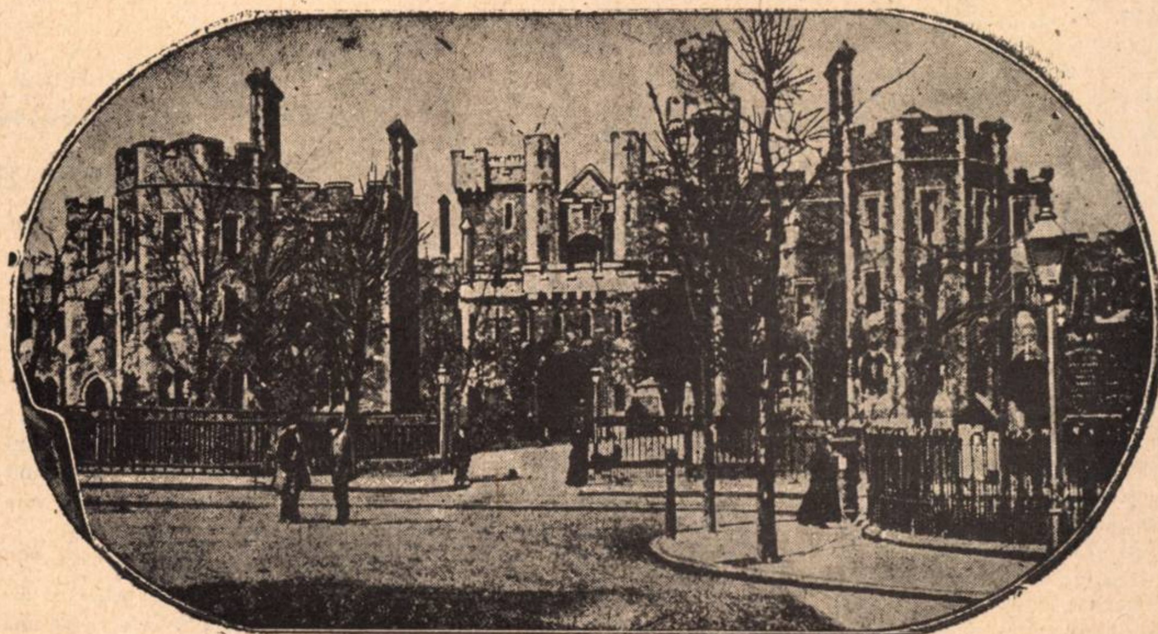
Un alt amănunt interesant este că pe vreme rece şerpii se 'ncolăcesc unii peeste alţii în aşa chip, că aproape să nu-i mai poţi separa. Uneori formează o masă de câte 6 metri de înaltă, încât dacă i-ai lăsa aşa unii peste alţii, cei de desupt ar sucomba.

Dintre şerpii neveninoşi ai d-nei Laird, cel mai viţios este aşa zisul pe americăneşte „bici de trăsură", care te atacă la cea mai mică provocare. Deşi nu este veninos, muşcăturile sale sunt extrem de dureroase. Viperile americane ale fermei sunt foarte înrudite cu cele egiptene sau indiene, şi'şi mişcă capul întocmai ca acelea. Sunt poate chiar mai periculoase decât surorile lor din Egipt sau din India.

Şerpii cei mai mari ai d-nei Laird sunt aşa zişi şerpi bovini, cari cresc şi până la 6-7 metri şi sunt dintre cei mai periculoşi.

Mai trebuie să amintim, că d-na Laird este asistată de o soră a sa, Ida, care, spre deosebire de ea, n'a cunoscut niciodată frica de şarpe, deoarece a trăit tot mereu în familia şerpilor. Umblă cu ei cu siguranţa copilului care se joacă cu puii de găină.

—oo—

Temniţa Holloway din Londra

(20) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA III.

CAPITOLUL IV.

Lupta printre Sălcii

De dimineață, Piticii Roșii se arătau mereu. Mânia făcea să le clănțăne fălcile lor groase și să le strălucească ochii triunghiulari. Își arătau de departe sulițele și țepile, închipuiau că străpung dușmanii, că-i doboară, și că le frâng gâtul și le spintecă pântecile. Și apoi, adunând un alt tufiș, pe care-l stropiau mereu cu apă, îl și împingeau spre creasta de granit.

Soarele se găsia în mijlocul cerului, când omul fără umeri dete un țipăt ascuțit. Se ridică și își mișcă ambele brațe. Un strigăt asemănător spintecă văzduhul și păru că sare deasupra mlaștinei. Atunci, pe țărm, la o mare depărtare, nomazii zăriră un om întocmai cu acel pe care-l găsiseră ei. Se ridica din colțul unui câmp de trestii și rotia în mână o armă necunoscută. Piticii Roșii îl văzură și ei: o ceată se puse imediat să-l urmărească... Omul și dispăruse îndărătul trestiilor. Naoh, sguduit de nenumărate impresii, turburi și năvalnice, continuă să cerceteze întinderea. Câtăva vreme Piticii Roșii putură fi văzuți alergând pe câmpie; apoi nemișcarea și tăcerea cuprinseră iară ținutul. După multă vreme, doi dintre urmăritori se iviră iar, și imediat un alt grup de Pitici Roșii porni la drum: Naoh presimți că se întâmplă un lucru important. Rănitul presimția și el aceasta, încă mai lămurit. Cu toată rana din coapsă, dânsul era în picioare; ochii săi turburi scânteiau cu străluciri săltărețe. Din când în când scotea câte un strigăt aspru de animal de apă.

În chip tainic întâmplările se înmulțiră. De patru ori încă, Piticii Roșii o luară dealungul mlaștinei, și dispărură. În sfârșit, printre sălcii și printre manglieri, se iviră vr'o treizeci de oameni și de femei, cu capetele lungi, cu trunchiurile rotunde și neobișnuit de înguste. În vreme ce, din trei părți se arătau Piticii Roșii. O luptă începuse.

Înconjurați, oamenii fără umeri aruncau sulițe, nu de-adreptul, ci cu ajutorul unui obiect pe care Ulhamrii nu-l văzuseră niciodată și despre care habar nu aveau. Era o vargă roasă, de lemn sau de corn, care se sfârșia cu un cârlig; Și acest aruncător dădea sulițelor un avânt mult mai mare decât dacă le-ar fi aruncat cu mâna.

La început Piticii Roșii fură învinși: mai mulți zăceau la pământ. Dar ajutoare veniau neîncetat. Fețele triunghiulare se iviau din toate părțile, chiar din adăpostul opus lui Naoh și tovarășilor săi. Erau cuprinși de o furie fără seamă. Alergau de-adreptul în învălmășeală, cu urlete prelungi; toată prudența pe care o arătaseră față de Ulhamrii dispăruse, poate pentru că oamenii fără umeri le erau cunoscuți și nu se temeau din partea lor la lupta corp la corp, poate de asemenea pentru că erau ațâțați de-o ură veche.

Naoh lăsă să se goliască întăriturile dușmanului. Hotărîrea sa era luată chiar dela începutul luptei. Nu se gândise mult. Adâncurile firei sale îl mânau, la fel cu necazul, desgustul unei așteptări lungi și mai ales cu impresia că biruința Piticilor Roșii ar fi propria lui pieire.

N'avu decât o singură șovăire: Oare trebuia să părăsiască Focul? Cuștile ar împiedeca lupta; fără îndoială că ar fi sfărâmate. De altminteri, după victorie, Focul n'ar lipsi, și moartea ar urma înfrângerii.

Când socoti momentul prielnic, Naoh dădu câteva porunci repezi și, în goana mare, scoțând strigătul de războiu, Ulhamrii eșiră din adăpostul lor. Câteva sulițe șuierară pe lângă ei; dar ei se și găsiau în adăpostul potrivnicilor. Lucrul se petrecu repede și sălbatic. Se găsiau acolo la vr'o zece luptători strânși unii lângă alții, ațintindu-și țepile. Naoh aruncă lancea și cangea, apoi năvăli rotindu-și măciuca. Trei Pitici Roșii își dădeau sufletul în clipa în care Nam și Gaw intrau și ei în învălmășag. Dar țepile alergau cu iuțeală; fiecare dintre Ulhamrii fu rănit, o rană ușoară, căci loviturile erau date fără putere și de prea departe. Cele trei măciuci izbiră împreună; și văzând cum cad alți războinici, văzând că apare și omul pe care-l scăpase Naoh, Piticii câți mai erau în viață fugiră. Naoh mai doborî doi, ceilalți izbutiră să se strecoare printre trestii. Nu se opri să-i caute, nerăbdători să ajungă pe oamenii fără umeri.

Printre sălcii, lupta trup la trup începuse. Doar câțiva războinici înarmați cu aruncătorul putură să se adăpostiască într'o mlaștină de unde hărțuiau pe Piticii Roșii. Dar aceștia aveau de partea lor numărul și îndârjirea. Izbânda lor părea sigură: ea nu le-ar fi putut fi smulsă decât o intervenție fulgerătoare. Nam și Gaw înțelegeau acest lucru tot atât de bine ca și Voivodul lor și alergau în goana mare. Când fură aproape, doisprezece Pitici Roșii, zece bărbați și femei fără umeri zăceau la pământ.

Vocea lui Naoh se ridică asemenea răcnetului de leu, el se năpusti de-odată în mijlocul vrăjmașilor. Toată ființa lui nu era decât furie. Măciuca năprasnică zdrobia țestele, frângea spinările și lovia piepturile. Deși dela început se temuseră de forța namilei, Nam și Gaw se năpustiau și dânșii în luptă. În vreme ce oamenii fără umeri, ușurați, aruncau sulițe.

Se produse zăpăceală. Teama smulse pe câțiva Pitici Roșii din câmpul de luptă, dar apoi, la strigătele Voivodului lor, toți se adunară laolaltă într'o singură grămadă, sburlită de pietre. Și fu o clipă de liniște.

Un instinct potrivnic celui al Piticilor, împrăștia pe oamenii fără umeri. Fiindcă ei mânuiau mai bine armele de aruncat, găsiau mai prielnică depărtarea. Dădeau târcoale pe de lături, cu pași domoli și triști.

Sulițele șuierară iar; cei cari nu mai aveau muniții adunau pietre mici și le aruncau cu aruncătoarele lor. Naoh, încuviințându-le tactica, aruncă și el sulițele și țeapa, pe care le adusese cu sine din prima luptă, și, la rândul său, se sluji de pietre. Piticii Roșii înțeleseră că înfrângerea lor era sigură dacă nu reveniu la lupta corp la corp.

Dădură năvală. Dar ea întâlni golul. Oamenii fără umeri se strecuraseră în lături, în vreme ce Naoh, Nam și Gaw, mai ageri, ajungeau pe cei întârziați sau pe răniți și îi ucideau.

Dacă aliații ar fi fost tot atât de sprinteni ca și Ulhamrii întâlnirea ar fi fost cu neputință, dar pașii lor lungi, erau nesiguri și înceți. De îndată ce Piticii Roșii se hotărîră să-i urmăriască unul câte unul, lucrurile se schimbară. Prăpădul începu: din toate părțile țepile se înfigeau în măruntaiele oamenilor fără umeri. Atunci Naoh își roti privirea asupra învălmășagului. Văzu pe acela al cărui glas conducea pe Piticii Roșii, un om îndesat, cu părul încărunțit cu dinți mari. Trebuia să-l ajungă; cincisprezece piepturi îl apărau... O îndrăzneală mai puternică decât moartea răscoli făptura mare a nomadului. Cu un muget de zimbru, dădu năvala. Sub măciuca lui totul se prăbușia. Dar, în apropierea de Voivodul bătrân, țepile se sbârliră, ele închideau calea și izbiau în coastele uriașului. El izbuti să le doboare. Alți Pitici alergară. Atunci, chemându-și tovarășii, cu o sforțare supremă, rostogoli stavila de piepturi și de arme, și strivi ca pe o nucă capul gros al căpeteniei...

În aceeaș clipă, Nam și Gaw îi săriau în ajutor.

Panica începu. Piticii Roșii înțeleseră că o putere nefastă îi copleșia și după cum ar fi luptat până la cel din urmă la glasul Voivodului, se simțiau acum când vocea aceasta tăcuse, părăsiți și slabi. Alergau în neorânduială, fără să priviască înapoi, înspre ținuturile lor natale, înspre lacurile lor și înspre râurile lor, către pardele unde le venia îndrăsneala și unde se duceau să recapete curaj.

(Urmarea în numărul viitor)

PROVERBE DESPRE FETE

Carnevalul fetelor bătrâne este scurt. (ung.)

*

Regele și fata bogată niciodată nu pot ști, cine-i iubește cu adevărat. (ung.)

*

Fata trebuie păzită ca flacăra lumânării: dacă te apropii prea mult de ea te frige, dacă o lași în voia soartei, o suflă vântul.

*

Un proverb unguresc spune că nimeni nu minte mai bine, ca oglinda fete bătrâne.

*

Un fecior cât de mic prețuiește mai mult ca o fată cât de mare. (Ardeal).

*

Fata frumoasă place ochiului, cea bună inimei. Prima e piatră prețioasă, a doua e comoară. (Ard.)

DIN DOUA RELE CEL MAI MIC

— Felicitările mele, dar ce te-a determinat să iei pe cea mai mică, când amândouă sunt deopotrivă de frumoase?

— Totdeauna am fost de principiul că dintre două rele, să alegi pe cel mai mic.

Simion Rusu

Orasul celei mai mari bogații și celei mai mari mizerii

Nopțile în Londra

JACK London, cel mai realist scriitor american, a scris un roman de un tragic sguduitor, asupra vieții de mizerie, pe care o duc, în Londra, prin cartierile mărginașe, muncitorii fără lucru, cerșetorii, vagabonzii și ceilalți desmoșteniți ai soartei. Romanul se numește: „In rundul prăpaștiei" și este oglinda fidelă a vieței, din capitala Angliei. Romancierul a petrecut câteva luni, amestecându-se în mulțimea celor flămânzi, îndurând alături de dânșii frigul, lipsa de adăpost, și toate chinurile foamei. S'a îmbrăcat în haine de muncitor, în zdrențe și necunoscut de nimeni, a cerut adăpost în aziluri, a stat la rând, ore întregi ca să primiască pomană, la mesele populare, a gustat pe dea'ntregul toată tristeța traiului în lipsă completă, și a redat apoi icoana celor văzute.

Dintre toate mizeriile pe care au să le îndure, cei „din fundul prăpastiei", lipsa de adăpost e cea mai groaznică.

Parcurile cu băncile lor sunt închise noaptea. Locuințele și la Londra sunt sau foarte scumpe, sau neîndestulătoare, pentru mulțimea de oameni nevoiași. Nenorociții sunt nevoiți să hoinăriască toată noaptea prin frig și umezeală, prin ploaie și ceață, pentru ca în zori, când se deschid grădinile publice să poată dormi, câteva ore, pe pământul umed.

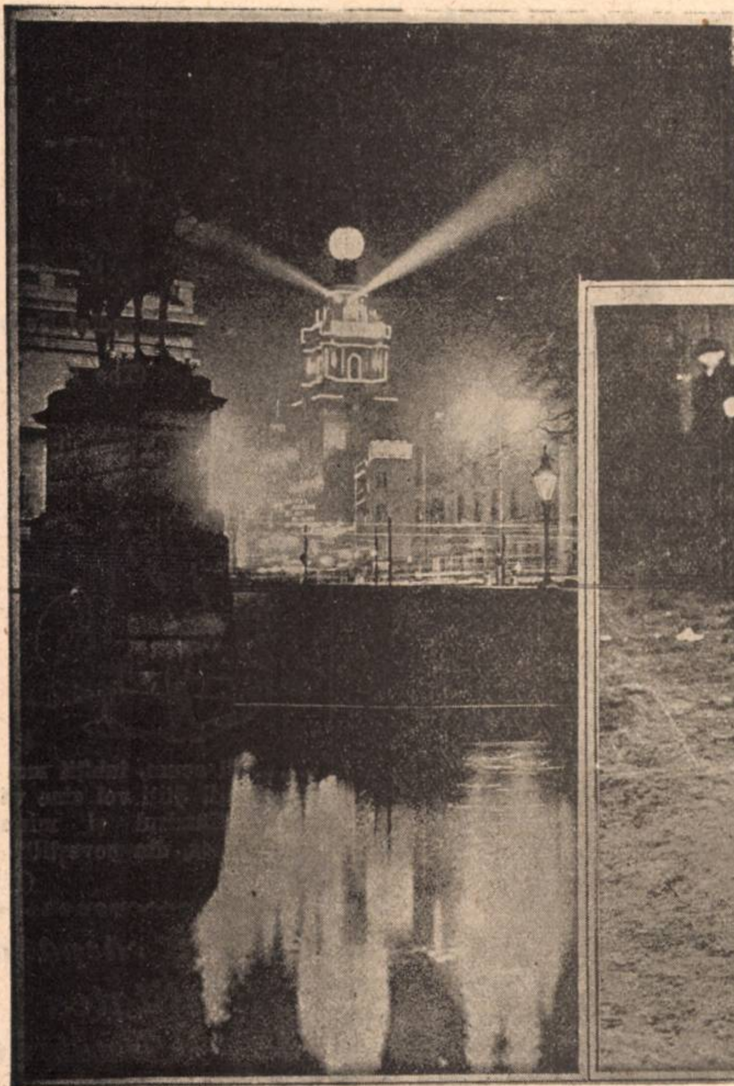
In vreme ce mii de reclame luminoase, în Charing Gross, în Picadilly Circus, în Trafalgar Square și în Leicester Square își aruncă strălucirea lor de vraje, în mijlocul orașului; în vreme ce nenumăratele hotele, restaurante, teatre, varietee își deschid porțile și servitorimea în uniforme elegante primește lumea bogată care se îmbulzește, în cel mai renumit oraș din lume; în vreme ce automobile luxoase duc miile de domni, în frac, cucoane împodobite, la petrecerile nenumărate, într'un amestec de rase și culori, oameni din cele patru colțuri ale lumii; dincolo, „în fundul prăpastiei" la marginea orașului, cei fără de acoperiș, își poartă obosiala și viața grea, dela un loc la altul.

Mai bine decât prin cuvinte și mai bine, decât chiar în romanul lui Jack London, ilustrațiile pe care le reproducem, arată contrastul din Londra: Lumina strălucitoare din centrul orașului și traiul nenorocit al celor care-și petrec nopțile afară, în stradă.

—

Priveliște de mizerie din Londra

Farurile celui mai mare oraș din lume
In fața se vede Squarul Trafalgar

In cea mai întunecată parte a capitalei englez: adăpost de noapte, sub arcadele podurilor

Învăţaţi să vă construiţi singuri aparatul Radiofonic

Lungime de undă şi întindere

(5)

ORICINE a văzut odată un aparat de radio, trebuie să fi auzit ceva despre **lungimea de undă**. Ce este aceasta?

Să ne gândim numai la undele unei ape liniştite. Dacă pe suprafaţa acestei ape aruncăm o piatră mică, se formează vălurele, alcătuite din ridicături şi adâncituri, care se întind sub formă de inele, tot mai departe, tot mai departe. De îndată ce o ridicătură sau o adâncitură a dispărut, se formează o alta în acelaş loc. Distanţa ocupată de o ridicătură şi o adâncitură de aceasta poartă numele de lungime de undă.

Să nu se confunde lungimea de undă cu întinderea. Intinderea e depărtarea până la care merg unedele, care se formează în locul unde am aruncat piatra. Foarte adesea această depărtare merge până la malul apei.

Lungimea de undă stă în strânsă legătură cu numărul de unde pe secundă, sau cu ceeace se numeşte **Frecvenţa**. Când un emiţător poate emite un milion de unde pe secundă, spunem că frecvenţa lui este un milion. Prima undă ajunge la o depărtare de 300.000 de kilometri — căci iuţeala cu care undele se propagă în spaţiu e de 300 de mii de kilometri pe secundă — când emiţătorul emite ultima undă din secunda care a trecut. Prin urmare pe întregul spaţiu de 300 de mii de kilometri, se găsesc un milion de unde, una după alta. De aci urmează că lungimea de undă, frecvenţa este= viteza undelor şi se poate socoti, că în exemplul nostru lungimea de undă este:

$$\frac{300.000}{1,000.000}\text{ km.} = \frac{300,000.000}{1,000.000}\text{ metri}$$

$$= 300 \text{ metri.}$$

O asemenea undă, în telegrafia fără fir se numeşte scurtă, deşi ea are de fapt o lungime destul de respectabilă. Undele apei, chiar pe mare sunt cel mult de câtiva metri. Undele sonore sunt cele mai multe mai mici de un metru, iar undele luminoase sunt cu mult mai scurte: ele d'abea ating lungimi de câteva miimi de milimetru. In telegrafia fără fir însă lucrurile stau altfel. O undă lungă începe d'abea dela 1000 de mtri. De aceea iuţeala undelor este şi ea foarte mare. Pe când iuţeala undelor de apă se socoate la câţiva metri pe secundă, iar iuţeala undelor sonore la câteva sute de metri pe secundă, undele electrice au 300,000 de km. pe secundă. Această iuţeală este atât de mare încât noi nu o putem aprecia Din New-York până la Bucureeşti o undă nu face nici a treizecea parte din secundă. Astfel acest timp nici nu trebuie calculat. Şi se poate spune că unda soseşte la Bucureşti în acelaş moment când este emisă la New-York. Singură iuţeala luminii este atât de mare; căci undele de lumină sunt de aceeaş **natură cu** undele de radio. Ambele sunt unde de electricitate, care diferă numai prin lungimea lor.

Confirmaţia unei unde este stabilită şi de **înălţimea** undei, care se mai chiamă şi **amplitudine**. Aceasta este înălţimea undei deasupra liniei care ar trece prin mijlocul ei. O undă de amplitudine mare este tare, ea se izbeşte cu putere de mal. Ea ar merge mult mai departe, dacă n'ar ţine-o malul. Intinderea undelor este hotărîtă de amplitudinea lor; întinderea n'are însă nimic de-a face cu lungimea de undă.

S'a dovedit că pentru telegrafia fără fir, pe distanţe mici undele prezintă multe avantajii. Suferă în drum mai puţine pierderi. Când undele trec pe suprafaţă pământului ele urmează toate accidentele terenului: păşesc peste dealuri şi munţi. La aceasta, pe când undele scurte, cu paşii lor scurţi sunt desavantajate, undele lungi pot trece mult mai uşor. Tot astfel o gânganie ca să poată trece peste brazdele de curând răsturnate, trebuie să se suie şi să se coboare pe toate înălţimile şi adânciturile făcute de fierul plugului; pe când omul cu paşii săi mari, mult mai uşor poate trece peste ele. Aşa se face că la o aceeaş amplitudine, undele lungi ajung mai departe de cât cele scurte.

Cu totul altfel se petrec lucrurile deasupra mării. Aici nu există accidente şi undele lungi şi scurte vin împreună.

Influenţa accidentelor asupra undelor este foarte diferită: prin unele obstacole undele pot trce, ca şi când n'ar fi acolo. Astfel unda trece prin coline nisipoase sau prin stânci, acestea fiind în oarecare măsură transparante pentru unde electrice de lumină. Coline mai mari şi munţi sunt ocoliţi. De asemenea undele trec şi prin pereţii caselor şi aşa se explică dece se pot aşeza antene pe electricitate turbură unda în drucadru, în cameră. Nici trupul omenesc nu prezintă nici un obstacol pentru unde. El este ca şi inexisent. Substanţele bune conducătoare de mul ei. Metalele au în special un efect de separare. Intr'o casă făcută din beton armat, nu se poate face o recepţie pe radio cu o antenă pe cadru, pentru că părţile de fier din ziduri opresc undele. Pentru asemenea case e nevoie de o antenă exterioară, care să primiască undele deasupra acoperişului. Tot din acelaş motiv niciodată nu trebuie să construim antena prea aproape de părţi metalice. Şi pământul umed este bun conducător. Dacă antena se leagă cu pământul, umezit, recepţia este slăbită sau chiar oprită. Şi apa este un conducător pentru curentul elecric, mai ales apa de mare, din pricina sării pe care o conţine. Aceasta însă slujeşte la răspândirea undelor; undele alunecă la suprafaţa apei, ca şi când ar fi conduse pe acolo. Aceasta este folositor mai ales pentru telegrafie la distanţe mari. Din Europa spre America rotunzimea pământului e destul de accentuată pentru ca undele să caute a apuca drumul drept. Ele ar fi determinate să treacă prin pământ şi prin aceasta să se producă pierderi mari, pe câtă vreme acum în realitate, din pricina apei Oceanului ele sunt silite să treacă la suprafaţa lui până în America.

Lumina soarelui are mare influenţă asupra stării electrice a aerului şi anume, mai ales în părţile superioare ale atmosferei, razele de soare fac aerul bun conducător de electricitate, ceace determină absorbţia de către aer a undelor electrice. Aşa se explică faptul că în timpul nopţii audiţiile radiofonice sunt mult mai puternice şi mai clare.

In rezumat, puterea de răspândire a unei staţiuni de emisiune, întinderea undelor, nu este o mărime fixă, ea depinde de lungimea de undă, de ţinutul care se găseşte între emiţător şi aparatul de recepţie, depinde de umezeala aerului şi a pământului şi este diferită în timpul nopţii, faţă de zi,

—o—

Radiofonia în caricatură

OMULUI în totdeauna i-a plăcut să-şi râdă de acţiunile şi creaţiunile sale. In fiecare faptă omenească, oricât de serioasă, există şi o mică părticică de ridicol şi observatori fini, cum sunt caricaturiştii de talent ştiu să găsiască această notă comică.

De bună seamă însă că o caricatură, asemenea unei glume, nu poate fi gustată decât de acei cari cunosc situaţia redată, cari eventual au luat parte la o acţiune analoagă, sau pot verifica, cele observate de artist.

Până în timpurile recente, desigur, radiofonia nu putea fi privită decât din punctul de vedere ştiinţific. Numărul amatorilor de radio crescând mereu, popularizându-se tot mai mult audiţiunile radiofonice, caricaturiştii au putut găsi subiect de inspiraţie şi în această activitate a omului.

In special pretează la glume faptul că auditoriul nu poate vedea pe cel, care stă în faţa aparatului de emisiune.

Reproducem mai jos câteva caricaturi extrase din revistele umoristice:

„Ella, ţi-am spus de atâtea ori, să închizi radio! Nu pot să citesc, iarăş sbiară cântăreţul dela operă!"

(The Humorist)

Motto: Insula Prinkipo, este un loc de vilegiatură, în apropiere de Constantinopol, vizitat de lumea cea mai aleasă, care face aci excursiuni de înconjur, călare pe măgăruşi.

„Dacă radiofonia se va extinde mai departe, în Turcia, atunci doamnele din elită, chiar la călărie în insula Prinkipo, vor asculta radio."

(Din revista turcă de radio „Telsiz"

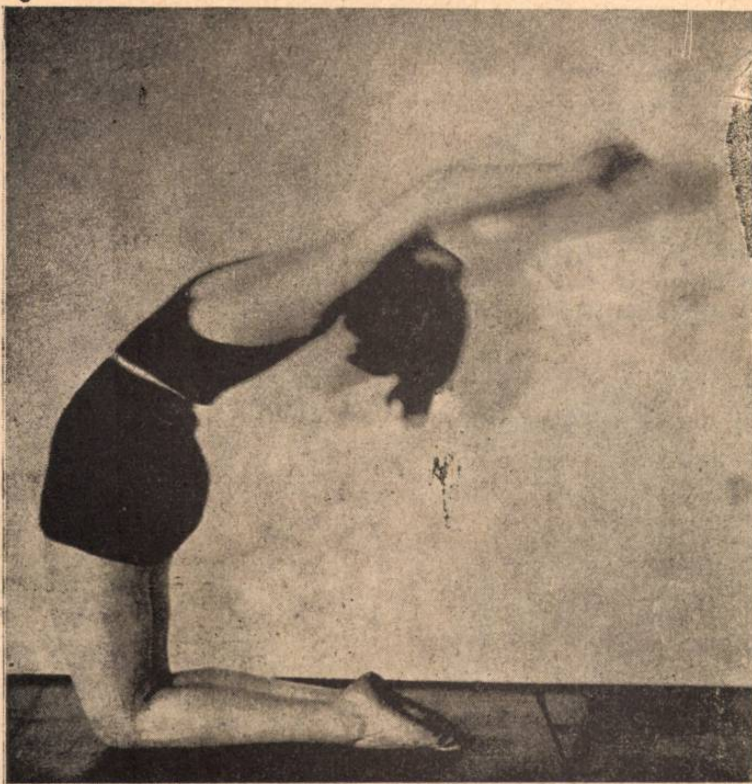

„...Şi acum, iubiţii mei copii fiţi atenţi! Ştiţi voi cine vă vorbeşte? Mândrul şi minunatul Făt-Frumos, din poveşti!"

(Life).

Citiţi şi răspândiţi „Realitatea Ilustrată"

Sportul şi dansul

de Rolf Bumas

Ce deosebeşte dansul de celelalte sporturi, e faptul că mişcările acestuia nu-şi găsesc valoarea într'un scop. În salt, la tennis, la înnot, spre a numi trei categorii de sporturi complete, chiar dacă mişcările ar fi foarte frumoase, nimeni n'o să le conteste folosul; dimpotrivă dacă un salt a fost executat după toate regulele sportive, dacă mişcările de înnot, făcute cu energie, produce cea mai mare iuţeală, nimeni nu se va găsi să spună: „ce fel de mutră face omul acesta! sau ce fel de mişcări urîte sunt cestelalte!" In sport primează mişcarea, care duce la ţintă, lăsându-se complet deoparte preocupările estetice.

Ştim, şi nu trebuie să accentuăm, că sportul numai atunci e socotit clasic, când folosul cel mai mare se uneşte cu puritatea de stil (sportmanul nu vorbeşte bucuros despre „frumuseţe"). Dar nimeni nu ar da bunăoară, lui Nurmi, rangul întâi în lista sprinterilor, numai pentru că la fugă, stilul său este mai pur, decât al oricărui altuia, şi dacă el n'ar fi cel mai iute alergător, nici n'ar fi considerat.

Cu totul altfel e la dans. Dansul nu are „un scop", în sensul altor sporturi, şi cei de nouă ori înţelepţi, cari nu pot să priceapă, dece oamenii se învârtesc mereu împrejur, au perfectă dreptate, dar pricep rău sensul dansului. Desigur că ar fi ridicol cel care ar voi să susţină că el dansează spre a se întări şi spre a-şi menţinea sănătatea. Dnsul nu este gimnastică. Dansul îşi găseşte scopul în sine şi este mai ales acesta: în forme dinainte prescrise, bine stabilite a se mişca cu cea mai deplină siguranţă. Dacă dansurile, aşa numite populare, sunt numai un joc, iar dansul pantomimic, unde se care o tehnică deplină, este o artă, dansul de societate ţine mijlocia acestor două.

Pe câtă vreme la dans, mişcarea perfectă este cea mai de valoare, în sport are valoare mişcarea cea mai aducătoare la scop. Footbalistul de forţă, care cu o mutră acră, cu capul băgat între umeri şi trunchiul clătinându-se, dintr'o parte, într'alta, ca o ghiulea de tun grea, aleargă să-şi prindă mingea, merge şi dânsul, scopul său e să înainteze, el merge însă greoi şi cu totul neestetic, iar mersul său se deosebeşte foarte mult de „cel care păşeşte" (cunoaşteţi tabloul lui Rodin), tot aşa cum se deosebeşte trapul gloabei de căruţă de mersul elegant al calului de rasă. La acesta din urmă, în umblet este bucuria, galopul este voit, plin de foc şi de mândrie, plin de suflet.

Aceeaş este deosebirea între mişcările dansului şi mişcările sportsmanilor. Cu cât mişcarea înseamnă, pentru dansator, un mijloc stăpânit pe deplin, şi nu o piedecă, cu atât el se apropie de artă. Şi cu cât punem mai puţin preţ pe perfecţiunea mişcării, cu atât se aproprie mai mult de jocul primitivilor.

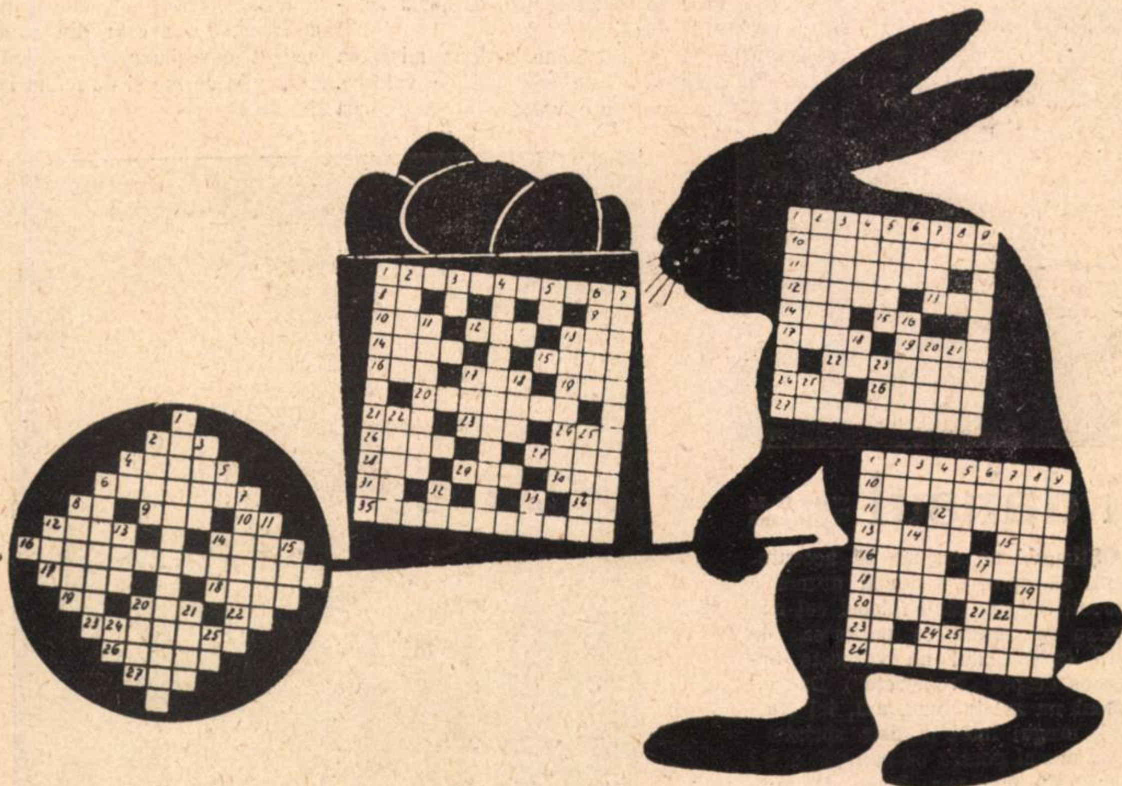
Perfecţiunea mişcării este îngreunată dansatorului, în mod întreit: prin constrângerea ritmului, prin prescrierea mişcărilor de rotire, şi în cele din urmă prin faptul că trebuie să îndepliniască acele mişcări, cu partenerul de dans. Aceasta cere dela fiecare dansator o siguranţă, deplină, un simţ fară greş al ritmului şi putere de conducere, respectiv sensibilitate foarte fină.

Dar mai mult încă, dela dansator se aşteptă să aibe o figură veselă şi îndrăzneaţă. Pentru ce? Pentrucă exercitarea artei stăpânite produce bucurie. Cel care la dans face o mutră, ca şi când ar avea de rezolvat un joc de cuvinte încrucişate, poate dansa tot atât de puţin, după cum un şofeur prost se poate lua la întrecere cu automobilul său, cu siguranţă ca în cele din urmă va avea o pană!

JOC No. 1. Cuvinte încrucişate (20 de puncte)

Prin combinaţia jocurilor trimise de Cornliu Puţureanu, Craiova şi Constantin Massu, Bucureşti

(ROATA)

ORIZONTAL:

1. Accident
4. Tub metalic adaptat la extremitatea unui corp de pompă
6. Oraş în Hindustan
8. Conjuncţie
9. Nume de pitic isteţ
10. Fluviu în Franţa
12. A-şi jupui picioarele de umblet
14. Râu în Franţa
16. Oraş în Franţa
17. Pieptul cămăşii (mold.)
18. Oraş în Polonia
19. Conjuncţie
20. Igheabul teascului
22. Interjecţie
23. A lua interogatoriu
26. Chirii
27. Fiica lui Cadmus.

VERTICAL:

1. Oraş în Italia
2. Loc de luptă
3. Teolog englez (1274—1308)
4. Notă muzicală
5. Oraş în Franţa
6. Oraş în Germania
7. Scânduri lungi de brad (mold.)
8. Chimist francez (1755—1805)
11. Moşie scutită
12. Patria lui Hippocrate
13. Odă sacră
14. Râu în Germania
15. Oraş în Austria
20. Plantă
21. Zeu indian
24. Măsură de timp
25. Notă muzicală

CĂRUŢA:

ORIZONTAL:

1. Magistrat francez (1721—1794)
8. Unealtă casnică
9. Notă muzicală
10. Divinitate egipteana
12. Paşă născut la Tebelen
13. Pricinuieşte
14. Medic german (1758—1828)
15. Sgomot
16. Intrebuinţa
17. Apuc
19. Interjecţie
20. Medic german (1716—1802)
21. Fluviu European
23. Nume femenin
24. Adverb
26. Zăvor de lemn
27. Desfătare (la figurat)
28. In muzică
29. Arbore frumos, dur şi solid
30. Stric (fig.)
31. Pronume
34. Râu în Europa
35. Medic grec (sec. al III-lea a Chr.)

VERTICAL:

1. Scriitor francez (1860—1918)
2. Rege evreu (740—724 a. Chr.)
3. Patria fraţilor Anguier
4. Fizician francez (1770—1852)
5. Insulă în Atlantic
6. Râu în Germania
7. Oraş în Franţa
11. Râu în Franţa
13. Constructorul Bastilliei (mort în 1382)
17. Interjecţie
18. Numeral
22. Culoarea fildeşului
25. Filozof francez (1766—1845)
32. Birlig
33. Oraş în vechea Chaldee

—

EPURELE (sus)

ORIZONTAL:

1. Fiica lui Andrei II
10. Nume a două sate din vechiul imperiu germanic
11. Nume dat literelor cursive
12. Care are purtări bune
13. Regină a Angliei
14. Trei litere din cuvântul ţinea.
15. La jocul de cărţi
17. Feciori (Banat)
19. Iubit
22. Vedenii
24. Donat
26. Fără lustru
27. Table astronomice

VERTICAL:

1. Poet şi filozof grec
2. Personagiu mitologic
3. Veselie neaşteptată
4. Loc de întrunire
5. Rege Hun
6. Trei litere din cuvântul Bici
7. Erou troian
8. Pronume
9. Personagiu mitologic
16. Un soi de cuţit
18. Unsoare
20. A se înnămoli
21. Steril
23. Dispoziţiune la figurat
25. Notă muzicală (invers)

EPURELE (jos)

ORIZONTAL:

1. Om de stat grec
10. Cele ce ţin de elocvenţă
11. Pronume
12. Nelegal
13. Oraş în Turcia
15. Necaz
16. Fiere (med.)
17. Popor asiatic
18. Fraţi şi surori care au aceeaş mamă
19. Interjecţie
20. Rumegător din Peru
21. Ovăs sălbatic
23. Măsură agrară
24. Cei ce vorbesc cu emfază
26. Făcut din nou

VERTICAL:

1. Dicţionar
2. Care se transmite prin moştenire
3. Poftim
4. Privitoare la drumuri
5. Romancier francez (1840—1902)
6. Epoce
7. Popor din Italia
8. Batjocuritori
9. Citit răspicat
14. Steag turcesc
17. Anagrama cuvântului toane
22. Fluviu în Europa
25. Epocă

Deslegările jocurilor se primesc la redacţie până la 10 Mai cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 11, 12, 13, 14 şi 15, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători, primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 25 Mai 1928.

CIMILITURI GLUMEŢE

1. Care e cea mai lungă lună a anului?

2. Cum transformi zăpada în apă?

RĂSPUNS PROMPT

La Bucureşti, în colţ la Carpaţi, o doamnă grasă se străduieşte să se urce, în tramvaiul aglomerat.

— După părerea mea — spune un domn în glumă, vecinului său, tramvaiul nu-i făcut pentru elefanţi....

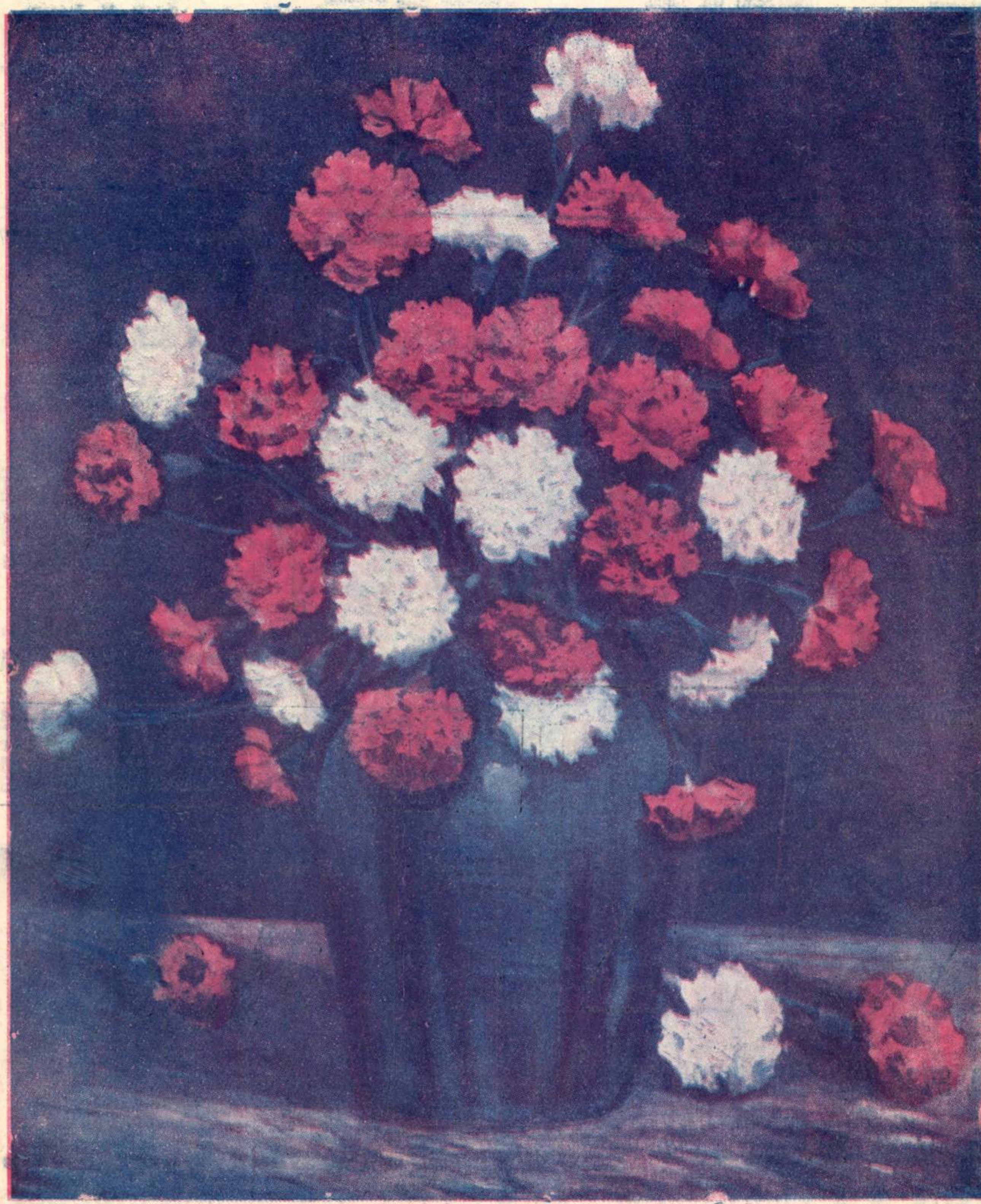
— Tramvaiul, replică imediat doamna cea grasă, e la fel cu barca lui Noe: dela elefant şi până la măgar, toţi îşi află loc în el.

SALVAȚI PE UN NEVINOVAT DELA MOARTE

Deslegătorii Concursului

Ruhu: Olteanu Florea.
Satulung: Stroe Jean, P. Ilarie, Alex. Eremia, George Dobrescu.
Satu-Mare: Nicolau Mandache, Dtrie Leivici, Gh. Aldea.
Sâneşti (Iaşi): Alexandru I. Mihailov.
Sălişte: George Salomie, Iuliu Victor, G. Constantinescu.
Sibiu: Venera I. Florescu, George Maglasiu, Grigorescu George, Teodor Doboiu, Topovici Schipione.
Sighet: Gh. Bârjovanu.
Şimleul-Silvaniei: Ştefan Mateiu.
Simeria: Remus Adărnuţiu.
Sinaia: Jean Dumitrescu.
Siret: Jean Chiţu
Suceava: Hriţcu Mihai.
Sf. Gheorghe: Leon Zinger.
Slobozia: Ion Borduşelu.
Slatina: Ioan Cozia, Cotor Petru, Nicu Dumitrescu.
Soroca: A. Serbac.
Şopârliţa (Romanaţi)' Sevastian Grigorescu.
Fătăreşti: Justin Anghel.
Târgovişte: Sandu Damian, Cârstea Ilie, Dobre Panait, Marinescu Gh., Popescu Alex., Iancovici Ion, George V. Popescu, Jacques Kornhaeuser.
Tălmaciu: Gh. Ludu.
Ţăndărei (Jalomita): Paul David.
Tecuci: Gh. Negreanu, Gh. Vasiliu, N. Galaschi.
Ţiganca-Stoeneşti (Cahul): I. Zichişan.
Timişoara: Florian Groza, Mihail Salaghian, Ioan Ognean, Victor V. Davidescu, I. Chicin, Gh. Buzea, Turdila C., Ioan Cernat, Cărămâneanţu George, Marinescu I. Mihail, Popescu George, Ioan Paser şi George Ţăran, Mary Crăiniceanu, P. Magdin.
Tighina: Ştefan Dumitriu, P. Marinov, G. Sârdincenco, Nistor Ştefan, George Nestor, Solomon D. Goligorsky, Leonid D. Sverdlic, Alexandru B. Beznic.
Tigveni (Argeş): Ilie Constantinescu.
Tg.-Jiu: Titu Ciocănscu, George Pană, Terry Socaciu.
Tg.-Ocna: Dtru Bogasiu.
Trestenic (Vlaşca): Ion Alexandru.
Toporu (Vlaşca): Chiru Anastasiu.
T.-Măgurele: Mihail Ioan, A. Alexandrescu, Mitică Mihailescu, Eugen Cassianu, D. Fl. Petreanu, V. Alexandrescu, Ecaterina Cristolcveanu
T.-Severin: Marius N. Pr[illegible], N. Papadopol, Chiser D. Mir[illegible], G. I. Avramovici, Matei Bumbaru, Gh. Cristean, Aurel Ţeculeanu, V. Popovici, Ionel Robescu, Gr. Antonescu, Gioculescu Viorica, Moise Popa, D. Moşneaga.
Tulcea: Ion Cemacencu, Al. Sevastianov, Alexandru Constantinescu.
Turda: Eugen Oniga, George Braia.
Turtucaia: Paul Al. Tahtale.
Uioara: Serbu Grigoriu.
Uriceni (Botoşani): Ioan Stoica.
Vaslin: A. Roller, Smilovici II Aron, Crivăţ, M. Ionescu, Ion C. Barbu, Alexandru Batog, Lică, Samei Rozen, Marcu Ciber.
Valea-Călugărească: Ioan Niculescu.
V[illegible]: I. G. Bozdocu.
V[illegible] (Jugoslavia): Floria Morovan.
Zimnicea: Amarina Gr. Demetrescu.

Institutul de arte grafice „VIAȚA“ — Cluj, str. Regina Maria No. 36.

ANUL II. No. 14 — 22 APRILIE 1928. PREŢUL 8 LEI

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

ABONAMENTE: Pe un an 350 lei; pe 1/2 an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Sub Direcţia unui Comitet

Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Regina Maria, 38.

Dragostea de glie a Românului

Regele nostru cel drag îngrijindu-şi grădina.

„REALITATEA ILUSTRATĂ“
revistă săptămânală
—o—
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46
Pentru București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92
—o—
PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . . „ 180
Pe trei luni . . . . . . „ 100
PENTRU STRĂINĂTATE:
Pentru America $5
Jugoslavia și Cehoslovacia . lei 500
—o—
Sub direcțiunea unui comitet
Secretar de redacție: N. Constantin

Ridicoli și Sublimi

AM citit undeva că, într'un local parizian, a fost oferit cetățenilor un spectacol ce ieșea cu totul din comun. Consumatorii veneau, priveau unii plecau; drumeții se opreau la fereastră, zăboveau priveau și își vedeau de treburi: exhibiția s'a desfășurat timp de o săptămână.

Un domn gras și grav dansa în local, dansa într'una, schimbând partener și muzicanți, cu convingerea că slujește o idee și cu râvna de-a o duce la biruință.

Corpolentul și gravul domn urmărea un record al dansului. Campion al duratei lui, — dansase cu un an înainte 130 de ore neîntrerupt, — a căutat și a izbutit să se depășească acum.

E în sufletul oricărui individ un grăunte de neastâmpăr, un demon care îl împinge să dea mai mult decât poate să dea și să fie altfel decât poate să fie. Peste umanitate anii trec fără s'o maturizeze pe deplin, fără să-i înăbușe elanurile spre ALTCEVA și ALTFEL.

Cheia de boltă a propășirei universale sălășluește, ca o bijuterie într'o casetă, în chiar sufletul nostru. Tot aci trebuie căutată și explicația nefericirei noastre.

Doamna respectabilă care își clădește un ideal de viață din cinematograf; militarul care face literatură; inginerul care sgândărește coardele unui instrument muzical; avocatul cu veleități de cabotin dramatic; domnul corpolent care asudă la matchuri de foot-ball; bărbierul care cântă la mandolină; liceanul care vrea să intre în grații de matroană, — sunt ca și domnul care dansează, neîntrerupt, o săptămână, exemplare ce ilustrează râvna după orizonturi și țeluri noui.

Oamenii cari nu-și limitează acțiunea în sfera strict socială trebuesc priviți cu largă înțelegere și caldă simpatie. Don Quichoți în luptă cu morile de vânt, sau în goană după castelana gândului lor, — sublimi și ridicoli ca erul lui Cervantes, — ei se mișcă sub imperiul unui imbold satanic. **Ion Pas.**

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

FRĂMÂNTAȚI de patimi mărunte, dușmănindu-se unii pe alții, oamenii se sbuciumă în viața lor de-o clipă și nu-și dau seama, bietele furnici, ce lucru neînsemnat sunt ei pe pământ. De aceea poate e bine ca, din când în când, forțele uriașe ale naturii să amintească, celui care-și spune — plin de îngâmfare — regele naturii, că trufia sa e cel mai caraghios lucru ce se poate. Din păcate această punere la loc costă multe jertfe.

Săptămâna trecută firea și-a bătut iară joc, de omul neînsemnat și un cutremur de pământ puternic, a nimicit, în Bulgaria, sate și orașe întregi, a omorît oameni, cu sutele și, în câteva clipe, munca unei omeniri întregi a fost distrusă. Cutremurul a fost mai puternic în jurul orașului Philipopol; orașele Cirpan și Borisovgrad au fost aproape complet nimicite; din satul Morov n'a mai rămas o casă și jalea e nespus de mare, în toată această regiune.

*

Și totuș omul luptă pentru înfrânarea puterilor naturii. El vrea să devină mai tare, vrea să învingă și spațiul și timpul și s'ajungă, în cele din urmă, stăpânitor pe acest strop de noroi din Univers, care se numește Pământ.

Un pas mai departe pe calea acestei cuceriri trebuie socotit și succesul aviatorilor germani Koehl von Huenfeld și a irlandezului Fitzmaurice, care cu avionul „Bremen“, au izbutit să facă — pentru prima dată — calea peste Ocean, prin spațiul nemărginit, din Europa în America.

De trei ori Oceanul a fost trecut în sbor, din Noul continent spre cel vechiu, și până acum, toate încercările, de a face calea întoarsă s'au isprăvit cu jale. Avionul **„Bremen“**, cel dintâi, izbutește să ajungă la țintă, fără aterisare. Incăpățînarea omului, în lupta sa cu firea, a învins, în cele din urmă.

*

Ar fi nespus de frumos dacă oamenii pe pământ — înțelegându-se între ei — n'ar fi preocupați decât de gândul de a deveni mai puternici și mai buni, de a se înălța pe ei singuri, în mijlocul naturii, ca adevărați stăpânitori ai acestui pământ. Dar semenii noștrii, frământați de patimi, se luptă între ei, se vrăjmășesc, își întind curse și se ucid unii pe alții.

In Italia, anarhiști — oameni cari înțeleg să distrugă totul — au pus la cale un atentat odios, care a răpit viața la câteva zeci de nevinovați, și a rănit bărbați, femei și copii.

Atentatul s'a întâmplat la Milano, în Piața Iuliu Cezar. Aici era instalată o expoziție, pe care avea s'o viziteze Regele Italiei. Necunoscuți — se spune că o organizație de 50 de anarhiști — au așezat în spărtura unui felinar, o mașină infernală, care trebuia să explodeze, exact în clipa când Regele va trece pe acolo. O întâmplare norocită a voit ca trenul regal să întârzie, câteva minute și astfel atentatul nu și-a atins scopul. Au murit însă mulți și au fost răniți și mai mulți, dintre acei cari, adunați în Piață, așteptau sosirea Suveranului.

*

La noi în țară, sărbătorile Paștilor au adus o clipă de liniște. Nu doar că învrăjbirea între partide nu ar fi tot atât de mare, dar o săptămână oamenii au încetat de a se mai gândi la politică. Poate că ar fi mai bine dacă lumea ar înceta, pentru totdeauna să mai cugete ea.

Tot ca o bucurie de Paști — dacă nu cumva e iarăș vorba de o momeală — este vestea că împrumutul, pe care țara noastră vrea să-l facă în străinătate, s'ar fi încheiat și că, în curând, vom putea răsufla, din strânsoarea în care ne ține criza economică. Ar fi și timpul, căci sărăcia în care se sbate și țăranul și negustorul, și lucrătorul dela oraș și și funcționarii toți, e nespus de mare.

Amurg la țară

Un clopot a cântat solemn —
La margine de sat adoarme
Bisericuța cea de lemn.

Străine pasări călătoare
Iși taie cale prin abis,
Și ochiul soarelui s'a 'nchis.
Pe-un vârf de munte ziua moare.

Vis pe pământ și'n ceruri vis.

Cresc limbi de flăcări dintr'un deal,
Și cântă jalnic un caval.

Prin arborii scăldați în rouă
Zefirii tremură sfioși,
In sărbătoarea-aceasta nouă.
Și teii albă floare plouă.

Apoi adorm în glastre crinii
Și curg isvoarele tăcerii
Peste boschetele grădinii.

Arar când freamătă pădurea,
Vătavul celor cinci haiduci
Inalță'n aer dârz săcurea.

E cătrănit de-atâta pândă,
Do când cutreeră hotarul —
Și nu mai trece cămătarul . . .

IUSTIN ILIEȘIU

MINUNILE FASCISMULUI

Acordul prefect din capital și muncă
(Il420, Florența)

HAZURI

ECONOM

Doctorul: Dacă doctoria nu-ți ajută, atunci mai vino odată să-ți prescriu altceva.

Pacientul: Domnule Doctor, n'ați putea să-mi prescrieți chiar de pe acuma altceva.

PREVENITOR

Tânărul amabil (la un bal): Dragă domnișoară, suferiți vreodată de proasta digestie?

Ea (sperită): Deloc.

El: Păcat, cunosc un medicament admirabil, împotriva acestor dureri.

UNANIMITATE

— Am consultat trei specialiști renumiți, dar fiecare și-a dat altă părere despre boala mea.

— N'a fost nici un punct în care să fi fost de acord?

— Ba da. Câteși trei mi-au trimis câte o socoteală, mai mare de 500 Lei.

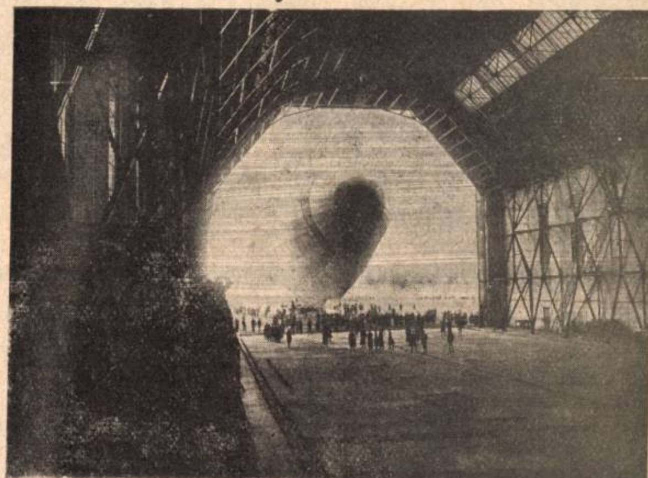
Primele fotografii la debarcarea lui Nobile în Stolp (Pommerania)

Nobile coboară cel dintâi, din balon însoţit de căţelul său, care l'a întovărăşit pe drum

Coborirea balonului, care a sosit din America până în Europa

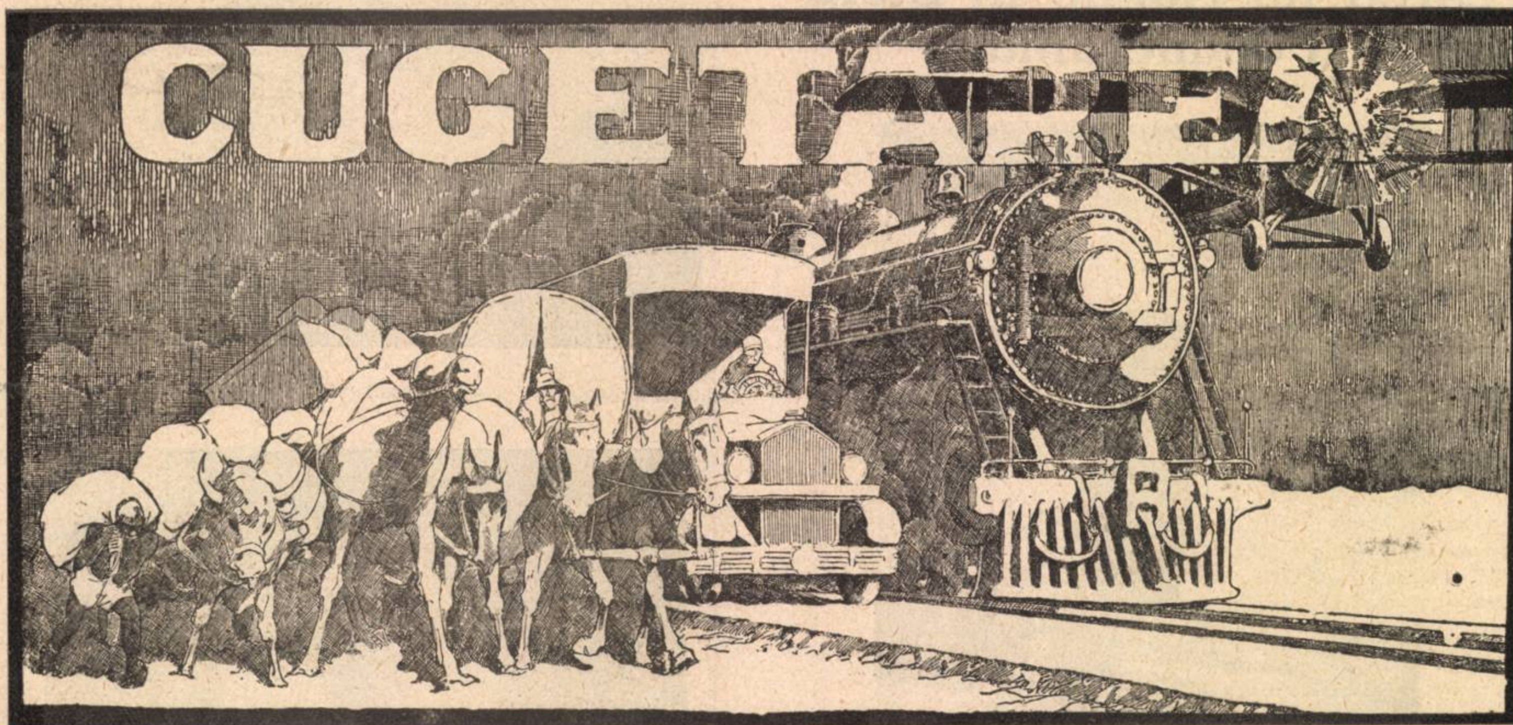
Nava aeriană este târîtă, în hangarul unde urmează să fie adăpostită

CONGRESUL NATURALIŞTILOR LA CLUJ

In zilele de 19, 20 şi 21 Aprilie s'a ţinut la Cluj un Congres al naţionaliştilor din toată ţara
Ilustraţia noastră reprezintă pe congresişti adunaţi la Universitate (Foto-Realitatea)

Puterea cugetării

CUGETAREA începe odată cu viața, și sfârșește cu moartea omului. Toate faptele noastre, fie bune fie rele, sunt rezultatul CUGETARII.

Copilul în leagăn, mai întâi inconștient de ceea ce face, lovește cu picioarele, în toate părțile, până când ajunge să-și dea seama că orice izbitură este dureroasă.

Omul bătrân, la marginea mormântului, CUGETA asupra morții și se înfricoșează de dânsa, pentru că zădarnic se întreabă ce înseamnă moartea, și ce se va întâmpla după ea.

Ilustrația de mai sus este astfel alcătuită, încât să reprezinte cugetarea, de sigur numai într'o direcție, căci de fapt cugetarea se resfrânge în toate ramurile activității omenești. O a doua problemă, care-l preocupa, era transportul său propriu, dela un loc la altul, cu o iuțeală mai mare decât aceea a dușmanilor săi și cu o rezistență, care să întreacă forțele propriului său organism.

In ilustrația de mai sus, este înfățișat primul sistem de transport. Negutătorii primitivi transportau mărfurile, în legături făcute din piei de animale, legături pe care le duceau pe umăr. Au trebuit să treacă multe secole pentruca omului să-i vie în minte că, această povară o poate transporta cu ajutorul unui taur îmblânzit.

*

Au trebuit să treacă alte multe sute de ani și poate chiar mii, până când cugetarea omului să-i arate că transportul se poate face cu o căruță, cu două roate, căruță care dădea animalului putința de a trage după sine o greutate de 5 ori mai mare, decât putea duce în spatele său.

In ilustrația de mai sus sunt înfățișate opt mijloace de transport: fiecare reprezentând una câte una din treptele, pe care s'a ridicat cugetarea omenească.

CUGETAREA este cea mai mare putere în lume, este singura cale a progresului.

Ilustrația de mai sus arată cum s'a făcut progresul transportului, începând dela origine, până astăzi când ne slujim de mașina de sburat. Intreg acest progres este rezultatul Gândirii.

Toate problemele mari ale omenirii se pot rezolva numai prin Cugetare concentrată, intensă și constantă. Omul care nu cugetă este asemenea cărămidei din zid, arsă acum o mie de ani.

După taurul îmblânzit, veacuri dearândul, cămila și măgarul, mai iuți de picior, au fost întrebuințați ca mijloc de transport. Acestora le-a urmat calul, iar mai apoi căruțele cu patru roți.

Oricât ne-am mândri cu rezultatele tehnice ale veacului nostru, nu trebuie să uităm că cea mai mare izbândă a cugetării omenești, căruța cu patru roți, a fost întrebuințată de bunicii și de strămoșii noștrii.

După cum oamenii primitivi au ajuns la gândul că animalul îmblânzit poate fi întrebuințat la transportul poverilor mai mari, tot astfel omul modern a ajuns să cugete, observând cum capacul de pe oala în care fierbea apă se ridică, sub presiunea aburului format, că această putere a aburilor sau vaporilor, ar putea fi domesticită, capturată și întrebuințată, drept FORȚĂ DE MIȘCARE, în locul animalului.

Locomotivele uriașe, care trag după dânsele zeci de vagoane, cu povară, sau cu oameni, nu sunt decât rezultatul cugetării, asupra puterii aburului, din oala în care fierbea apă.

*

Multe gaze, când sunt amestecate cu aer și apoi aprinse, explodează, producând o cantitate mare de energie. Cuiva i-a venit în GÂND că, dacă ar putea închide un amestec de gaze explozive, în anumite camere, numite cilindri, și să facă apoi ca aceste gaze să explodeze, cu ajutorul unor scântei electrice, forța de mai mulți cai putere, care s'ar produce, ar putea fi întrebuințată. Rezultatele acestei CUGETĂRI au fost motoarele, motocicletele, și vapoarele de azi.

Oamenii, la inceput, au călătorit pe apă, întâi în bărci mânate de vâsle, apoi în corăbii, ale căror pânze erau umflate de vânt și, în vapoarele moderne. Ei au observat că peștele se poate cufunda și ridica la suprafață, foarte ușor, pe câtă vreme omul nu poate sta în apă, căci sufoca, datorită lipsei de oxigen, de care are neapărată nevoie. Așa a venit în gând cuiva ideea de a construi un vas — pe care noi îl cunoaștem sub numele de submarin — care să se poată cufunda, prin sugerea în sine a unei cantități de apă, și să se ridice apoi iar la suprafață, prin descărcarea acelei cantități de apă. Lipsa aerului necesar în timpul cufundării, trebuia să fie suplinită prin oxigen din cilindri speciali, unde se îndeasă, din vreme, o cantitate mare, de rezervă.

Datorită acestei cugetări avem astăzi submarinele, arma cea mai modernă și cea mai ucigătoare, în războiul, naval, de o importanță egală cu avioanele, de pe uscat.

De obiceiu toți acei cari au îndrăsneală în cugetare sunt socotiți ca oameni lipsiți de seriositate și de simțul realității. Jules Verne, renumitul romancier francez, al cărui centenar a fost sărbătorit nu demult, era socotit ca un utopist, ale cărui scrieri fanteziste n'aveau alt rost decât să amuze pe copii. Cu toate acestea „fleacurile" sale — cum îi caracterizau contemporanii scrierile — au ajuns să fie REALITĂȚI, și una dintre aceste realități prevăzute de Jules Verne este și submarinul.

*

Mașina de sburat este rezultatul CUGETĂRII că aerul poate suporta unele nave, mai grele decât dânsul.

Când aerul vibrează, când e vânt, o carte postală, o bucată de hârtie, toate mai grele decât aerul, pot pluti, atâta vreme cât puterea de oscilație este destul de mare. Pe baza acestei observațiuni s'a născocit mașina de sburat, avionul, care cu ajutorul elicei, înmulțește de sute și mii de ori putința de oscilare a cărții poștale, sau a bucății de hârtie.

Cu ajutorul avioanelor, ale biplanelor, oamenii au izbutit să sboare peste ocean și să facă înconjurul lumii, și de bună seamă, datorită CUGETĂRII concentrate și intense, în această direcțiune, nu peste mult, transportul oamenilor dela un loc la altul se va face exclusiv cu ajutorul acestor cărți poștale, ale văzduhului.

Nu sunt o sută de ani, de când țara noastră a fost eliberată de sub jugul barbar al turcilor și astăzi, în anul 1928, scrisorile și oamenii circulă dela un cap la altul al țării și dela o margie la alta a pământului, cu trenurile exprese, sau chiar cu aeroplanul. Acestea sunt posibile ca un rezultat al cugetării. Idile formate au putut fi traduse în fapt, dacă s'au găsit oameni cari să aibe CURAJUL și ENERGIA necesară.

Trăiesc astăzi pe pământ aproximativ 1,600.000 de ființe, cari își zic oameni, însă — spre marea surprindere a statisticienilor — nici 10 la sută nu reprezintă numărul de oameni, cari CUGETA. Peste 90 la sută din omenire nu reprezintă decât CANTITATE, și nu CALITATE. Acești nouăzeci la sută iau toate lucrurile de-agata, așa cum vin, fără nici o cugetare. Ei trec prin viață ca peștele prin apă, cum s'au născut, așa mor.

Se întâmplă ca oamenii să se mire de minunea radiului, de minunea aviației. E ușor de admirat aceste minunății; dar nu trebuie să uităm că ele sunt REZULTATUL CUGETĂRII a cutăruia sau cutăruia, pe care noi azi de abea de-l mai cunoaștem, dar care a muncit în tăcere și care a CUGETAT, în vreme ce alții petreceau, glumiau și râdeau, prin cine știe ce localuri. Lauda și admirația noastră nu este sinonimă cu CUGETAREA.

*

Cele scrise în această pagină n'au intenția de a face din fiecare cititor un inventator, asemenea lui Marconi, Edison sau Bell, dar vor să arate că fiecare poate beneficia de invențiunile acestora și poate contribui la propășirea omenirii, pe calea progresului științific, sau tehnic.

Pe de altă parte în omul în care germinează posibilitatea de a cugeta, cele scrise aici vor indica poate modul cum trebuie să-și concentreze cugetarea și cum să iasă din rândul acelora cari nu pot fi mișcați de nimic. Arhimedes și în baie era preocupat de observațiile sale iar Newton când îl izbia un măr peste nas știa să tragă concluzii de cea mai mare importanță pentru știința noastră.

Este cert că fără CUGETARE nimic nu e posibil pe lume și cu atât mai puțin posibil este o viață interesantă.

Cugetarea nu se aplică numai în cazul mașinelor de sburat, al locomotivelor uriașe, al automobilelor care străbat sute de kilometri pe oră, ci și la toate problemele mari sau mici ale vieții, fie de ordin moral, intelectual sau familiar. Există o vreme când nu erau mașini de cusut și când pânza tăiată cu greu putea fi cusută. Intr'o bună zi cuiva i-a venit în gând să pună ața în vârful acului, în loc de a o pune la capătul opus, și problema mașinei de cusut era rezolvată.

*

Cugetarea lucrează mână în mână cu concentrarea, SINGURĂTATEA și LINIȘTEA.

Nu poți face toate în acelaș timp. Când cugeți trebuie să fi liniștit și nu la cafenea sau la bal poți judeca cum se cuvine un lucru. Adesea crezi că cugeți, dar de fapt gândirea aceasta nu e de nici un folos. Orice ai vrea să întreprinzi, să nu uiți că e nevoie de reflexiune pentru reușita oricărui fel de întreprindere. Zădarnic aștepți dela noroc reușita, aceasta este acelaș lucru ca și când ai aștepta succese din prezicerile babelor care ghicesc în palmă sau dau cu cărți.

Cititorule, nu te revolta împotriva celor scrise aici, căci acestea se poate să-ți ajute cândva, dacă nu azi, mâine. Nu arunca aceste pagini, citește-le iar după o lună de zile, sau peste un an. Privește din când în când la ilustrația din fruntea acesteia și suntem încredințați că vei trage foloase din cugetarea pe care ea o sugerează.

Dacă ești cumva preocupat de educația copiilor tăi, să nu crezi că vei putea rezolva această problemă prin învinuiri aduse statului sau școalei, profesorilor sau generației decăzute de astăzi. Părinții adevărați se gândesc mai întâi la influențele care înconjoară pe copii lor, și fără a-și face închipuiri deșarte, caută să învingă toate greutățile din calea desvoltării intelectuale, morale și civice a copiiilor lor. Dacă un părinte a știut să pună în fața copilului său exemple demne de imitat, acel părinte nu are de ce să se teamă, el poate să fie convins că pildele sale vor da roadă. Dacă copilul său le-ar disprețui, atunci el va ajunge la sapă de lemn.

*

Dar în mod practic cum trebuie să cugetăm?

Mai întâi să privești în jurul tău și să CUGETI asupra lumii și asupra oamenilor cari te înconjoară. Intreabă-te singur: dece se găsește sus pe scara socială, iar altul stă jos de tot, pe prima treaptă. Cugetă bine în sine-ți și vei afla motivele.

Citește cărțile de valoare, de unde socoți că poți trage foloase, nu spre a-ți mulțumi curiozitatea, nu spre a-ți întărita nervii sau spre a afla ce a făcut acum 3000 de ani cutare sau cutare general, ci cărți din care să poți scoate învățături practice pentru trebuințele vieții tale.

Citirea aceasta trebuie făcută în mod sistematic. Cinci pagini citite cu gândirea încordată CUGETÂND, prețuiesc mai mult decât 500 citite sub formă de REGREERE. Omenirea de astăzi se găsește înaintea a cel puțin zece mii de probleme pe care generația actuală are să le rezolve.

Bagă de seamă TINERE că și tu faci parte din generația actuală, că aceste probleme ți-se pun și ție, și că ele nu se pot rezolva decât cu pregătire și cugetare. Nu te lăsa învins de momelile momentului, căci mâine acestea te vor strivi și te vor desființa. Scriitorul acestor rânduri este tânăr de ani, dar bătrân în experiență și știe că mulți dintre noi, care astăzi nu însemnăm nimic, prin MUNCA și CUGETARE poate fi înălțat sus, la succes și faimă.

*

Nici un om care muncește cu seriositate nu pierde răsplata care i se cuvine.

Succesul nu se poate măsura decât prin ceea ce suntem în stare să producem. Deosebirea între ființele omenești și puterea lor de cugetare e tot așa de mare ca și deosebirea între înălțimea munților și adâncul prăpăstiilor dela poalele lor.

Fiecare om își poate rezolva problemele sale, așa fel încât să fie independent, să fie propriul său STĂPÂN. Singura cale spre această stăpânire de sine, spre această independență, este CUGETAREA.

CEA MAI FRUMOASĂ FEMEIE A EGIPTULUI:

Doamna Hoda Cattonei a obținut din peste 100 de concurente, premiul 1 de frumusețe, la Cairo

SPORTUL ÎN DANS

O figură grațioasă a unei balerine, care cere din partea dansatoarei, pe lângă artă, și multă suplețe a trupului

ATENTATE

La Milano, în ziua de 12 Aprilie 1928.

Regele Victor Emanuel trebuie să sosiască, spre a inaugura Târgul de Mostre. Soarele străluceşte, lume multă e pe stradă.

Ora 10 şi trenul care trebuiea să intre demult în gară întârzie. Ea rămat şi numeroşi soldaţi sunt răniţi.

Felinarul era găurit şi anarhiştii au introdus în scobitura lui o bombă.

Cu o întârziere de zece minute trenul regal intră în gara din Milano. Regele soseşte aproape de

Regele Italiei, Victor Emanuel al III-lea

In Piaţa Iuliu Cezar, din faţa expoziţiei se găseşte adunată mai multă lume decât ori unde. Exact la ora 10, când ar fi trebuit ca Regele să se găsiască în piaţă, o bubuitură puternică se produce şi felinarul din faţa casei cu No. 18 sare în mii de bucăţi. Schije de fontă lovesc fără milă pe toţi câţi se găsesc acolo. Copii, femei şi bărbaţi cad răniţi. Panică grozavă cuprinde publicul. O femeie bătrână care se află la fereastra casei cu No. 18 este decapitată, pavajul pieţii e sfâpiată şi nu înţelege pentru ce convoiul trebuie să se oprească: răniţii şi morţii erau îndepărtaţi dela locul atentatului. Nu s'a dat nici o explicaţie Suveranului, care e mirat de atmosfera grea ce domneşte în juru-i. D'abea mai târziu Victor Emanuel a ştiut cât de bine venită a fost întârzierea trenului regal.

Acest atentat recent ne-a îndemnat să grupăm la olaltă — după un articol al Doctorului Erwin Stranik — diferitele atentate mai apropiate de noi, care înseamnă tot atâtea pagine de dramă sguduitoare, ale capetelor încoronate.

La 27 Ianuarie 1908 se răspândiră în Portugalia tot soiul de svonuri, asupra unei conspiraţii împotriva Regelui. Era vorba de o revoluţie, care trebuia să izbucnească la 31, ale aceleiaşi luni. Casa dictatorului Franco din Carnide, la Lisabona urma să fie aruncată în aer.

Siguranţa şi poliţia s'au alarmat, şi casa ameninţată fu apărată cu străşnicie. Foştii miniştrii Alpoin şi genralul Dantas erau opriţi de a părăsi locuinţele lor. Iar dictatorul a anunţat pretutindeni că, în cazul că s'ar produce o revoluţie, Spania va mobiliza 40.000 de oameni şi va pătrunde în ţară, cu ajutorul Angliei. Bursa a fost închisă.

Familia regală — deşi Franco nu este convins că ziua de 31 va aduce o revoluţie — se retrage spre mai mare siguranţă, la castelul de vânătoare Villa Vicosa, din sudul provinciei Alemtejo. Zilele trec cu încetul, nervozitatea creşte din ceas în ceas. Mici încercări de lovituri de stat, din partea republicanilor, sunt imediat reprimate. Pe stradele Lisabonei, ici şi colo, se produc împuşcături. Ziua de 31 Ianuarie trece, -şi nici o revoluţie nu s'a produs. In capitală e linişte, familia regală poate prin urmare să se înapoieze.

La 1 Februarie ei se înapoiează, cu trenul, până la Barreio. Aici îi aşteaptă o şalupă, împodobită de flori, spre a-i conduce până în capitală. La Caes das Columnas, unde ambarcarea ancorează, poporul salută familia regală, cu urale. Se găsesc aci două trăsuri: în cea dintâi se urcă regele Carlos, regina Amelia, prinţul de coroană Ludovic şi infantul Manuel; în cea de a doua suita. Caii pornesc şi se îndreaptă spre reşedinţa regală Palacio das Necessidades.

Convoiul ajunge în Praca de Commercio, piaţă înconjurată de jur împrejur de ministere. Până la capătul stradei Arsenalu'ui, lucrurile merg în bună ordine. Aci însă se află un grup de vr'o 15 oameni, care poartă mantale lungi. Deodată ei scot de dedesubtul acestor mantale carabine, ochesc şi trag asupra familiei regale. Gloanţele pornesc. Trei dintre ele lovesc pe rege. Unul în ceafă, al doilea în umăr, cel de al treilea în gât. Acesta aduce moartea imediată a monarhului. De asemenea prinţul de coroană e lovit de cinci gloanţe, în gât şi în cap. Regina Amelia se ridică, cu un strigăt sfâşietor şi vrea să acopere cu trupul ei pe copilul său. Dar e prea târziu. Grav rănit Louis cade, la sânul mamei sale. Şi dânsul îşi dă curând sufletul. Şi infantul Manuel e lovit de gloanţele ucigaşilor, care îi sdrelesc braţele. Dar din fericire rănile sale nu sunt grave.

Când primele împuşcături s'au produs, poporul a început să fugă speriat. Poliţia a pornit în goană şi a şi făcut dreptate. Trei dintre ucigaşi sunt morţi, de gloanţele poliţiştilor. La unul dintre ei se găseşte legat de gât o pungă cu bani, probabil preţul omorului. Fără îndoială că agitatori politici, duşmani ai guvernării absolutiste, urîte de ţară, a dictatorului Joao Franco, socotit ca singurul sfătuitor al regelui Carlos, din partea căruia avea putere nemărginită, s'au răzbunat.

Regele Carlos I. al Portugaliei, ucis de un glonte

Trei alţi ucigaşi au fost prinşi. Unul dintre ei, d'abea ajuns în închisoare, se sinucide. Hârtiile atentatorilor — spre surprinderea unanimă — dovedesc că printre complotişti se găseşte şi un francez şi un spaniol.

Regina Amelia, între acestea, s'a refugiat împreună cu infantele Manuel, în arsenal, unde dânsa veghiază, la trupurile neînsufleţite al soţului ei şi al prinţului de coroană, Louis. Cu multă greutate poate fi despărţită de cei morţi. La 7 seara, dânsa, care singură a rămas nerănită, merge împreună cu tânărul de 18 ani — în mod atât de neaşteptat ajuns rege — Manuel, în palatul Necessidades.

Priţul moştenilor Louis Philipp, care şi-a găsit moartea în atentatul împotriva tatălui său

Se dă o proclamaţie către popor, de mâine Manuel va fi rege, însă regina Amelia — până la majoratul său — va avea regenţa.

*

O zi rece dar senină. Pe stradele lin Petersburg, acoperite cu zăpadă, sună clopoţeii de sanie.

E Duminecă 13 Martie 1881.

Ţarul Alexandru II merge — cum obişnuieşte de câtva timp — în manegiul lui Mihail, la şcoala de călărie şi e păzit, de toate părţile, de agenţi de siguranţă, cari au ochii treji.

Pe la ora 2 fără un sfert — trăsura în pas domol trece prin Piaţa, din faţa Palatului Marelui Duce Mihael, pe canalul Catherina. Câţiva oameni cari curăţă zăpada, se dau în lături.

In aceeaş clipă o detunătură groaznică.

Au explodat două bombe, una în faţa trăsurii, şi alta în trăsură.

Ţarul, din norocire nu-i atins. Dar l'a cuprins o spaimă grozavă. In ultimii ani mereu se încearcă atentate împotriva sa — cel de astăzi este al 8-lea. El nu-şi mai simte viaţa singură, nu poate face nici un pas, fără a se teme că va fi înconjurat de ucigaşi.

Palid de moarte, el se coboară din trăsură; de abea acum priveşte în jurul său şi strigă plin de spaimă, către suita lui: „Nu-i nimeni rănit?"

Nici n'apucă a spune aceste vorbe şi, mai înainte ca suita îngrozită să dea vr'un răspuns, o nouă bombă explodează. De data aceasta chiar la picioarele împăratului.

„Ajutor" strigă Ţarul, şi cade jos.

Marele Duce Mihael Nicolaievici, care din palatul său a auzit detunăturile, ese în grabă mare afară. Alexandru, urmaşul la tron este în aceeaş clipă şi el pe locul atenta-

tului. Amândoi, cu mâinile lor, duc pe Ţarul greu rănit, la sania căpitanului Fedorow. Acesta trece prin Millionaja, până la Palatul de iarnă.

Impăratul e dat jos din trăsură, aşezat repede pe un covor, pe care-l umple îndată cu sângele său, şi astfel e dus în cabinetul de lucru, unde se aşează repede un pat, lângă birou. Cu ajutorul medicilor el e desbrăcat. Rănile sale sunt înspăimântătoare. Când s'a dat jos din trăsură dânsul a lovit cu picioarele o bombă orsini. Un picior e fărîmat până la şold, cellalt până la genunche. Partea de jos a trupului e sfăşiată, faţa rănită şi de o înfăţişare groaznică.

Ţarul Alexandru al II-lea

Doctorii Kruglewski şi Marcus sunt dintâi cari ajutor. Se fac toate pregătirile pentru amputare, şi medicii se silesc să ducă mai mult sânge la inimă, deoarece împăratul, încă din sanie, şi-a pierdut conştiinţa.

In sfârşit bătăile de inimă devin mai tari, răsuflarea mai adâncă şi împăratul deschide puţin ochii. In acest moment preotul îi dă cuminecătura. Doctorii vor să înceapă amputarea, dar bătăile inimei slăbesc iar şi la fel şi răsuflarea, iar la 4 fără un sfert încetează amândouă complet.

Suferinţele Ţarului Alexandru al II-lea s'au isprăvit.

Urmaşul la tron era în palatul de iarnă. Sosesc aci şi ceilalţi membrii ai familiei. La 4 ore steagul de pe palat se coboară, până la jumătatea prăjinei.

O ediţie specială anunţă mesagiul guvernului: „A fost voia lui Dumnezeu ca astăzi, la 3 ore 35, puternicul ţar Alexandru Nicolaievici să părăsiască această viaţă. Câteva minute înainte de sfârşit, împăratul a primit cuminecătura."

Din balconul palatului de iarnă răsună o voce: „Ţarul a murit."

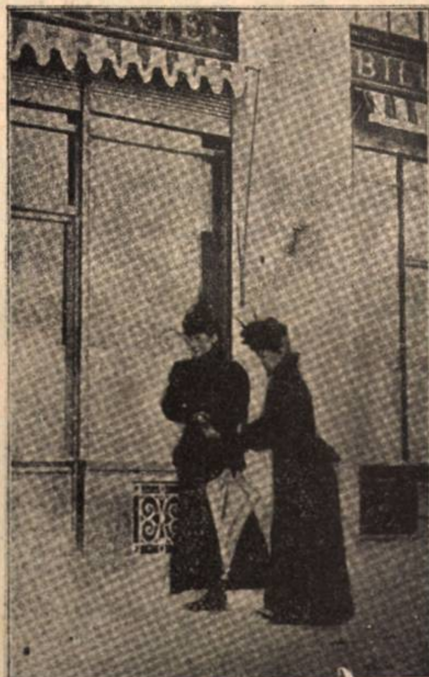
Mulţimea rămâne tăcută. Monarhul absolut, Alexandru al II-lea, n'a fost niciodată iubit.

Palid, tremurând, Alexandru al III-lea şi soţia sa, Prinţesa daneză Dagmar se urcă, încă înainte de ora 5, într'o sanie deschisă. Raţiunea de stat cere ca ei să se arate poporului. In felul acesta, cuprinşi de cea mai groaznică spaimă, ei pleacă la palatul Anitschkow.

Dar împotriva lor nu există nici o ură. Nu se întâmplă nici un atentat, deocamdată nici unul.

*

O femeie de nespusă frumuseţe îşi petrece toamna anului 1898 în Geneva. Impărăteasa Elisabeta, îngerul de pe tronul Austriei, pe care Franz Josef stă de 50 de ani, caută, în acest oraş, întremare pentru slăbiciunile inimei, de care suferă de când singurul ei băiat, prinţul de coroană Rudolf, s'a prăpădit; iar soţul ei, împăratul, şi-a aţintit privirea asupra altei femei.

O fotografie amator, reprezentând pe Impărăteasa Elisabeta la Geneva

Un spirit vioi, cu o cultură profundă şi cu o inteligenţă sclipitoare, care întrece pe a celor mai mulţi dintre cei dela curte. Cu toată modestia ei îşi cunoaşte propria valoare şi nu se poate împăca să fie pe tron o simplă podoabă, expusă. Totodată se ascunde într'însa o comoară de femenism, atât de subtilă şi de delicată, încât niciodată nu se poate hotărî să se avânte în vălmăşagul politicei, din propria ei voinţă. Firea ei, întoarsă mai mult spre cugetare interioară, o păzeşte de a cădea în greşala pe care o fac cele mai mult, dintre femeile încoronate.

Impărăteasa Elisabeta a Austriei, una dintre cele mai frumoase femei ale timpului ei

O singură dorinţă o ispiteşte: în călătorii să vadă cât mai multe lucruri frumoase şi să se pătrundă mereu, de impresii nouă.

Acum se găseşte aici, în Geneva, în oraşul acesta fermecător, la marginea celui mai frumos lac din Europa şi inima ei găseşte iar, în sfârşit, aceea linişte, pe care o dorea de atâta vreme.

„Să facem astăzi — spune dânsa în felul ei blând, doamnelor de companie — o mică plimbare pe lac."

Ajung în apropierea monumentului Ducelui Carol de Braunschweig. Atunci îi vin înainte între hotelul „Beaurivage" şi staţia dela Quai-Montblanc, un tânăr de vr'o 25 de ani, cu o înfăţişare de italian, şi un bărbat mai bătrân, cu o barbă sură. Deodată, omul cel tânăr sare înspre împărăteasă, şi-i dă o lovitură puternică în piept.

Impărăteasa cade la pământ, se ridică însă cu ajutorul uneia dintre doamnele din anturajul ei şi a câtorva trecători. Simte încă durerea loviturei, dar crede că n'a fost decât o izbitură şi merge până la debarcader. D'abia trece însă pe vapor, şi îşi pierde conştiinţa. Căpitanul, care la început nu voia să porniască, şi n'a făcut aceasta decât la dorinţa expresă a împărătesei, se opreşte acum şi se înapoiază la debarcader. Cu spaimă, doamnele din suită, observă, între acestea, că împărăteasa nu poate fi deşteptată din leşin. Se zăreşte totdeodată pe îmbrăcămintea ei o mică pată de sânge. In grabă se aduce din hotelul „Beaurivage", o targă, făcută din pânză de corabie şi lopeţi. Medicii Golax şi Mayer, împreună cu un preot, sosesc imediat.

Dela consiliul federal elveţian se trimit acum telegrame împăratului Franz Iosif. Impărăteasa nu-şi mai revine. Se face tot posibilul spre a salva pe frumoasa femeie, dar orice străduinţă e zadarnică. La 11 Septemvrie 1898, pe la orele 3, împărăteasa îşi dă ultima suflare.

O cercetare medico-legală, stabileşte că ucigaşul s'a slujit de un pumnal în triunghi, foarte ascuţit, spre a da lovitura. După atentat el voia mai întâi să fugă, trecând prin Rue des Alpes, spre a ajunge pe marea piaţă des Alpes, unde s'ar fi putut uşor ascunde. A fost însă prins de doi birjari anume Victor Vuillemin şi Louis Chamatien, care se găsiau cu trăsurile lor, pe

(Citiţi urmarea în pagina 14.)

Alexandru I. regele Serbiei Regina Draga Maschin şi soţul ei,

Conacul din Belgrad, unde în anul 1903 s'a petrecut una dintre cele mai sângeroase drame

Banditii Chinezi cari conda

Incotro mergem?—La locul unde vei fi împuşcat!

INTÂMPLAREA pe care vrem s'o povestim, s'a petrecut pe ferma unui primar din Manciuria, în China.

Harvey J. Howard era profesor de oftalmologie, la Institutul de medicină din Peking. American de origine, el se află în vizită la primarul Palmer, doctor şi conaţional cu profesorul Howard. Primarul a voit să arate prietenului său, ferma. Amândoi s'au urcat într'un automobil, luând cu dânşii trei servitori ruşi şi un chinez.

Pe când vizitau ţinutul, ei au observat că sunt pândiţi de bandiţi, de care Manciurea este bântuită. Ca să-i înspăimânte cei doi doctori au tras câteva salve de foc, în aer. Banditii nu s'au înfricoşat însă. Ei au răspuns la atac, omorând pe primarul Palmer, au înconjurat maşina, au dezarmat pe cei câţi se găsiau într'însa şi trimitând pe şofeur şi pe unul dintre ruşi cu automobilul, au oprit prizonieri pe Dr. Howard şi pe servitorul chinez, care era grav rănit.

După aceasta, bandiţii au aşezat pe doctor pe calul conducătorului şi cu toţii au luat-o la fugă.

Ajunşi la cartierul general, doctorul a fost băgat într'un adăpost de pământ, iar la intrare s'au postat două sentinele, de pază.

In ziua următoare, şeful bandei, împreună cu statul său major, au venit de i-au percheziţionat amănunţit buzunarele şi l-au cercetat asupra prietenilor, cari ar fi putut să trimită eventualul preţ de răscumpărare. Doctorul era pe deplin conştient de situaţia în care se găsia, ştia că nu inspiră nici o încredere bandiţilor manciurieni şi că viaţa în China e foarte puţin preţuită. De asemenea avea foarte puţină nădejde să poată impune, prin titlul său de doctor, care pentru un bandit analfabet nu poate avea mare importanţă. Era preocupat însă de ideea de a face să reprezinte o cât mai mică valoare materială, în ochii bandiţilor.

După vr'o câteva zile de şedere în închisoare, cu barba crescută, dânsul ştia că nu va inspira bandiţilor prea multă încredere. Intr'adevăr după o cercetare amănunţită, doctorul Howard a fost din nou aruncat în coliba de pământ, ca să se întâmple cu dânsul ce va vrea Dumnezeu, iar bandiţii au pornit vânătoarea după altă pradă.

In cartea sa **„Zece săptămâni în mâinile bandiţilor chinezi"**, doctorul Howard povesteşte următoarele scene impresionante:

„Bandiţii mi-au ordonat să-mi iau hainele şi să-i urmez. Eşit afară din groapa mea, am fost obligat să mă urc pe un cal, adus anume pentru mine. A mdat să mă urc, dar deoarece chinga nu era destul de strânsă, şeaua s'a răsucit, şi eu am căzut. Paznicul s'a repezit atunci la mine şi înjurându-mă, cum îi venia la gură, era cât p'aci să mă străpungă cu un cuţit, deşi nu eram cu nimic vinovat, în această întâmplare.

După ce şeaua a fost potrivită pe cal, şi după ce „gazda mea" s'a mai îmblânzit, mi-am luat îndrăzneala să-l întreb:

„Unde mergem?"

După o clipă de tăcere, însoţitorul meu a răspuns, cu faţa mohorîtă: „Mergem cam la vr'o 2 kilometri de aici, ca să te ucidem."

L-am privit cu neîncredere şi l-am întrebat: „Pentru ce?"

Răspunsul său a fost: „Pentrucă n'ai nici bani, nici prieteni, cari să te răscumpere."

Trebuiam să-l urmez, oricare ar fi fost rezultatul acestei călătorii. Inaintând pe şosea, la un moment dat, am observat că nu mai eram singuri, ci că două garde de bandiţi călări, mă păzia deoparte şi de alta. Le era teamă ca nu cumva să dispar? Care putea fi motivul acestei înconjurări? Conştient de situaţia dezesperată în care mă aflăm, am aruncat o privire către banditul fioros, care călăria alături de mine, un tânăr voinic şi îndesat.

Cu o cruzime drăcească, cum m'a văzut că-l privesc, banditul a scos din oblânc un pistol, tip Mauser, şi, aplecându-se spre mine, mi-a strigat:

„Vei fi împuşcat uite colo!"

Mi-am îndreptat privirile spre locul arătat, unde se găsia un zid dărâmat, la o distanţă de vr'o jumătate kilometru.

Mi-am dat atunci seama, că oamenii aceştia sunt hotărîţi să se ţină de cuvânt. Inţelegeam că voiu fi împuşcat ca şi un câine. Cerul gurii mi se uscase complet şi nu-mi puteam înghiţi saliva. Eram cuprins de o sete îngrozitoare, abia puteam respira. Simţiam că-mi voiu pierde conştiinţa. Mă despărţia o cale de două minute, până la locul sorocit şi mă cuprinsese o panică chinuitoare: aveam să mor ca cel din urmă om şi eram cu totul neputincios, în faţa acestor bandiţi. D'abea avui putere să-mi înalţ gândul către cer şi să mă rog, în dezesperarea sufletească prin care treceam: „Dumnezeule, fie-ţi milă de mine, dă-mi curaj, în clipa aceasta de grea încercare, întăreşte-mă şi fă să dispară această chinuitoare. Dacă trebuie să mor, să mor ca un om cinstit."

Ca prin minune setea mi s'a calmat puţin, şi încetul cu încetul mi-am revenit. Ajunsesem la zid şi mă simţiam destul de liniştit.

O mare parte din bandiţi se şi aflau acolo: în dreapta se găsiau o duzină, cu arma la picior, gata de execuţie; la stânga alţi câţiva, aduceau un sicriu, pe care-l aşezau lângă zid.

Am descălecat. Garda, care mă însoţea, m'a îmbrâncit în faţa coşciugului. Şeful bandei — am aflat apoi că se numia Tso-Shan, — aştepta sosirea mea. I-am aruncat o privire prietenoasă, dar dânsul s'a uitat încruntat la mine. Stătea cu dinţii încleştaţi şi nu spunea o vorbă. Totul era ăcut ca moartea.

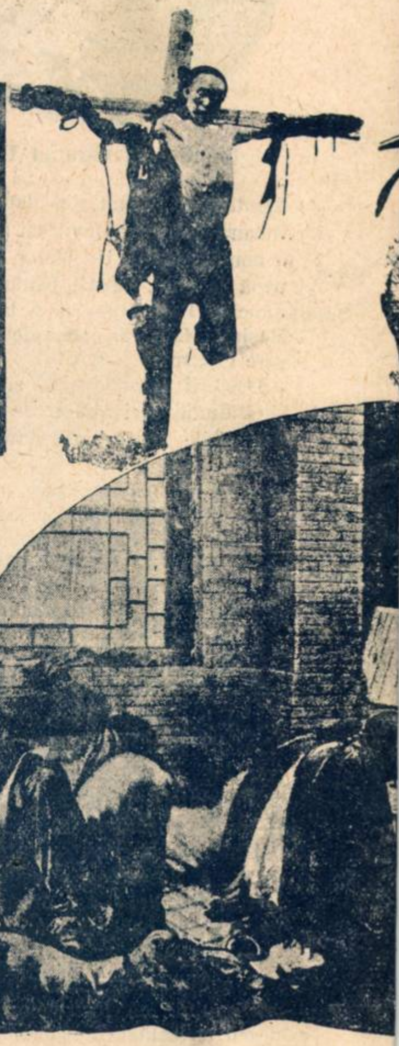
Mi-a venit în gând să nu las pe bandiţi să priceapă că le ştiu intenţia. M'am adresat de aceea, ca din întâmplare, lui Tso-Shan, zicându-i: „Probabil că aşteptaţi după trimisul prietenilor mei?"

La auzul acestor cuvinte, banditul s'a uitat la mine interesat şi

Sus. Doctorul Howard înainte de capturare. Jos: Doctorul Howard după eliberare.

CUM SUNT TORTURAŢI BANDIŢII DIN CIURIA

Ei sunt aşezaţi în genunchi pe cuie ascuţit le intră până la os în carne. Figura centra formă de cruce, arată cum eel torturat, când de durere, se strangulează singur, cu sfoara de gât. Pe jos se vede unul mort, din pricina lor

...nnă pe un doctor la moarte

după oarecare şovăială, mi-a răspuns:

„Am aşteptat destul, dar n'a sosit."

„Nici nu se putea să vină atât de curând" — am ripostat eu.

„Ai prieteni?" — m'a întrebat banditul.

„De bună seamă!" — am răspuns eu.

La aceasta, Tso-Shan s'a gândit o clipă şi apoi m'a întrebat iar: „Vrei să stăm de vorbă asupra acestei chestiuni?" Şi la răspunsul meu afirmativ, m'a poftit într'o cameră, care se găsia acolo, zidită sub pământ.

Adăpostul de sub pământ era format din mai multe încăperi goale, în care puteau intra vro 2—300 de oameni. Ne-am aşezat jos şi Tso-Shan a început tocmiala:

„Spuneai că ai prieteni. Cât ar putea plăti aceştia, pentru liberarea ta? Pot da ei vr'o 50.000 dollari?"

„Cincizeci de mii dollari? Suma aceasta e fantastică. Mai bine să nu mai stăm de vorbă şi să mă împuşte imediat."

Banditii, la acest răspuns al meu, au prins a râde. Eu îmi dădeam seama că punctul primejdios trecuse.

„Ce spui atunci despre 30.000 dollari? Atâta cred că pot să pretind!" mi-a spus şeful bandei.

Dorind să fac sarcina prietenilor mei cât mai uşoară posibilă, am răspuns negativ şi la această ofertă. Banditul s'a coborît atunci la 20.000 dollari. Dar eu, examinând chipul interlocutorului meu, am observat că mai pot coborî suma.

„Nu, şi douăzeci de mii dollari e mult prea mult."

Când a ajuns însă la 10.000 dollari, faţa banditului a căpătat iar o înfăţişare aspră. Eu, fiindcă nu ştiam ce trebuie să răspund, am întârziat puţin, şi apoi, cu o înfăţişare solemnă am declarat că prietenii mei vor putea strânge 3 sau cel mult 4000 dollari, dacă li se acordă un răgaz de 3—4 săptămâni. Banditii însă, nici n'au aşteptat să spun suma, ei mă sfredeliau cu privirile lor şi, întârziind cu răspunsul meu, când suma se fixase de către Tso-Shan, la 10.000 dollari, ei au înţeles că eu accept această sumă şi ridicându-se vioi, strigau unul altuia: „Zece mii dollari, zece mii dollari."

Atitudinea banditilor faţă de mine s'a schimbat imediat. Unii dintre ei m'au întrebat dacă nu vreau să mă spăl, ceea ce am primit cu bucurie, căci de două zile nu văzusem apa în ochi, nici mâcar de băut.

Banda era organizată cum nu se poate mai bine. Avea o administraţie centrală, case proprii, judecători cari aveau să hotărească asupra execuţiei celor prinşi şi asupra felului cum trebuie împărţită prada, etc."

*

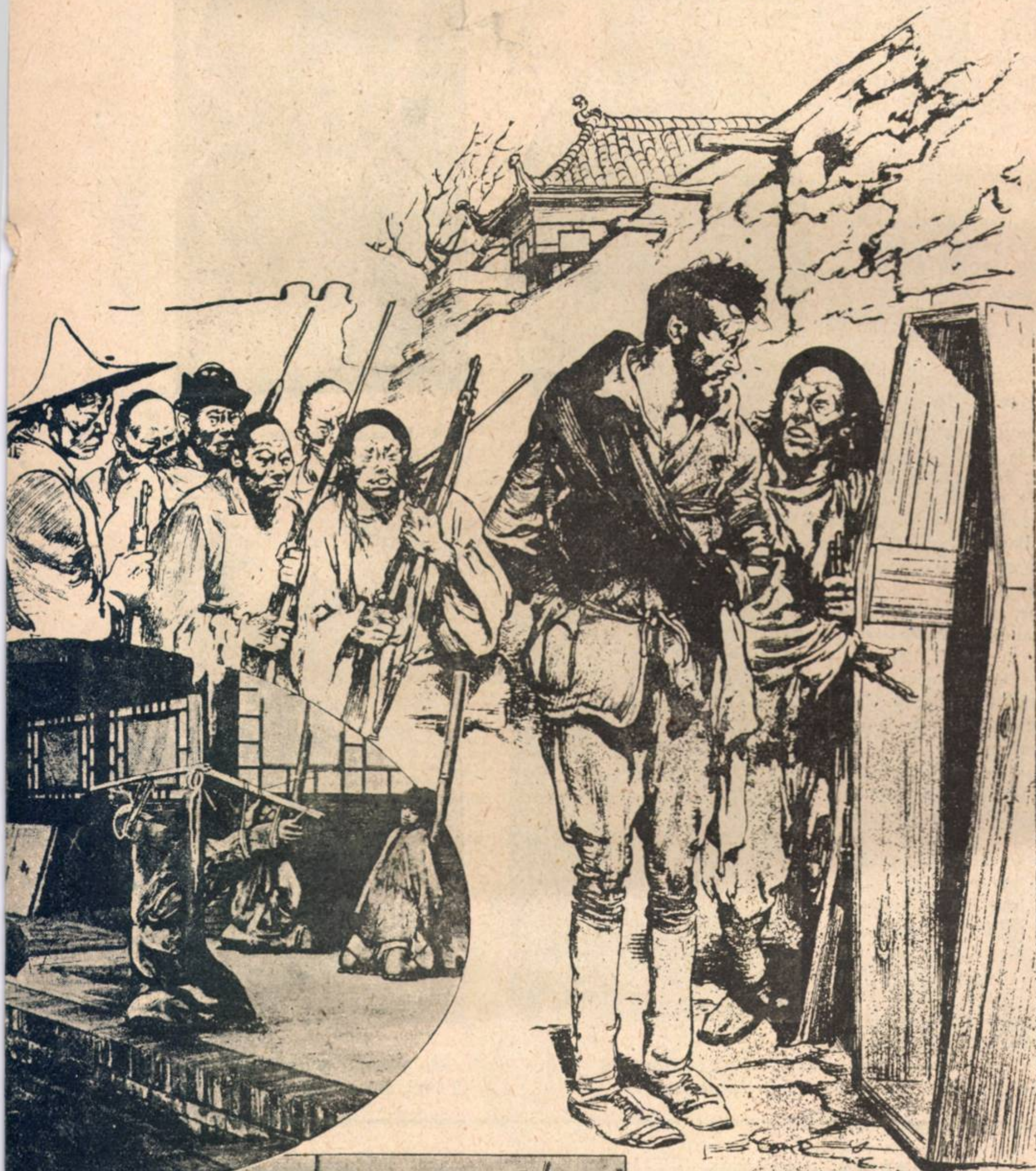
Doctorul Howard a fost examinat din toate punctele de vedere şi banditii au ştiut să-l întrebuinţeze pentru nevoile lor sanitare.

Intr'o zi şeful bandei invitase pe doctorul Howard la el acasă, să facă o baie caldă. Când doctorul s'a desbrăcat complet, banditii s'au mirat de cicatricele pe care acesta le avea, în urma unor operaţii de apendicită. L'au întrebat ce înseamnă acele semne şi doctorul le-a răspuns, spunându-le câteva cuvinte despre operaţiunile abdominale. Aceasta i-a impresionat mult şi deoarece şeful bandei avea şi el nevoie de o operaţie, l-a rugat să i-o facă imediat.

După facerea operaţiei, banda întreagă a chibzuit că un om ca doctorul Howard le era absolut necesar.

In noaptea aceea, pe la orele 12 o delegaţie trezindu-l din somn au oferit doctorului Howard şefia bandei. Numai un semnal de alarmă, care a adunat în pripă întreaga bandă, a salvat pe sărmanul doctor, de a nu căpăta o însărcinare, pentru care nu era făcut.

Doctorul a stat încă vr'o trei săptămâni la banditi, fără să se întâmple vr'un lucru deosebit. Ei îi puneau tot felul de întrebări asupra felului de viaţă din America. Astfel printre altele s'au interesat dacă meseria de bandit este rentabilă, în America, şi care ar fi

MAN-
..., care
...lă, în
leşină
legată
...orturi-

Un grup de soldaţi chinezi, dintre acei cari au salvat pe Doctorul Howard, din mâna banditilor Manciurieni

avantajiile, pe care le-ar avea, dacă ar putea ajunge, până acolo.

La aceasta, le-am răspuns — scrie doctorul Howard — că și în America există mici bande de tâlhari, care dacă au, pe ici, pe colo, succese, în cele din urmă, cu toții, sfârșesc rău, căci sunt prinși și executați. Dar le-am relatat că un mecanic, în America, dacă e istet, poate câștiga 8—10 dollari pe zi, și atunci banditii mei s'au entuziasmat cu toții, la gândul de a deveni mecanici, declarând că vor să devină mașiniști, pentru automobil.

Doctorul a fost nevoit, în tot timpul șederii sale printre bandiți, să rătăciască împreună cu ei, dintr'un loc într'altul, împărtășind cu dânșii toate primejdiile și lipsurile. Adesea se hrăniau numai cu nuci și rădăcini.

*

Salvarea doctorului a fost tot pe atât de emoționantă, ca și capturarea sa.

Banda care-l ținea, păstrându-l drept un capital, ce va fi incasat la termen, a întâlnit o altă bandă, mai puternică. Deasemenea, grupul care monopoliza pe doctorul Howard era în tocmeală, cu o poteră militară, ce dăduse de urma banditilor. Conducătorii bandei căpătaseră făgăduială să fie primiți ofiteri, în armata chineză, dacă vor elibera pe americanul prins. Această făgăduială era cât se poate de ispititoare, pentru șefii banditi.

Dar banda cealaltă — înainte ca tocmeala să se isprăviască — prinzând de veste despre capturarea doctodului Howard, a luat hotărîrea să-l răpiască. Voiau să capete dânșii prețul de răscumpărare, promis.

Intr'o după amiază — povestește doctorul Howard — fui deșteptat din somn, de paznicul meu, care părea cu totul deprimat.

Cu un ton tăios el îmi spuse: „Hai repede, trebuie să plecăm, banditii dușmani nouă sunt pe aproape, și vor să te răpiască!"

Am fost cuprins de mirare și de spaimă. In zece minute eram gata și alergam în goană, peste munți. Până seara la orele 10, în toată ziua aceea, am tot coborît și am urcat, trecând râuri și prăpăstii, sbătându-ne, într'o ploaie torențială și caldă, care ne pătrunda până la piele.

Spre ziuă, după o noapte chinuită, banditii au pornit-o iar la drum, iar doctorul a fost vârît într'o temniță subpământeană, unde se găsiau vr'o zece captivi chinezi, străjuiți de doi paznici. Toți ceilalți banditi lipsiau.

Deodată am auzit bubuitul armelor — povestește doctorul Howard — când ne așteptam mai puțin. Lupta părea să nu fie la o depărtare mai mare de 100 de metri. Cei doui paznici se tupilaseră, la marginea colibei de pământ și trăgeau și ei, cu armele.

„E desigur ceilaltă bandă" — am spus eu, cuprins de spaimă.

N'a trecut multă vreme și am auzit sgomot de pași: câțiva oameni, strigând ca niște sălbatici, și cu armele în mâini, alergau grăbiți în spre coliba noastră. Era însă târziu. Bandiții ceilalți se pare că învinseseră, pe cei cari mă captivaseră și mă gândiam cuprins de grije, că voiu ajunge pe mâna altor bandiți. Poate ar fi fost mai bine să mă fi împușcat, dela început — îmi spunem eu — și aș fi terminat, cu această viață nenorocită. Nervii îmi erau zdruncinați, peste măsură.

Conducătorul învingătorilor înaintau spre noi, ținând revolverul în mână. Era însă îmbrăcat militărește.

„Suntem militari, să n'aveți nici o grije — îmi spuse dânsul — și luându-mă de braț mă privi drept în față și mă pofti afară, unde un ofiter, luându-mă în primire, mă lămuri că sunt liber și că am fost salvat.

Eram redat din nou societății, dar viața mi s'a scurtat cu 20 de ani, în timpul celor zece săptămâni, petrecute printre banditi."

CONCURSUL DE COPII

Deși juriul s'a decis asupra celui ales, în concursul de copii, amânăm pentru data viitoare publicarea rezultatului, fiind sosite mai târziu la redacție, au participat la concurs, dar n'au fost încă publicate.

49. Nellu Cojocaru, 2 ani, Turnu-Severin.

53. Felicea Rosche, 5 ani și 6 luni, Brăila.

52. Dinu I. Hurmuzi, 3 ani și 5 luni, București.

54. Silviu Comănescu, 6 ani și 10 luni, București.

PAGINA SPORTIVĂ

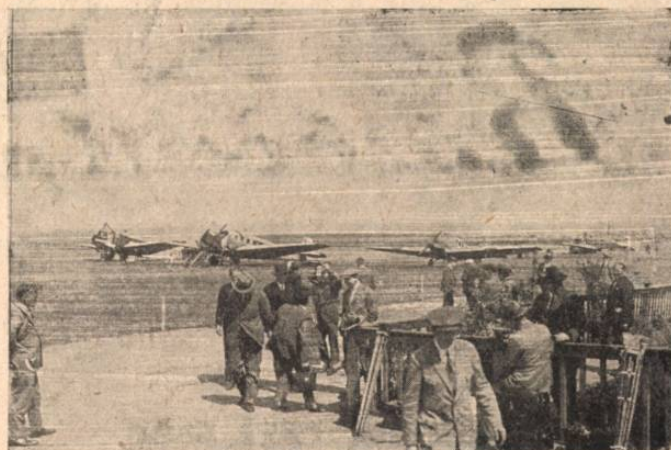
Echipa „Victoria" din Pilsen (Ceho lovacia) care a fost învinsă de „Juventus" Bucureşti cu 4:2

Echipa Macabi din Bucureşti, care deşi nu este o forţă de primul rang, a putut lupta cu echipa Cehoslovacă „Victoria", din Pilsen cu rezultatul 4:2, în favoarea echipei străine

Echipa cehă „Victoria" din Pilsen, care jucând cu Macabi la Bucureşti a eşit învingătoare cu 4:2

Primul avion European care a traversat Atlanticul, din vechiul continent până în America
Un grup de aviatori dela Junker în Dessau, înainte de plecarea avionului „Bremen"

Lucrătorii şi inginerii care au construit „Bremen"-ul avionul Junker care a trecut Oceanul

Junkers, în uzinele căruia s'a construit Bremen-ul, este felicitat de către ambasadorul american Schurman

(21)

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA III.

CAPITOLUL V.

Oamenii cari mor

TREIZECI de bărbați și zece femei zăceau la pământ. Cei mai mulți nu muriseră. Sângele curgea gârlă; mâini și picioare rupte și țeste zdrobite; pântece din care eșiau mănuntaiele. Câțiva răniți de bună seamă aveau să moară înainte de înserare; alții puteau să mai trăiască câteva zile. Mulți aveau să se înzdrăvenească. Dar Piticii Roșii trebuiau să sufere legea oamenilor. Naoh însuș, care adesea nesocotise legea aceasta, o recunoștea de necesară cu dușmani neîndurați ca ei.

Ii lăsă pe tovarășii săi și pe Oamenii-fără-Umeri să le străpungă inimile, să le crape țestele sau să-i decapiteze. Măcelul se petrecu repede: Nam și Gaw se grăbiau, iar ceilalți lucrau după metoda milenare, aproape fără cruzime.

Urmă apoi un răgaz de toropială și de tăcere. Oamenii-fără-Umeri își oblojiau răniții lor. Făceau acest lucru într'un chip mult mai dibaci și mai precis decât Ulhamrii. Naoh avea impresia că ei cunoșteau mai multe lucruri decât cei din tribul său, dar că viața lor era plăpândă. Mișcările lor erau mlădioase, dar zăbovitoare; trebuiau să se adune doi, trei ca să ridice un rănit; uneori, cuprinși de o toropeală curioasă, rămâneau cu ochii ficși, cu brațele atârnate, ca niște crăci uscate.

Se pare că femeile erau mai sprintene. Ele păreau mai îndemânatice și aveau mai multă pricepere. Ba chiar, după câtăva vreme, Naoh observă că una dintre ele comanda tribul. Totuș și ele aveau aceiași ochi întunecați, acelaș chip trist ca și bărbații lor, iar părul le era sărac, crescut în smocuri, cu insulețe de piele cojită. Fiul Leopardului își aminti de părul bogat al femeilor din rasa lui, de mândrețea podoabei, care strălucia pe capul Gammlei... Câteva veniră, împreună cu doi bărbați, să cerceteze rănile Ulhamrilor. O blândețe liniștită izvora din mișcările lor. Ele ștergeau sângele cu frunze aromatice, acoperiau rănile, cu ierburi strivite, ținute legate, cu fire de papură.

Acest pansament fu semnul hotărîtor al învoelii. Naoh cugetă că Oamenii-fără-Umeri erau mult mai blânzi decât frații săi, decât Mâncătorii-de-Oameni și decât Piticii Roșii. Și instinctul său nu-l înșela; tot așa cum nu-l înșela asupra slăbiciunii lor.

Strămoșii lor știau să taie piatra și lemnul, înaintea altor oameni. Vreme de milenii Wahii ocupaseră câmpii și păduri numeroase. Fură cei mai puternici. Armele lor făceau răni adânci, ei cunoașteau tainele Focului, și în ciocnirile cu oardele slabe rătăcitoare sau cu familiile singuratice, ușor eșiau învingători. Pe atunci, alcătuirea lor era puternică, mușchii lor oțeliți și neobosiți, se slujiau de un grai mai puțin rudimentar decât acel al semenilor lor. Și neamul lor sporia neasemuit de mult pe fața pământului. Dar mai apoi, fără ca să fi îndurat vr'o altă năpastă decât ceilalți oameni, creșterea lor se opri. Ei nu-și dărură seama, după cum de sigur nu-și dădură seama de decăderea lor.

Mediul care le înlesnise desvoltarea, acum le-o împiedeca. Trupurile lor se făcură mai sprintene și mai domoale; graiul lor încetă de a se îmbogăți, apoi începu să se răciască; șiretlicurile lor se făcură mai grosolane și se împuținară; nu mai știau să mânuiască cu aceeași putere nici cu aceeaș îndemânare armele lor mai rău lucrate. Dar semnul cel mai sigur al decăderii lor fu încetinirea continuă a cugetării și a mișcărilor. Obosind repede, ei mâncau puțin și dormiau mult: în timpul iernii, li se întâmpla să amorțiască la fel cu urșii.

Din generație în generație puținta lor de a se prăsi descreștea. Femeile zămisliau cu greu unul sau doi copii, a căror creștere era foarte anevoioasă. Un număr mare dintre ele rămâneau sterpe. Cu toate acestea, ele vădiau o vitalitate superioară celei a bărbaților, mai multă răbdare, iar mușchii lor suferiseră o dăunare mai mică. Puțin câte puțin, faptele lor se făcură asemenea celor ale războinicilor: ele vânau, pescuiau, ciopliau armele și uneltele, luptau pentru familie și pentru oardă. Intr'un cuvânt, diferența dintre sexe aproape că se desființa.

Și neamul întreg se văzu împins cu încetul către miazăzi-răsărit, de către potrivnici mai aspri, mai harnici și mai prăsitori.

Piticii Roșii nimiciseră oardele numeroase; mâncătorii de oameni îi măcelăriseră fără preget. Rătăciau ca într'un vis, cu rămășițele unei industrii mai iscusite decât aceea a dușmanilor, cu rămășițele unei inteligențe mai puțin îngustă. Se obișnuiseră cu ținuturile în care se revarsă fluviile, unde se îngrămădește turba și mlaștinile, printre lacurile mari și de asemenea în câteva ținuturi subpământene.

In peșterile largi, săpate de ape, legate de jgheaburi șerpuite știau să-și găsiască calea în chip minunat și știau să sape eșiri. Măcar că nu aveau o ideie precisă despre decăderea lor, se știau domoli, slabi, biruiți repde de oboseală, și spre a ocoli lupta se foloseau de viclenie. Știau să se ascundă în pământ cu o dibăcie care ar fi înșelat mirosul câinilor și al lupilor, și cu atât mai mult mirosul grosolan al oamenilor. Nici un animal nu ștergea mai bine urmele.

Aceste ființe sfioase, într'o singură împrejurare dovediau imprudență și îndrăzneală: riscau totul spree a scăpa pe unul dintre ai lor când era prins, înconjurat sau căzut în cursă. Această solidaritate, asemănătoare cu aceea a „pescarilor de apă, și care odinioară le sporise peste măsură puterea, îi ducea uneori la pățanii groaznice. Dânsa îi îndemnase să porniască în ajutorul omului scăpat de Naoh. Fiind că Piticii veghiau, și fiindcă trebuiseră să străbată ținuturi sterpe, Wahii se lăsaseră descoperiți și chiar surprinși. Fără amestecul lui Naoh, s'ar fi prăpădit cu toții în luptă: tot astfel după cum prezența lor salvase pe cei trei Ulhamrii.

Intre acestea, Fiul Leopardului, după ce fu oblojit, se întoarse la creasta granitică spre a-și lua cuștile. Le găsi neatinse; Focurile lor miei ardeau încă. Revăzându-le, de bună seamă că oamenii fără umeri i-ar fi dat. Dar era călăuzit de o superstiție tainică; ținea la flăcările acestea mici pe care le cucerise; viitorul li s'ar fi părut amenințător dacă ele câteși trele ar fi murit. Mândru el le aduse lângă Wahi.

Aceștia îl priviau curioși și o femeie, care conducea oarda, dete din cap. Marele nomad arătă, cu gesturi, că ai săi văzuseră Focul murind și că dânsul știu să-l recucerească. Părea că nimeni nu-l înțelege. Naoh se întrebă în sine dacă nu erau dintre acele neamuri nefericite care nu știau să se încălziască în timpul zilelor reci, care nu știau să îndepărteze noaptea și nici să fiarbă alimente. Bătrânul Goun spunea că există asemenea oarde, mai prejos decât Lupii, cari întrec pe om prin agerimea auzului și desăvârșirea mirosului. Naoh, cuprins de milă, voia să le arate cum se face flacăra mai mare, când zări, printre sălcii, o femeie care izbia două pietre una de alta. Scântei săriau, aproape într'una, apoi o mică flacără roșie jucă de-alungul unei ierbi subțiri și foarte uscate; alte fire luară Foc, firicele care femeea le înviora binișor cu suflarea: Focu începu să mistuie frunze și rămurele.

Fiul Leopardului rămase înmărmurit. Și cugetă, cuprins de uimire: „Oamenii fără umeri ascund Focul în pietre!"

Apropiindu-se de femeie el dădea să o cerceteze. Dânsa, mai întâi, avu un gest instinctiv de neîncredere. Apoi, amintindu-și că omul acesta îi salvase, ea îi întinse pietrele. El le cercetă cu nesațiu și neputând găsi nici o crăpătură, uimirea sa fu și mai mare. Atunci, le pipăi: erau reci. Se întreba cu neliniște: „Oare cum a intrat Focul în aceste pietre... și cum de nu le-a încălzit?"

Dădu înapoi pietrele cu aceea teamă și neîncredere pe care lucrurile misterioase le inspiră oamenilor.

(Urmarea în numărul viitor).

Actualitățile săptămânii

M. S. Regele Mihai I, împreună cu oaspele său Prințul al Jugoslaviei (fiul Prințului Paul) la bazinul din Parcul Kiselef

(Foto-Realitatea)

Principesa mamă Elena, la școala pregătitoare pentru conducătoarele de Grădini de Copii

Ilustrația noastră reprezintă dela stânga la dreapta pe A. S. Principesa Elena mamă, doamna de onoare Peagino, d. Trancu-Iași, fost ministru

(Foto-Realitatea)

Un grup de excursioniști italieni, în cea mai mare parte studenți din Genova, la București

A. S. Principesa Elena mamă, printre elevele școalei pregătitoare pentru conducătoare de grădini de copii (Șerban Vodă), împărțind darurile de Paști

ATENTATE

tului. Aceștia l'au predat sergentuchei și fuseseră martori ai atentalui Albert Fiana și jandarmului Kaiser, cari l'au dus până la poliție.

Ucigașul i-a urmat fără opunere, ba chiar pe drum cântă și spune între altele: „Cu toată siguranța că am numerit bine: de bună seamă că am omorît-o." La Poliție el arată că e un anarhist, lipsit de pâine, că nu pricepe franțuzește și încurcă toate răspunsurile. Numai din pașaportul lui se poate stabili identitatea sa. Se arată că el e născut la Paris, la 21 Aprilie 1873, că-și are domiciliul la Parma și că poartă numele Luigi Luccheni.

Câteva ore mai târziu, milioane de oameni bleastămă pe acest fanatic, care urmărindu-și ideea lui, a jertfit pe cea mai nevinovată creatură, care ar fi trebuit să cadă vr'odată, pe altarul răzbunării politice.

*

Noaptea în Belgrad. Din Dunăre se urcă ceața și se rostogolește încet către răsărit. Cornul palid — galben al Lunei atârnă pe cer, pe stradele orașului ard puține lumini, totul ste tăcut, totul doarme.

In Cazinoul Militar este încă animație. Ofițeri ai celui de al 6-lea regiment, care poartă numele Regelui României, mai chefuiesc aci. Cei doui coloneli Misic și Maschin stau în fruntea mesei. „Miezul nopții", strigă unul și ridică cupa de șampanie, „11 Iunie a murit, să trăiască 12 Iunie 1903!"

„Incă odată marșul Reginei Draga", sbiară un al doilea.

Și muzica intonează, nimeni n'ar putea spune pentru a câte oră, „Marșul Reginei Draga", ale acelei femei, care fiind cu 15 ani mai bătrână decât augustul ei soț Alexandru, din casa de Obrenovich, a știut să-și ducă atât de departe bărbatul, încât să voiască să proclame, în locul urmașului de până atunci al tronului, pe fratele ei Nikodem Lungevika.

„Vivat pentru Draga!" mai spuse inc'odată Maschin care este înrudit cu dânsa, „pentru dânsa voia regele nostru, odinioară, să-și împuște tatăl, când acesta s'a declarat împotriva căsătoriei — ha-ha!"

Paharul se sfarmă de pământ, ofițerii se ridică cu toții.

O bubuitură de tun sfâșie, pe neașteptate, tăcerea orașului adormit.

Missic și Maschin pleacă în grabă afară, cu oamenii lor după dânșii; ei pornesc călări în galop, până la Conacul Regal și pătrund înăuntru. Au fost precedați de ofițeri de stat major. Sentinelele care vor să păzească intrarea, sunt împușcați pe loc. Alții soldați înconjoară vechiul palat regal. Cordoane militare puternice, ale celui de al 6-lea și al 7-lea regiment sunt adunate în locuri închise.

S'au spart acum câteva porți, ale palatului regal, acelea care nu vor să cedeze imediat sunt distruse cu dinamită. Și ușa care duce în apartamentul perechei regale sare în aer. Aghiotantul regelui, colonelul Mihael Naumovich, se opune cetei, este însă ucis pe loc, cu câteva gloanțe. La fel se petrece în odaia alăturată, cu ofițerul de ordonanță al regelui, căpitanul de artilerie Jovan Milikovich, ginerele generalului Zinzar Markovich: când încearcă să oprească năvala, este străpuns de un glonte.

In odaia următoare se găsește generalul Lasar Petrovich, care-și apără cu dezesperare viața, și împușcă orbește în jurul său. El nu nimerește pe nimeni, este însă atins de un glonte. Plin de groază, regele a auzit împușcăturile și detunătura, aleargă la fereastra dormitorului său, o smulge, strigă, chiamă după ajutor, în noapte. Nimeni nu răspunde.

Atunci se hotărește să lupte. Aleargă spre soția sa, înconjoară pe

Ducesa de Hohenberg și soțul ei Franz Ferdinand d'Este

regină și așteaptă astfel pe ofițerii cari pătrund în cameră. Ei sunt conduși de Ifkovich și Alexandru Gliskich. Regele vrea să se apere, dar repede vede zădărnicia acestui act. Străpuns de nenumărate gloanțe, el și cu regina Draga se prăbușesc la pământ. Câțiva ofițeri îi învelesc în cearceafuri și dau drumul trupurilor, pe fereastră, jos în grădină.

Lucrul principal s'a făcut: perdele rupte, geamuri sparte, mobile răsturnate, urme de sânge și mai ales morții dovedesc revolta supușilor împotriva dinastiei Obreno-

Locul (la stânga în colț), unde au fost împușcați Arhiducele Frantz Ferdinand al Austiei și soția sa

vich, care a fost urâtă mai mult decât oricare alta. Când colonelul Misic, care conducea armata năvălitoare, apare iarăș, militarii și civilii îl salută, cu urale răsunătoare, iar muzica militară intonează un imn.

Intre acestea totul se liniștește în palat. Cei doui frați ai reginei, Nikodem Lunjevica și Nicola sunt arestați, conduși la comandamentul diviziei și împușcați. Conjurații pătrund și în locuința președintelui de consiliu, Zinzar Markovich și în aceea a ministrului de războiu, generalul Milan Pawlovich, și-i ucid pe amândoi; ministrul de interne Theodorowitsch e greu rănit.

In zori, baia de sânge ia sfârșit.

*

Duminecă 28 Iunie 1914.

Arhiducele Franz Ferdinand al Austriei, d'Este, și soția sa, ducesa de Hohenberg, născută contesă Chotek, trebuiau să reprezinte la Sarajevo, monarhia Austro-ungară. Dupăce urmașul la tron a luat parte la manevre și s'a interesat mai ales de flotă, copilul lui drag, va face act de prezență astăzi, în locul bătrânului împărat Franz Iosif, în toate locurile la care-l obligă sarcinile sale oficiale.

La orele 10 a. m., arhiducele, împreună cu suita sa, pleacă din lagărul militar, se suie în automobilul' său și voiește să meargă la primărie, unde îl așteaptă primarul, în fruntea consiliului comunal, spre a-l saluta. Automobilul trece domol prin fața școalei de fete, prin fața institutului de învățătoare și se oprește pe chei, apoi se pune iarăș în mișcare. Deodată în fondul limuzinei, în care se găsesc succesorul la tron și soția sa precum și comandantul armatelor teritoriale Potiorek, cade un pachet negru. L'a aruncat un tânăr, care se găsia de cealaltă parte a cheiului, în apropierea podului.

Pachetul cade în automobil, moștenitorul tronului îl vede și-l îndepărtează cu mâna. Bomba care se afla în el, cade în fața automobilului care urma, al contelui Boos-Waldeck și explodează, cu o bubuitură puternică. In aceeaș clipă tânărul sare peste zidul cheiului, în Miliaca. Un bărbier, anume Marosi, și câțiva detectivi îl urmăresc, îl ajung și îl arestează.

Automobilele s'au oprit, arhiducele se întoarce, înspre cea de a doua trăsură, se pare că dintre cei cari se aflau într'însa: contele Boos-Waldeck, baronul Rumerskirch, doamna de onoare, contesa Lanjus, și adjutantul locotenent colonel von Merizzi, numai acesta din urmă este rănit și sângerează la gât. In grabă sunt aduși, în ajutor, medicul colonel Dr. Wolfgang și medicul de regiment Dr. Bayer, care duc pe cel rănit în garnizoană.

Arhiducele dă ordin să se pornească mai departe spre primărie. Primarul și consiliul comunal îl așteaptă, tremurând. Când funcționarul superior al orașului se prezintă, spre a începe cuvântare de bun sosit, arhiducele îi spune pe un ton aspru:

„Domnule primar, aici la Sarajevo vii în vizită și ți-se aruncă bombe. Asta este minunat!"

Și apoi după o pauză:

„Așa, acum puteți începe să vorbiți."

Cu dificultate, primarul își termină cuvântarea sa, arhiducele răspunde în chipul său lămurit și rece. Apoi vizitată primăria și își exprimă dorința de a merge la spitalul garnizoanei, spre a vizita pe locotenent colonelul von Merizzi.

Potiorek și ceilalți se codesc. Succesorul la tron își încruntă fruntea și se îndreaptă către automobilul său. Ducesa îl întovărășește. Automobilul trece în grabă prin strada Franz Iosef și ajunge în strada îngustă Rudolf. Un tânăr stă acolo, cu tricolorul sârbesc la butonieră. Mâna dreaptă o ține în buzunar. In aceeaș clipă, când automobilul arhiducelui dă să treacă prin fața lui el o scoate repede. Troznesc pocnituri, arhiducele și soția lui cad, unul după altul.

Medicii, cari tocmai au terminat de pansat pe Merizzi, aleargă acum către arhiduce. Automobilul sosește în grabă mare în konak. Mai înainte de a sosi ambii au murit. Prima împușcătură, care a trecut prin automobil, a găurit partea dreaptă a abdomenului ducesei, cel de al doilea glonte a lovit pe arhiduce, în apropiere de gât și i-a fărâmat beregata. Ducesa, care a mai avut timpul să vadă rănirea bărbatului ei și voia să-i vie în ajutor, își pierdu în aceeaș clipă conștiința și căzu la pieptul urmașului la tron. Trupul aceluia se prăbuși peste al ei.

Ucigașul, care d'abia avea 20 ani, Princip, fu arestat, mai înainte de a putea fugi. E adus la poliție și acolo el explică cu cinism: „Sunt un dușman al imperialismului. Deoarece succesorul la tron întrupează imperialismul, l'am ucis."

Tema lui nu era adevărată. Ziua aceasta a fost mai productivă decât se putea bănui, în primul moment. Și urmașul la tron împreună cu soția sa nu trebuiau să rămână singurele victime ale lui Princip, milioane de oameni trebuiau să-i urmeze.

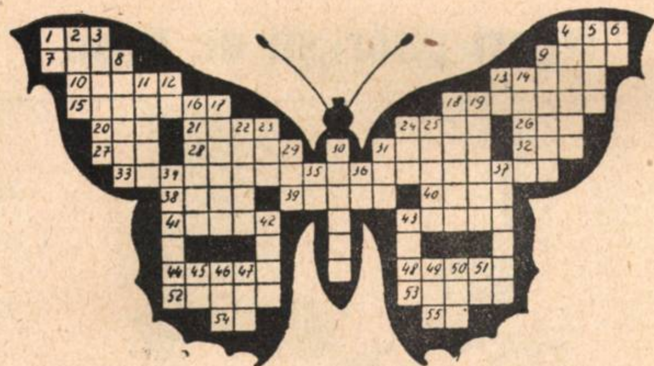
Și nici astăzi nu e liniște, dela răsturnarea lumii, din ziua de 28 Iunie 1914.

JOCURILE „REALITAȚII"

JOC. No. 1.

Cuvinte încrucișate (FLUTURELE) de Vasile și Ioan Gaftoi—Focșani.

(10 puncte)

Orizontal:

1. Personagiu Biblic
4. Zeu
7. Luntre turcească
9. Potrivire de sunete în terminațiunea vorbelor
10. Licoare
13. Strămoșul Bascilor
15. Intăritat (la fig.)
18. Sac cu coadă de lemn pentru pescuit
20. Interjecție
21. Preot indian din Tibet
24. Piatră prețioasă
26. Bani
27. Judecător în infern
28. A risipi (mold)
31. Vârsat (la copiii)
32. Râu în România
33. Calitatea lucrului conform. constituției
38. Impărat în imperiul românobulgar
39. Arbust cu flori albe
40. Decret domnesc (arh.)
41. Anunțat
43. Nereușită (plural)
44. Cult (figurat)
48. Port în Brazilia
52. Amețit
53. Solicitare grabnică (fig.)
54. Negație
55. Articol
35. Pronume
36. Animale domestice
37. Figurat fără viții
42. Fire răsucite
43. Fluviu în Europa
45. Două litere din cuvântul alloț
46. Instrument de războiu
47. Ustoroiu (mold.)
49. Adverb
50. Stare
51. Pronume (invers)

Vertical:

1. Pană de despicat
2. Loc fertil în pustiu
3. Femeia rea (fig.)
4. Participiul trecut dela verbul care înseamnă a face rulade
5. Prieten
6. Poftim
8. Ceea ce este mai bun (fig. invers)
9. Răzvrătite
11. Apuc-o cu dinții
12. Pronume (invers)
13. Pomadă
14. Legătură
16. Râu în Grecia, pe lângă Athena
17. Plantă
18. Taxe
19. Instruită (invers)
22. Țarină muiată de ape
23. Pronume
24. Duh rău (transilv.)
25. Care ține mult la ceva (fig.)
29. Necaz mare (la fig.)
30. Ilustru poet englez (1608-1674)
31. Afluient al Dunării
34. Titlul lui Mauriciu, fiul lui Gulien Taciturnul Stathuder al Olandei (1567—1625)

JOC No. 2.

(10 puncte)

trimis de Sylviu G. Comănescu București.

Se dau următoarele litere:

a, [illegible], e, e, l, p, r, [illegible], s, s, [illegible], u,

Să se combine din aceste litere o frază din 3 cuvinte care citită invers să sune la fel.

RASPUNDEȚI

(Intrebări, trimise de N. Gh. Popescu—R. Vâlcea)

(5 puncte)

1. Care e cel mai lung pod. din Europa?
2. Care a fost soarta podului roman dela T. Severin?
3. Care a cel mai puternic zeu, din mitologia Scandinavă?
4. Care a fost primul — în ordine cronologică — pictor român?
5. Cum se numiau jocurile, date în onoarea lui Posedion?
6. Sub care Faraon al Egiptului s'a construit cea mai mare Piramidă?
7. Cine e omul care a căpătat porecla de „Ultimul dintre Eleni?"
8. Care a fost ultimul rege al Romei?
9. Cum numiau turcii Țara Românească?
10. Cine a descoperit planeta Uranus?

Deslegările jocurilor se primesc la redacție până la 10 Mai cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 11, 12, 13, 14 și 15, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul treilea 300 lei. Următorii șapte deslegatori, primesc câte un volum din operile autorilor renumiți.

Grafologia

Happy—Blaj. Fantazie mare, se ocupă mult cu chestiuni mistice. Fire vezelă, spiritual, foarte îngrijit, puțin răutăcios, nu-i place să se umiliască la nimeni. Iși risipește prea mult viața. E altruist deși se ocupă foarte mult cu sine. Complezant față de oameni. In iubire e infocat și foarte sensibil.

I. G. Bistrița. In desvoltare. Om tânar care nu știe încă de ce să se apuce,ii plac toate lucrurile ideale, e punctual, o natură rece. Incăpățânat, dă mult pe prejudecăți și se ocupă mult de sine. Fanatic, nu va fi niciodată avar. E rău cunoscător al oamenilor, deși crede altminteri. Cu greu se entuziasmează în iubire. Durerile sufletești îi lasă multă amărăciune.

Cornelia—Oradea. Influențabilă, sentimentală, multă naturalețe și sprinteneală. Cultură destul de bună. Nu prea are stăpânire de sine. Preocupată de impresia exterioară, foarte sensibilă. Se ocupă mult cu muzica mai ales cu operile lirice. Drăgălașe, se supără repede și în supărare ajunge până la scene grave. Repede ia hotărîri și n are o judecată precisă. Are gusturi fine, suflet poetic și e înflăcărată.

V. I. Petru. Spiritual, și imaginativ, raționabil, se inspiră repede. Cam capricios și de multe ori exagerat. Afectuos. Simțul estetic bine desvoltat. să producă efect și nițel îngâmfat. Simpatic, știe să se pună în valoare. Are voință tare dar totuș e copleșit de sentiment. E prevenitor și are mult succes în dragoste.

V. II. Petre. Tânără, infocată, foarte sensibilă. Se influențează ușor, e nervoasă și schimbătoare. In sentimentele sale este mult haos. Are aplecare spre pesimism, doarece s'a bucurat de puțină fericire în viață. Se pare că în familia ei nu este prea multă armonie, dar sunt multe amărăciuni. Are presentimente fine și multă fantazie. Voința e slabă. Nu poate lucra în continu. Fire copilăroasă.

Ionel I. Câmpina. Ambele scrisori sunt de o dată foarte veche, așa încât s'ar putea ca ele să nu se mai potrivească pentru timpurile de față. Din scrisul trimis pare că e vorba de un caracter în formațiune. Un om care va reuși în viață. N'are o educație prea aleasă dar în viitor va putea eventual aduna o cantitate oarecare de cunoștințe. Infocat, o iubire ascunsă pare că produce durere sufletească. Această iubire va întrista poate viața întreagă. Mai ales că e vorba de un om foarte simțitor.

Constanța II. Câmpina. In formațiune. Va fi o femeie casnică, bună, Deși ideile împing spre sfere mai înalte, dată fiind cauza starea materială nu se poate avânta. Fire cam bolnăvicioasă căreia îi place filozofia ieftină. Foarte sensibilă și puțin ușuratică. A cunoscut viața reală prea de timpuri. Ii place mult flirtul și societatea veselă.

Emil Oreste. Caracter moale și voință slabă. Ingâmfat, nervos, aleargă după himere. N'are odihnă în nici o întreprindere. E fricos. Are o durere sufletească și în prezent, probabil din pricina unei aventuri sentimentale pare cu totul dezasperat. Lucrați cu îndârjire, fără să vă îngropați în mediul strâmt. Ar trebui să vă rupeți din mâna fantomei fatalității. E pătimaș în iubire și bolnav psihicește.

Belle Garofe, Ocna. Scrisoarea trimisă nu se poate examina, rog a trimite alta.

Lenuța, Turcu. Inteligentă, nedisciplinată însă. Drăguță, tânără și din multe puncte de vedere copilăroasă, deși s'a desvoltat mai repede decât ar fi avut timp. Se interesează în multe lucruri intelectuale. Pare a fi stabilă în hotărîrile luate. Repede se inspiră și e influențabilă. Nu-i place prietenia intimă, cum fac alte fete.

George, Turcu. Ii este caracteristică o fantazie deosebită. O fantazie atât de mare încât singur nu știe când spune lucrul adevărat. Exaltat, se inspiră repede. Iubește și urăște cu aprindere. In general e egoist, dar dacă iubește pe cineva e gata și la jertfă. Impresionabil, repede în hotărîre. Educat deși nu a studiat mult. Se obosește repede când face un lucru. E sensibil.

Cocordasse, Ploești. Inteligent, suflet ales, cu preocupări intelectuale. Spirit ager cu gânduri înaintate, conștiincios. Temperament melancolic. Păcat că nu are încredere în sine. Ingrijit. Nu în destul de hotărît. Luptă de multe ori cu descurajarea. Cugetă prea mult înainte de a începe un lucru. Are tact, e complezant, ironic și de multe ori agresiv. Nu-i place cariera pe care o are.

S. I., Câmpulung. Rog a trimite pseudonimul sub care să Vi se facă analiza grafologică.

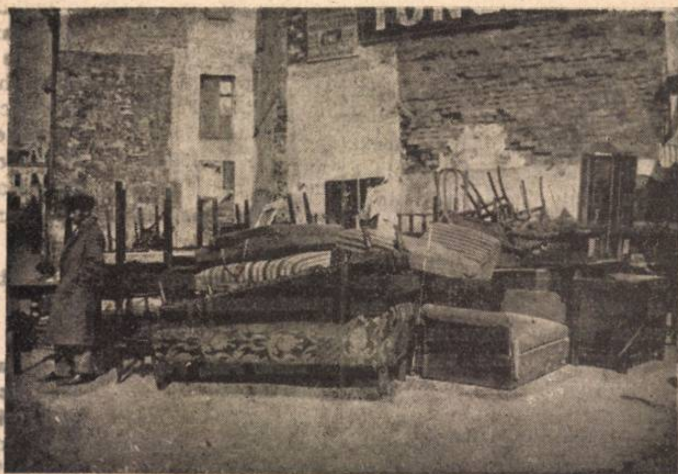
Tasse Poil, Ploești. Nu-i un suflet obișnuit ci cu toate contrazicerile lui, sau poate tocmai din pricina aceasta foarte intersant. O minte clară și ageră. Ințelege repede toate situațiunile și se acomodează după ele. Are mult idealism și interes cultural. Fire artistică. Dar se pare că ocupația o obligă să aibe preocupări materiale. Multă intuiție și are succes mare prin recunoașterea oamenilor. Ii face mare impresie bărbații frumoși și manierați sau cei inteligenți. Reușește în viață cu toate că foarte ușor cunoaște oamenii.

OAMENI, FAPTE ŞI IDEI

EXIBIŢI DE JU-JITSU, LA „ONEF" (OFICIUL NAŢIONAL DE EDUCAŢIE FIZICĂ)

In fotografia noastră se antrenează d. Jokoyama, secretarul Legaţiei Japoneze din Bucureşti, cu d. Ishiguro, profesor japonez de ju-jitsu

LUMEA SE MUTĂ

Sf. Gheorghe şi Sf. Dumitru sunt două epoce tragice pentru chiriaşi, în vechiul Regat: Oamenii cu bagajul şi mobilele, plecaţi dintr'un adăpost, îşi caută un altul mai bun.

Figuri pitoreşti de Paşti

Turci din Bazargic, cântând de Paşti, pe stradele capitalei

(Foto-Realitatea)

O şatră de ţigani stabilindu-se de Paşti la bariera Văcăreşti, la marginea capitalei, a fost vizitată de mulţi amatori pentru ca babele să le ghicească cu ghiocul. Ilustraţia noastră înfăţişează o asemenea scenă

(Foto-Realitatea)

Institutul de arte grafice „VIAŢA" — Cluj, str. Regina Maria No. 86.

REALITATEA
(SAU LUCRURILE AŞA CUM LE VEDEM CU OCHII)
ILUSTRATĂ

ANUL II. No. 17
13 MAI 1928

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Sub Direcţia unui Comitet

Redacţia şi Administraţia:
Bucureşti, str. Sărindar 9

PRIMA DEFILARE

Regele Mihai I, al României, primind, pentru prima oară, defilarea de zece Mai

Preţul 8 lei

„Caut logodnicul..."

De sigur că mulți dintre cititorii de gazete, dintre cei cari, ca și noi, urmăresc până și anunțurile, pentru a pătrunde mai adânc în realitatea cotidiană, — un antrefileu de trei rânduri e, de multe ori, mai elocvent decât un articol, indiferent dacă il semnăm noi sau alți colegi de-ai noștri, — au făcut un cap de un metru și jumătate când s'au oprit la anunțul pe care-l reproducem :

„Caut logodnicul Viteazu Traian fost șef de poștă gara Răsboeni transferat Gheorgheni. Rog binevoitorii cari știu adresa lui să-mi comunice, Post restant Sibiu".

* * *

Rugâm binevoitorii să nu se execute. Oamenii au așa de rar prilejul de-a face fapte bune încât, când le stă în putință, sunt datori să nu-l piardă, mai ales că în speță nu au nimic nici de pierdut și nici de câștigat.

Logodnica nu oferă nici măcar o bună recompensă...

In definitiv, de bine logodnicul n'a șters-o, oricât ar fi el și Viteaz și Traian. Probabil că și-a dat seama, în ultimul moment, că aleasa inimii lui ori a pețitorilor lui are nu numai mâini rozalbe dar și unghii relativ ascuțite. Probabil c'a avut viziunea raiului ce-l așteaptă ulterior: scene de gelozie, mofturi cotidiane, pretenții greu de satisfăcut. Probabil că, în ultimul moment, logodnica și-a arătat, cum s'ar spune, arama: i-a cerut viteazului Traian să trăiască bine cu mama soacră, să nu mai fumeze, să renunțe la partida de cărți sau de biliard, la siesta de după masă, la bucatele preferate și să aibe grijă de trei toalete pe lună pentru nevastă ca s'o facă pe Ioneasca, cucoana dirigintelui să crape de necaz.

Omul a pus în cumpănă avantajele și dezavantajele târgului ce 'ncheiase.

La început ibovnica se arăta suavă ca un poem iar fericirea-i se proecta în lumină trandafirie. Ibovnica își ținuse ochii în sân și mâinile în poală. Declarase că va trăi cu respectivul din sărutări și că, în orice caz, îi ajunge o rochie, anual.

Viteazu Traian s'a crezut în culmea fericirei. A crezut că l-a prins pe Dumnezeu de ambele picioare. Pe urmă și-a dat seama c'a intrat în capcană. Incet-încet, ibovnica începu să se arate așa cum providența o înzestrase: mofturoasă, gâlcevitoare. Asemenea eroului lui Gogol, omul s'a gândit că tot mai bună e burlăcia, și și-a luat lumea în cap. La urma urmei, fuga e rușinoasă dar, în primul rând, ea este sănătoasă.

Și oricât de viteaz o fi fost el, oricât de Traian o fi fost, șeful de poștă din gara Războieni, — ce împerechere de brave denumiri, — și-a luat lumea în cap.

Astăzi e urmărit. Logodnica îl caută. Anunță la gazetă și roagă binevoitorii să-i comunice gaura de șearpe în care omul s'a cuibărit.

Rugăm binevoitorii să nu-l denunțe, să n'o înștiințeze.

ION PAS

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

Luna Mai era altădată luna florilor și a iubirilor. Poetul ne chema în nopțile albastre: **„Veniți, privighetoarea cântă și liliacul a înflorit!"**

In acest început de lună au fost, însă, vânturi, ploi și frământări politice.

* * *

A fost marea adunare de la Alba-Iulia,

Partidul național-țărănesc a dovedit încă odată ascendentul ce are asupra masselor și a dovedit deasemeni spiritul de legalitate care îl călăuzește.

La Alba-Iulia ordinea a fost desăvârșită, așa cum în ordine s'au desfășurat și celelalte întruniri organizate de acelaș partid, concomitent, în țară.

* * *

In aceeaș zi, Duminecă, Bulgaria a fost zguduită din nou, dar nu de un cutremur ci de un atentat.

La Sofia, la Banca de comerț, a explodat o bombă fără ca, totuș, pagubele să fie mari.

Pagube deasemeni neînsemnate, a suferit și localul legației române situat în apropiere de bancă.

Interesant e că atentatorii, cari sunt până în prezent necunoscuți, au adresat ministrului nostru la Sofia o scrisoare de... scuze. Ei regretă că legația română a suferit pagube și regretă că n'o pot despăgubi.

Precum se vede, atentatorii cari au intrat în conflict cu legile omenești, n'au intrat în conflict și cu ale politeței.

In conflict cu legile engleze a intrat deocamdată ex-prințul Carol. Presa mondială vuește. Fostul moștenitor nu renunță, pare-se la drepturile la care în atâtea rânduri, fără să-l silească nimeni, a renunțat.

I se atribue astfel intenția de-a se fi dus la Londra în tovărășia d-nei Lupescu și a câtorva aghiotanți ai săi pentruca deacolo, cu avioanele, să se hazardeze pe teritoriul nostru.

Se vorbește de-un manifest al prințului, se citează crâmpee din acest manifest. Se vorbește de un apel adresat Ungariei, ca ea să-l sprijinească în schimbul unor concesiuni a căror gravitate a fost subliniată de presa mondială: revizuirea tratatului de la Trianon, revizuirea problemei optanților, etc.

România nu-i scutită de frământări.

Deocamdată guvernul britanic a pus prințului în vedere să părăsească Anglia.

* * *

O crimă care nu e, ordinară, prin îndrăzneala ei, e aceea săvârșită la hotelul Carol din București: un remizier a fost atras în cursă de un bandit modern care i-a zdrobit capul cu o rangă de fer, jefuindu-l apoi și dispărând.

* * *

A fost comemorat Miercuri poetul țărănimii Gheorghe Coșbuc, de la a cărui moarte au trecut zece ani.

* * *

A fost sărbătorită Joi, cu un fast obișnuit, ziua de 10 Mai.

Cursa unor ziariști japonezi în jurul lumii

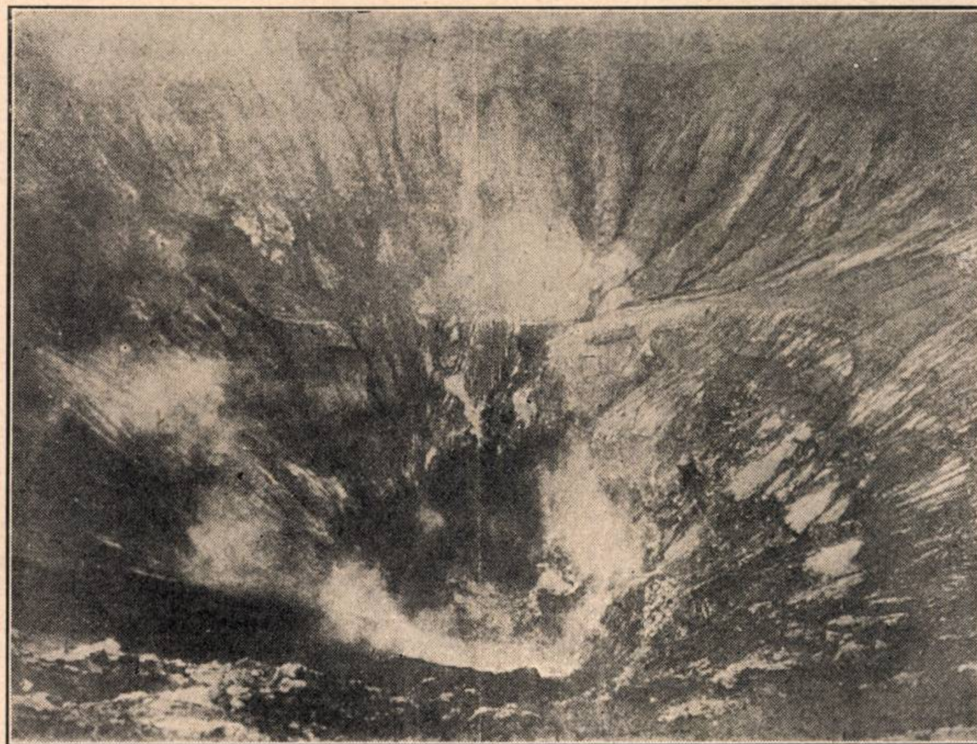
Instituindu-se un premiu, pentru înconjurul lumii făcut în timpul cel mai scurt, s'au înscris la acest concurs și doi ziariști japonezi. D. Matsui (la stânga) a pornit dela răsărit spre apus, rivalul său, d. Araki (la dreapta) a plecat dela apus spre răsărit, spre America. Ei s'au întâlnit acum la Berlin, de unde fiecare își continuă cursa mai departe.

Clocotul din adâncul pământului

Forţa mare a unei maşini cu aburi, care poartă fără odihnă vaporul gigantic, de 30 şi 40 de mii de tone, dealungul mării, străbătând valurile, cu iuţeala trenului, ne uimeşte şi ne umple de admiraţie faţă de puterea omului.

Dar dacă am sta să comparăm isprava maşinei noastre, cu forţa care aruncă miezul de foc al pământului, până la suprafaţă, ea n'ar mai însemna decât un copil neputincios, căci nici cuvântul „uriaş" nu pare destul spre a caracteriza acea forţă. Socotim ca o faptă măreaţă a omului, că poporul din vechea ţară a faraonilor a putut căra şi aşeza, una peste alta, în obeliscuri blocuri de piatră de 350 mii de kilograme. Dar forţele pe care le pun în acţiune străvechile ateliere gigantice ale pământului, fac ca ţinutul unor ţări întregi sau ca suprafeţe întinse din mări şi oceane să se mişte atât de tare, încât toate aşezămintele omeneşti, clădite pe dânsul, să se prăbuşească la fel cu castelele din cărţi de joc. Se ciocnesc aci şi se scutură, nu milioane de metri cubi de munţi grei, cari par de neclintit, ci milioane de kilometri cubici, cu atâta furie, încât popoarele care s'au aşezat în acele locuri sunt cuprinse de groaza celei mai cumplite spaime. In afară de cutremurele recente din Bulgaria şi Corint, vom aminti de cutremurul din 1897 în Brahmaputra indiană, care a sguduit puternic un ţinut de nu mai puţin de 4.532.000 kilometri pătraţi. Mişcările scoarţei pământeşti, de bună seamă că nu pot fi produse de forţe îngrădite şi locale; desigur că la temelia acestor mişcări stau forţe ce depind de întregul glob.

După ipotezele ştiinţifice, unanim admise, la început nu numai interiorul planetei noastre era în formă de gaz (aburi) arzând, dar şi scoarţa de azi, suprafaţa. Pe drumul său însă, prin universul răcit la o temperatură, pe care trebue s'o socotim de 273 grade Celsius, sub punctul de îngheţ al apei, desigur că pământul, cu încetul, s'a răcit atât de tare, încât scoarţa lui s'a întărit şi astfel a alcătuit un înveliş de rocă tare, în jurul interiorului de foc. Dar pentrucă toate substanţele prin coborîrea temperaturei se strâng, se contractă, şi globul pământesc, în decursul vremei, s'a făcut tot mai mic. Această contracţiune o poate suporta uşor interiorul de foc al pământului, care a rămas plastic (moale şi putând lua orce formă), fără nici o perturbare mecanică. Dar nu tot astfel scoarţa de stânci tari, care formează un înveliş globului şi care nu se poate îndoi decât cu mare greutate. Grosimea acestei scoarţe, poate fi socotită, după calculele cele mai recente la 40—50 kilometri. După aceasta urmează o zonă de trecere plastică de maximum 1500 kilometri. Ambele straturi, laolaltă înseamnă însă, în comparaţie cu întregul diametru al pământului, de 12.740 kilometri, foarte puţin, şi se înţelege lesne că mantaua exterioară trebuie să se încreţească după miezul pământului, care se strânge laolaltă. Atunci — din pricina structurei casante a rocelor care alcătuesc scoarţa, — se desfac, într'un număr mare de straturi, dintre care unele sunt atât de întinse încât pot cuprinde ţări şi mări. Dar strângerea pământului tot continuă şi astfel ne putem uşor imagina ce tensiune enormă se produce între aceste straturi uriaşe. In parte însă tensiunea slăbeşte printr'o mişcare domoală a straturilor, în direcţie orizontală şi verticală, mişcare care rămâne neobservată pentru noi, — astfel avem fenomenul formaţiunei munţilor. E lesne de dedus ce forţă uriaşe lucrează în adâncul pământului la această formaţiune, când ne gândim că în decursul vremurilor s'au ridicat ţinuturi până la o înălţime de 8880 metri (Himalaia) şi s'au adâncit prăpăstii cât fundul mărilor, până la 10.000 metri (lângă insula Guam) în Oceanul Pacific.

Craterul lui Bromo, ros de repetatele isbucniri ale vulcanului.

In unele locuri însă, echilibrul de încetare a tensiunei între straturi se face sub forma de *„cutremure tectonice de pamânt"*. Acestea se produc cu atâta putere încât întrec şi sguduirile pământului produse la erupţiuni vulcanice.

Deobicei în acest caz avem o perioadă de cutremure, cum a fost în anul trecut în Japonia şi de curând în Bulgaria şi Grecia. In asemenea cutremure, în câteva secunde terenul format, din cea mai puternică stâncă se crapă şi se sfarmă pe distanţă de kilometri. Munţii se prăbuşesc în câmpii şi pot duce cu dânşii, în adâncime, sate şi oraşe. Ţinuturi populate se pot nimici pentru totdeauna şi preface în praf.

Terenuri întinse sunt răsturnate, aruncate asupra altora sau strivite în ele. Marea sguduită sălbatic îşi părăseşte albia, se aruncă bubuind pe uscat şi şterge în câteva clipe, de pe faţa pământului, porturi înfloritoare. Mii de oameni şi de animale sunt ucişi, înecaţi, sau îngropaţi de vii, în mai puţină vreme decât ne trebuie spre a face semnul crucii, şi chiar morţii sunt svârliţi afară din mormintele lor.

Dacă însă potrivirea scoarţei pământeşti se face relativ mai domol, atunci la cutremurele tectonice ale pământului se produc fenomene vulcanice şi ele aducătoare de groază, deşi totodată de-o frumuseţe înspăimântătoare. Cu mugete sălbatice, pământul aruncă grămezi tari şi sub formă de aburi, către cer, şi rostogoleşte pe coamele munţilor râurile de lavă topită. Aerul se umple până departe cu răsuflarea arzătoare şi de iad a acestei lave.

Bromo, vulcanul încă activ din Java.

Scoarţa de roci a pământului, chiar dacă e mai uşoară decât massa arzândă a miezului, produce însă o apăsare enormă asupra massei moi dinlăuntru; materialul vulcanic ţâşneşte atunci afară cu putere mare.

Nu va fi deci de mirare, că se pot produce erupţiuni, cum au fost acele ale vulcanului Kracatao din marea Sondelor, în 1883, când în trei zile s'au svârlit afară 18 miliarde de metri cubi de cenuşe, poate până la o înălţime de 40 kilometri; după socoteala geologilor apa aruncată totodată sub formă de aburi a fost de cel puţin 100 de ori mai mare. Bubuiturile vulcanului puteau fi auzite atunci, până la o depărtare de peste o şesime din tot cuprinsul pământesc şi valurile uriaşe pe care le producea în mare înconjurau de trei ori şi jumătate tot pământul. Fărâmi foarte fine de cenuşe au rămas plutind în părţile înalte ale atmosferei ani dearândul, alcătuind acele amurguri strălucitoare, acei nouri luminoşi, de care îşi mai amintesc cu admiraţie toţi câţi le-au văzut.

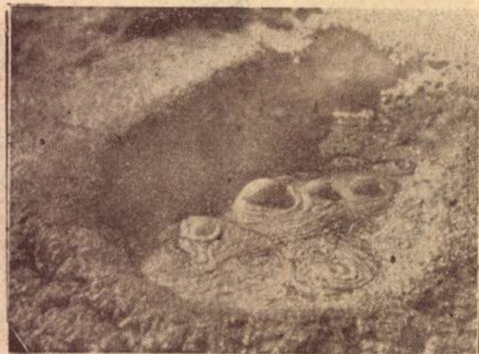
Geizer (ţâşnitură de apă caldă) în Statele Unite ale Americei

Vârful Vezuviului, în interiorul marelui crater.

Focul şi apa în vulcanii câţi există, se unesc spre a aduce miezul topit al pământului, la suprafaţă, în formele cele mai neaşteptate: ici prin formaţiune de movile cocoşate mai mari sau mai mici, dincolo ca solzi uriaşi. Erupţiile vulcanice se fac când furtunos, ca o explozie, când neaşteptat de liniştit. Ici ţâşnesc afară gaze şi aburi, dincolo coloane înalte de apă ferbinte (Geisere); în altă parte, se formează isvoare de noroi fierbinte (vulcane de noroi); şi tot aşa mai departe, mereu în altfel.

O privire într'un crater enorm al vulcanilor depe insula Iava ne înfăţişează un peisagiu asemănător cu al lunei. Toată viaţa organică pare gonită de aci. Pe o distanţă de mai bine de 50 kilometri pătraţi pământul alcătueşte o suprafaţă netedă de nisip, în mijlocul căreia se ridică, unul lângă altul, cinci cratere de foc. Dintre ele actualmente singur Bromo, înalt de 200 metri mai e în activitate. Ceilalţi — după câte veacuri? — s'au stins.

Vulcan de noroi în Noua Zeelandă

Desigur că vor trece multe mii şi zeci de mii de veacuri, până când pământul să se răciască complect. Până atunci nenumărate şi îngrozitoare cutremure se vor mai putea produce, numeroşi vulcani vor mai erupe.

Iar noi — biete furnici neînsemnate — de mult vom fi încetat să mai fiinţăm în univers, planeta care ne poartă azi va fi un ţintirim tăcut şi îngheţat.

Marele vânător

de Svend Fleuron

Intr'o noapte târzie de toamnă, rătăciam fără nici o ţintă, când l-am întâlnit, afară în jocul fermecător al razelor de lună...

Un trup deşirat şi osos, o fantomă ciudată, ducând puşca pe umăr, veni de dinapoia unui copac, drept spre mine.

„Moartea!".

Mă dădui un pas îndărăt.

„Aşa mi se spune!" murmură moţăind, capul hidos. „Meseria mea e cunoscută, pe tot întinsul pământului!"

„Dar dacă eşti Moartea" — şopti eu — dece nu văd la tine coasa pe umăr?"

Rânjetul omului de oase străluci înfricoşător, prin noapte: „Asta era odată, când sufletele creşteau pline de credinţă, ca spicele pe ogorul lui Dumnezeu... Astăzi sunt viclene ca sălbătăciunile din codru. *Grija de moarte* le stăpâneşte trupul. In timpurile noastre — şi lovi cu palme patul armei — „puşca e mai potrivită!"

Şi moartea păşi mai departe, la vânătoare, prin lume.

Pericolul vieţii plătit cu metrul!

10 metri 50 de dolari

Interesante destăinuiri ale unui „Double", anonim locţiitor al eroilor, în toate filmele de senzaţie, când e vorba ca cineva să-şi rişte viaţa.

LA cinematograf ne produc palpitaţie situaţiunile îngrozitoare în care se aventurează eroul. Admirăm îndrăzneala lui şi ne uimeşte dibăcia cu care ştie să scape din încurcături.

Nimeni nu cunoaşte însă pe adevăratul erou, nu artistul celebru de cinematograf care totdeauna e cruţat, când e vorba de pericol, ci pe locţiitorul său, a cărui viaţă, mai puţin preţioasă, trebue să stea pavăză pentru acela. Nu artistul de cinematograf sare în apă de pe podul ridicat la o înălţime a-

Fără nici un truc: un salt deasupra stradei, dela etajul al unsprezecelea al unei case, pe acoperişul casei din faţă.

meţitoare, nu dânsul se agaţă de trenul care aleargă în goană nebună, nu dânsul se luptă cu banditii pe o aripă de avion în sbor. Acestea toate le face „locţiitorul", gata imediat să se aventureze în situaţiile cele mai nebuneşti.

Iată câteva scene pe care le-a trăit un astfel de „Double" angajat la mai multe case de filme.

„Să nu uiţi", îmi spunea Brownie Wilson, pe când vâsliau înspre stânci — „să sari drept în apă, ca să fi în faţa aparatului".

La aceasta trebuia să cuget, pe când stăteam sus pe vârf şi trebuia să sar prin aerul limpede 137 de picioare, până jos, în apă. Putea să mă coste viaţa, deşi mă înveliseră într'o haină subţire de metal, care se lipia strâns de trup.

Pe când mă căţăram pe piatră, se şi întâmplă un mic accident. O bucată de stâncă de mărimea unei gresii respectabile, se desfăcu şi-mi căzu în cap.

Mi-am pierdut echilibrul şi căzui îndărăt în apă. Am fost pescuit, medicul îmi făcu trei cusături pe cap şi îmi dădu atâta rachiu, că repede putui să mă caţăr iar.

Mă aflam deci iar în vârful colinei, lucru care însemnase o muncă de o oră. Dedesubtul meu aştepta toată societatea din film, în bărci, ca să fac saltul meu de 50 de dolari.

Ne înţelesesem că-mi voi da drumul, când directorul îşi va ridica megafonul şi apoi îl va lăsa în jos. Deci stăteam şi aşteptam. Dar tot mereu trebuia să văd apa sub mine. Nu mă simţiam sigur pe picioare. Mi se părea că nu voi putea învinge nici odată teama de moarte, de o moarte groaznică.

Viaţa stelei de cinematograf e preţioasă şi trebuie să fie cruţată. A mea...?

Insfârşit se dădu semnalul. O clipă stătui fără mişcare. Mândria îmi dădu în cele din urmă puteri să sar.

Cu muschii încordaţi, cu mâinile întinse — „luai bine seama" — sării jos, în prăpastie.

Plici! Ca o minge de gumă bine umflată, mă isbi de suprafaţă apei reci de mare. Aproape nici nu mă cufundai. Sângele îmi acoperi capul şi îmi ţâşni pe faţă. Cu toată ameţeala mea, mişcai în mod automat braţele şi înotai în afară de cuprinsul camerei fotografice.

Fui pescuit din apă. Pielea capului îmi era ruptă şi atârna în bucăţi. La cele trei cusături pe care le aveam, se mai adăugară alte nouă, atât de sârguitor lucră medicul şi acul său.

Astfel începu cariera mea de film.

Ştiu că fiecare visează la film. Cu mine n'a fost altfel. Dar de atunci, după ce mi-am frânt toate oasele în trup, entuziasmul meu s'a mai răcit.

De trei ani sunt acum actor locţiitor, în situaţiuni periculoase. Zi de zi mi-am riscat capul, pentruca publicul nebun să aibe senzaţii.

Nu se poate spune că un „Doublet" de film, ca mine, duce o viaţă prea tihnită. Tot ce e periculos într'un film, trebue să facă oameni ca mine. Iar pentru toate câte le facem sunt ridicaţi în slavă eroii filmelor, fără ca dânşii să rişte un singur fir de păr din capul lor. Nu înseamnă că adevăraţii artişti de cinematograf nu au îndrăzneală.

Cele mai adesea direcţiunea îi opreşte să se aventureze, pentruca viaţa lor e prea scumpă.

Dacă unul ar fi ucis, mai înainte ca filmul să se termine, ar fi necesar să se înceapă toată rularea cu o altă stea. Viaţa locţiitorilor de film e mai eftină.

Pentru afacerea asta la fiecare trupă nu există în totul decât cinci oameni, de primul rang, care îşi pun astfel viaţa pe o muchie de cuţit. Pentru dânşii nimic nu-i cu neputinţă, din tot ceeace un autor de filme sau un regisor îşi poate închipui. Dar pentru câţiva din această trupă încă, trebue în fiecare an să se găsească alţii, căci aceştia se prăpădesc sau se schilodesc rău.

Pe mine nu m'a împiedicat încă să joc, nici una din rănile pe cari le-am căpătat; deasemenea nici n'am murit.

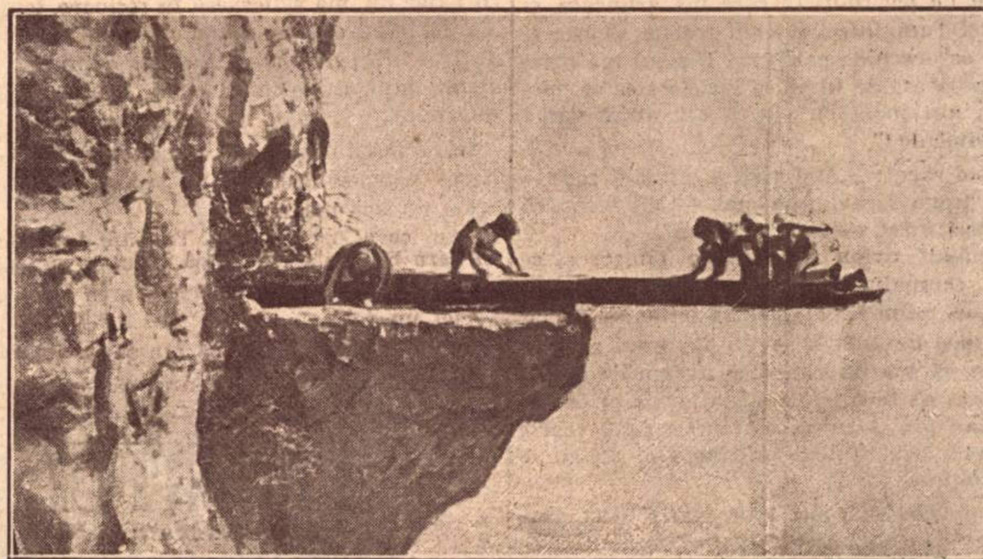
Monte Blue a făcut un film cu un tren; şi eu trebuia să fiu locţiitorul său. Era o scenă în care trebuia să sar de pe un pod pe un tren în mers. După ce am făcut câteva încercări, se decise că trenul va merge cu o iuţeală de 55 km. pe oră — la o viteză mai mare n'aş fi putut face săritura.

Astfel atârnam deasupra şinelor şi aşteptam trenul. După marginea podului trebuia să sar la o adâncime de 5 picioare (un metru şi jumătate).

Când dădui semnalul că poate să pornească, trenul, care se găsea la vreun km. dete presiune. Pe distanţa aceasta putea să-şi potrivească viteza, care eră mereu controlată de un inginer. Când însă scoţând fum mult ajunse sub mine, mi se păru mare cât un munte şi atât de iute, că par'că făcea 100 km. pe minut.

Sări, mă isbi de ceva, ochii şi nasul îmi erau plini de fum, încercai cu disperare să mă agăţ de ceva, dar nu puteam să văd nimic, de aburi şi de fum.

Alunecai, căutam cu furie un punct de sprijin, dar din pricina iuţelii trenului era cu neputinţă, — şi căzui la pământ, alături

Scenă emoţionantă din film: artiştii se găsesc la 1000 metri înălţime.

de șine. Când zăceam în spital, cu trei coaste rupte și cu mulți mușchi frânți, fără să pot dormi din pricina durerilor groaznice, desigur că nu puteam împărtăși entuziasmul mulțimei care veni să mă viziteze.

Puțin timp înainte de Crăciun, am fost nevoit iară să fac, într'un film de William Fox, o ispravă, de care-mi voi aduce multă vreme aminte.

Scena se petrecea în cartierul comercial, cel mai populat din Los Angeles. Trebuia să fac un salt de pe vârful unei clădiri cu 11 etaje, pe acoperișul casei din față, care era cu ceva mai joasă. Unsprezece etaje deasupra pământului, dedesubt asfaltul tare; salariu: 100 dolari pe săptămână.

Distanța pe care urma s'o sar nu avea decât 8 picioare, dar pericolul de-a cădea dela o înălțime de 120 picioare, și fără puțintă de scăpare, era mare. Fui legat la cingătoare cu cea mai subțire și cea mai tare sârmă care se poate produce. Dar era o întrebare dacă m'ar fi putut ținea în cazul de-aș fi căzut. Am calculat cu cea mai mare grije depărtarea și am sărit. Seara am dat o masă, la mine acasă.

Când o întreprindere de filme mi-a cerut o scenă în avion, am dat consimțământul, pentru că era vorba de un lucru ușor. Când am sosit acolo, însă, ieși la iveală că mi se cerea o săritură cu parașuta. Un lucru ca ăsta nu-l făcusem niciodată, și-mi era teamă. Singura dată, când am asistat la o asemenea scenă, bietul „locțiitor" a avut un accident mortal.

Mi s'a părut c'am ajuns prea curând la locul, unde ne aștepta avionul. A durat 2 ore, până când aparatul de cinematograf și tot ce trebuia, a fost pus în ordine. Apoi veni regisorul și mă întrebă dacă eram gata să „cad". De fapt eu nu prea voiam, dar nu mai era nimic de făcut.

Incepurăm să ne suim și vedeam cum avionul cu aparatul fotografic ne urma. De fapt nu prea eram lămurit asupra celor ce aveam de făcut. Trebuia să se facă ceva parașutei ca să se deschidă. Dar ce, aceasta n'o știam precis.Ințelegeam că inelul care se găsea atârnat de umăr trebuia să aibă vre-un rol important, dar nu luasem informațiuni mai amănunțite, căci nu voiam să le spun oamenilor cât de puțin mă pricepeam la acest lucru. Le povestisem c'am mai lucrat la avioane și nu voiam să mă trădez, prin întrebările mele, cât de nepriceput eram de fapt.

Pilotul îmi strigă ceva, eu devenii conștient de pericolul în care mă aruncam, și atunci l'am întrebat cum trebue să sar și cum se deschide parașuta. Dânsul mă privi cât se poate de uimit și buzele sale se mișcară, așa încât eu par'că am auzit vorba „Dobitocule!"

Apoi răcni: „Când sari — numără zece — apoi trage zdravăn de inel. — Nu merge să numeri încet, — încearcă zece".

Celălalt avion se apropie binișor și se dete semnalul convenit. Ne încrucișarăm, și fiece minută avea pentru mine, — în teama mea de moarte — durata unui an. Căutam să mă dumiresc ce aveam de făcut: trebuia să încalec pe o platformă și de aci să sar jos. Acum acest lucru sună foarte simplu, dar atunci aproape am rămas în nesimțire.

Am eșit afară, mai întâi foarte încet, apoi cu grabă înfigurată. Am dat drumul unui picior, iar cu o mână nesigură apucai un drug, celălalt picior se coborî încet și el și astfel pluteam în gol. Fără nici un temei, în clipa aceasta îmi veni în gând un cântec vechi, nebunesc al negrilor.

O secundă rămăsei astfel agățat de sârme și drugi de lemn. Vântul se juca cu mine și hainele mele. Dar trebuia să-mi dau drumul. Incercai s'o fac, dar îmi era prea greu. Incercai înc'odată. Părea că-mi pierdusem mâinile undeva, căci nu vroiau să mă asculte. Și apoi mă cufundai — adânc, — adânc.

Fără să-mi dau seama, am început să număr: Repede de tot: unu, doi, trei... zece. Și atunci am tras șiretul. Mi se părea că mă'nvârtesc necontenit în jurul meu. Picioarele mele aveau viața lor proprie. Brațele le țineam strâns apăsate pe coaste, iar inelul prețios cu amândouă mâinile. Și mă duceam adânc, tot mai adânc. Oare drăcia asta albă nu se va deschide nici odată? „Ce se va întâmpla dacă nu se desface?" Eram numai pe jumătate conștient.

Deodată o pocnitură, ca și când un tun ar fi tras foc: așa trosni mătasea subțire, când se desfăcu, în aer. Acum simțeam — și aceasta era nespus de liniștitor și plăcut — că totul mergea bine, și mulțumi lui Dumnezeu, în sinea mea.

De timpuriu, era pentru mine o glumă când trebuia să joc o scenă în automobil. Dar într'un film trebuia să am un accident cu mașina. Pentru ca lucrul să pară verosimil, trebuia să merg cu 70 de km. pe oră. S'au făcut toate pregătirile pentru ca automobilul să se poată ciocni, și totuș eu să am cât mai mare siguranță posibilă. Inainte și îndărăt mașina avea arcuri de oțel, caroseria și roțile erau atât de jos, încât eu, dacă totul mergea bine, să am posibilitatea, încă la vreme să sar afară.

Câtă vreme pericolul nu era apropiat, am rămas liniștit la volan. Dar când trebuia să se producă ciocnirea, nu prea mi-a venit la socoteală. Dar tocmai pentrucă sunt atât de periculoase, aceste întâmplări au farmec.

Dintr'o parte venea un camion mare, pe acesta trebuia să-l lovesc. Am pornit cu viteza doua și apoi am intrat în a treia. Mașina sări repede dela 60 la 70 și când veni în câmpul aparatului ajunsei la 90, dădui la o parte volanul și sări afară. Se produse o ciocnire formidabilă, și când deschisei ochii iară, tocmai mă scoteau, într'o stare de plâns de sub dărâmături. O clipă avui un sentiment ciudat — oare am murit? Dar nu, mă ridicaseră în picioare, totul era în bună ordine, automobilul se dăduse de trei ori peste cap. „Va ieși admirabil", spune unul. Eu închisei ochii. Eram foarte mulțumit.

Intr'o bună dimineață, mă duceam la atelierul Warner Brothers în Sunset Avenue. Un regisor mă chemă.

„Am ceva pentru d-ta. Turnăm un film, în care Sid Chaplin joacă rolul principal, și ne gândim că d-ta ai putea prea bine să preiei un rol".

Eram foarte mândru că am și eu o parte în această afacere și declarai că sunt gata la orice. Dânsul mă lămuri că trebue să stau pe o căruță, să ameninț cu pistolul pe d. Chaplin și în momentul potrivit să sar de pe căruță și să mă apuc zdravăn de o cracă de copac.

Părea foarte simplu. Poate că așa ar și fi fost, dacă ar fi fost vorba de o suprafață plană. Scena se petrecea însă într'un parc foarte accidentat și acoperișul căruței, pe care trebuia să stau, era rotunjit, așa încât chiar dacă trăsura nu s'ar fi mișcat, era greu să te ții în echilibru pe dânsa.

Mă aflam astfel pe acoperișul trăsurei, cu pistolul în mână, d. Chaplin stătea în trăsură și ținea mâinile sus, cu hățurile libere — și așa am plecat. Ce lucru al dracului pentru mine să mă țin în picioare!

Calul o rupse de fugă și ocoli copacul. Era prea târziu să mai sar, căci craca era prea aproape. Nu puteam să trec mai departe și nici să mă dau înapoi. Sării în aer și încercai în cădere să o apuc, dar mă și găseam la pământ. Scena era terminată, de sigur nu așa cum fusese plănuită.

Mă rămăsesem destul de binișor, dar regisorul dorea să mai jucăm odată scena.

Eu nu mai aveam nici o dispoziție, când începurăm iară. Mă durea fiece mișcare, dar trebui să mai încep odată. De data aceasta însă d. Chaplin ținu hățurile, așa în cât calul să nu poată face ce-o voi, și isbutii, la vreme, să apuc craca. Dar nu puteam să întrebuințez decât mâna dreaptă, căci stânga îmi era ruptă în două locuri.

Astfel devenii membru al „clubului 2083". Așa numim noi asigurarea de stat din California, căci dânsa plătește invalizilor, incapabili de muncă, leafa princiară de 20 dolari și 83 cenți. Bineînțeles că acest club ne cuprinde în primul rând pe noi. locțiitorii din studiouri.

DEDUCȚIE.

Un cumpărător de lucruri vechi se adresează d-lui Bețivescu: „Nu cumva aveți haine vechi, ghete purtate, cârpe?"

— Vino altădată — spune d. Bețivescu, — soția mea e plecată pe câteva zile.

— Așa, răspunde negustorul, atunci desigur c'aveți niscai sticle goale!

ZECE MAI

Ziua de zece Mai e sărbătoarea noastră cea mai sfântă. In ziua aceasta prăsnuieşte toată suflarea românească izbânda neamului nostru împotriva impilărilor de veacuri şi a nedreptăţilor trecutului.

In anul acesta, ziua de zece Mai a avut un tâlc încă mai adânc, prin faptul că micul nostru rege, nădejde neprihănită a României, a stat în fruntea bucuriei obşteşti şi a primit pentru prima dată, defilarea armatei.

Ilustraţiile noastre înfăţişează parada la Bucureşti.

La stânga: Cortegiul regal în drum dela palat la Patriarhie.

La dreapta, sus: A. S. principele Nicolae, călare, în faţa tribunei regale; jos: d-nii Vintilă Brătianu, N. Lupu, C. Hiottu şi I. Inculeţ, urmărind evoluţia avioanelor.

Incercări literare

PRILEJUL

Eşti mândră tu, cum alta nu'i!...
Dar ţi-am făcut-o... iată!
Te-am sărutat, tu nu o ştii,
Şi-o ştie lumea toată.

Ieri la biserică, când tu,
Pe Crist, l-ai sărutat;
De-pe icoană ca un hoţ,
Sărutul l-am furat.

Un alt prilej mai bun n'avui,...
Iar buzele-mi udate,
Cum stam în urma-ţi murmuram
„Sărută-le pe toate".

Şi popa, cred se minuna
De-atâta evlavie;
Iar eu — icoane — mă rugam,
Să fie... să tot fie.

Ce-au zis creştinii, nu prea ştiu,
Mă zăpăcii de-a bine...
Tot sărutând în urma ta,
Icoanele divine.

N. GHERCULESCU

După cutremurile din Bulgaria

Alături de Filipopoli cel distrus de cutremure, a apărut un oraş de şatre şi de corturi, ceva ce se aseamănă cu tablourile biblice. Construind aceste locuinţe, sinistraţii au întrebuinţat cele mai surprinzătoare şi variate „materiale": covoare, stofe plapume, hârtie.

Oamenii aceştia au salvat prea multe fleacuri şi au uitat, în clipa peirii, de cele mai necesare şi importante lucruri. Tot astfel, la scufundarea „Titanicului", miliardarii americani uitau de bijuteriile lor scumpe, având grija de cârpe şi tabachere.

Dintr'o casă din Filipopoli proprietarul n'a scos decât o mare oglindă de toaletă, care acuma stă stingheră şi tristă în ploaie, reflectând jalea refugiaţilor.

Panica n'a atins însă pe refugiaţii ruşi, armeni şi nici pe ţigani: toţi aceştia şi-au luat legăturile şi sacii şi au fugit dincolo de marginea oraşului:

— „Acolo unde pământul nu se cutremură atât de tare!"

In corturi începe să se audă răsunând râsete. Atât e de adevărat că omul se obişnueşte cu orce soartă.

Se pot vedea firme şi inscripţii de felul acesta:

— „Vila „Prima Salvare".
— După „Groază — Mântuirea".
— Palatul Nenorocirii.
— Vila „Mulţumesc lui D-zeu".

Sau:

— Din pricina apropiatei mutări, acest adăpost se vinde cu 750 leva. Preţ fix.

Planurile lui Lindbergh

Indrăzneţul aviator, cel dintâi „învingător al Atlanticului" va întreprinde în curând un nou zbor, cu aeroplanul sistem Ford (trei motoare), spre Europa peste Ocean. Lindbergh vrea să-şi împartă drumul în câteva etape, într'o direcţie cu totul nouă pornind în Iunie: New-York, Newfaundland, Greenlanda, Islanda. Scandinavia. Biroul central meteorologic american afirmă că pe acest drum Lindbergh va da de cele mai mari pericole. Insă celebrul aviator e sigur de succes. Din Norvegia el va zbura astfel:: Rusia, India, China, Japonia, Alasca, California, New-York, deci va face un ocol jurul lumii.

Al doilea congres indian la Spokane, în America

Orașul care timp de o săptămână a devenit o tabără indiană.

AL doilea „Pow-Wow", congresul tuturor indienilor din Uniune, s'a ținut, sunt vre-o două luni de atunci, la Spokane, statul Washington în America.

Au participat toate neamurile de indieni prin delegați, spre a se consfătui asupra nevoilor lor și a le supune „părintelui lor cel alb", — din Washington.

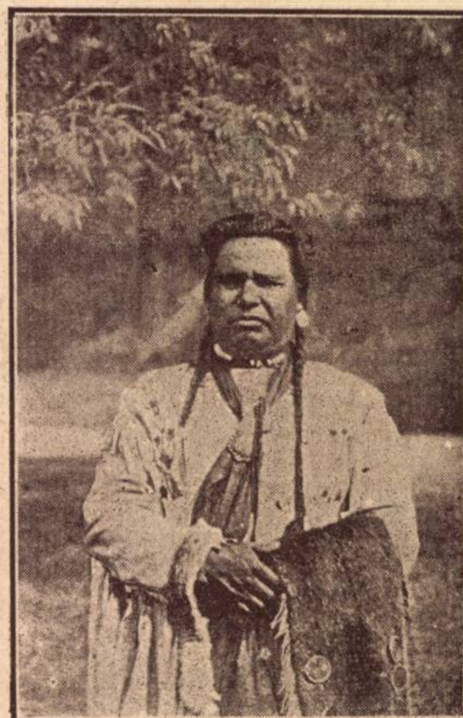
Fondatorul orașului Spokane, — care astăzi numără 150.000 locuitori — este Jhon Wawerly, bătrân de 80 de ani, dar încă vioi, care la 1876 și-a așezat cortul — „Tepee" în locul unde azi pulsează o viață activă, comercială. Spokane e metropola „sălbaticilor aurii din Vest" și se găsește într'o poziție admirabilă, în țara minunată „a celor 400 de lacuri".

Se întâlnesc aci oameni din cele trei neamuri principale de indieni, Sioux, Cheyenes și Blackfoot, unii cu părul alb, cari își mai amintesc de vremurile depe la 70 când, cu pușca în mâini își câștigau existența.

Uniunea americană le-a impus pe atunci o serie de restricțiuni grele, le-a confiscat pământurile și mai ales a îngăduit să fie otrăviți cu „apa de foc", alcoolul nerectificat, plin de fuzel, care a adus moartea și degenerarea, în sânul neamurilor de rasă roșie.

De atunci pieile roșii — văzând cum rămân tot mai puțini, din mândrii bărbați de odinioară — au părăsit ura milenară, care-i făcea dușmani de moarte, și și-au dat mâna frățește.

Astăzi diferitele triburi se întrunesc din când în când în congres, în capitala fondată de unul dintr'a lor.

Un indian dela congres: căpetenia Picior Negru Owen Heavy Breast

Pitorescul miilor de corturi din parcul orașului Spokane.

Privire generală asupra orașului Spokane, care n'are — după cum se vede un aspect prea romantic: e un oraș american.

O căsătorie originală

Un acrobat anume Charles Viss, care dădea reprezentații la un circ din Arras, a fost arestat, fiindcă își dădea un nume fals, având asupra sa și acte de identitate false.

Urma să fie judecat de tribunalul corecțional, când anunță poliției dorința sa, de-a se cununa cu femeia, cu care trăia de mai multă vreme.

Mireasa era și ea o acrobată și se numea Marie-Iosèphine Adèle.

Poliția încuvințându-i cererea, orașul Arras a avut prilejul să vadă o căsătorie foarte originală.

Inainte chiar de a fi judecat, Viss a plecat la ofițerul stării civile, însoțit de doi jandarmi.

După rostirea sacramentalului „da", jandarmii, cari făceau și pe martorii, au semnat în registrul de stare civilă, apoi — fără milă, — despărțiră pe proaspeții soți: unul se duse din nou în închisoare, celalt plecă melancolic spre „rulota", ce le servise drept locuință până atunci.

Cea mai tânără romancieră a Americii

In Statele-Unite, cel mai mare succes al anului literar îl formează romanul „Johnny, călăul", scris de o fată de 18 ani, Myrtle Johnston.

Subiectul extrem de senzațional, pentru vârsta celei care l-a închipuit și i-a dat extensiunea în cadrul unei povestiri minunat de bine și de dramatic scrisă, uluește prin fantezia lui.

Pe coperta volumului e pus portretul autoarei, o fată frumoasă, cu părul numai cârlionți, dar și cu o „pereche de frumoși ochi feroci", scrie majoritatea criticilor, unanimi în a-i recunoaște talentul extraordinar.

„Totuși — spune unul din ei, — miss Myrtle Johnston, atunci când i se vor adăuga primăvăraticilor ani de până acum, câțiva mai grei, de experiență și suferință personală, foarte firesc își va alege subiecte mai blânde. Precocitatea ei nu ne sperie ca aceia a unui copil-minune al literaturii, ci ca aceia a unui copil cu fantezia prea dezordonată, prea rea!"

Se spune că părinților tinerei scriitoare, după citirea acestei recenzii, le-a mai scăzut din primul entusiasm și admirație.

OAMENI FAPTE ŞI IDEI

Alsacia sub acuzare

In Colmar au început desbaterile unui proces, împotriva a 22 de alsacieni autonomişti. Printre aceştia şi preşedintele Uniunei politice alsaciene, dr. Ricklin, care a fost ales deputat în ultimele alegeri ale parlamentului francez, deşi se găsea sub cercetare.

Ilustraţia noastră înfăţişează pe dr. Ricklin pe banca acuzării.

Centenarul compozitorului Schubert

IN Noembrie 1928 se împlinesc 100 de ani dela moartea lui Schubert, poetul sunetelor.

La Viena, care e patria marelui compositor se pregătesc manifestaţii grandioase, care vor începe la 26 ale lunei cor.

La începutul lui Iunie va fi săptămâna festivităţilor oficiale, executându-se concerte din operele maestrului.

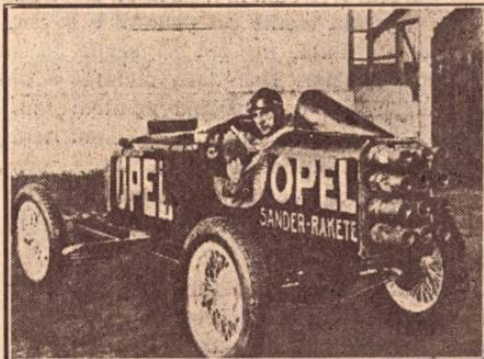

Ilustraţia noastră e reproducerea unui placat care anunţă lumei serbările din Viena. Pe acest placat scrie „La Viena în anul lui Schubert 1928".

Chipul lui Schubert e reprodus după o litografie rară executată în 1846 de desenatorul renumit Franz Kriehuber (un prieten de-al compozitorului). Intâmplarea a făcut ca piatra litografică pe care se afla chipul compozitorului şi de pe care nu se scosese nici o copie să se găsească intactă.

Tot mai iute

AUTOMOBILUL-RACHETĂ

INGINERUL german Sander a construit, după planurile inginerului bavarez Max Valier un automobil-rachetă. Motorul acestei maşini e înlocuit cu o cameră specială de explozie. Se văd cele 12 tuburi prin care ies flacările şi gazele explozibilului aprins.

Dacă e adevărat că produce un nour de fum, acest automobil are o viteză mare şi înseamnă un pas înainte către bolidul-rachetă cu care vom călători în lună sau în Marte.

Divina Suzana se căsătoreşte

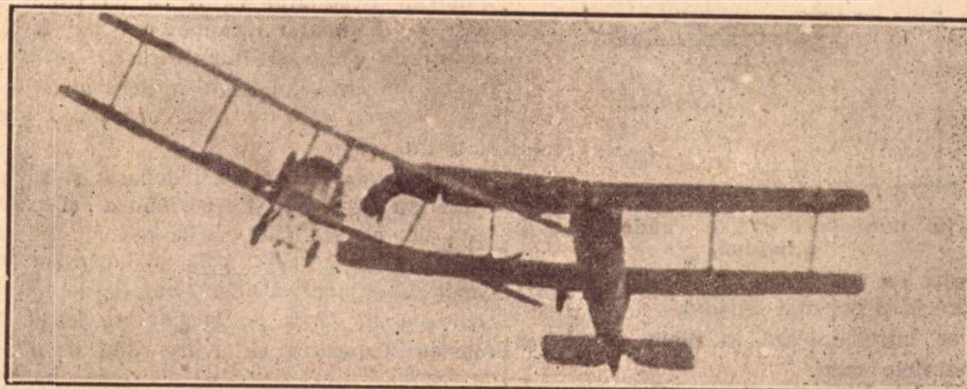

Renumita champioană de tennis, Suzanne Lenglen, pe care francezii au numit-o galant „Divina", a cucerit inima milionarului din California M. Baldwin. Spre a se căsători cu d-ra Lenglen, M. Baldwin va trebui să se despartă de actuala soţie. — Ilustraţia noastră reprezintă pe cei doi logodnici, în spe.

Dictatorul spaniol se căsătoreşte

Senorita Nini Castellanos, soţia de 43 ani a lui Primo de Rivera

Prima dată când se fotografiază o ciocnire de avioane.

Invăţaţi să vă construiţi singuri, aparatul radiofonic

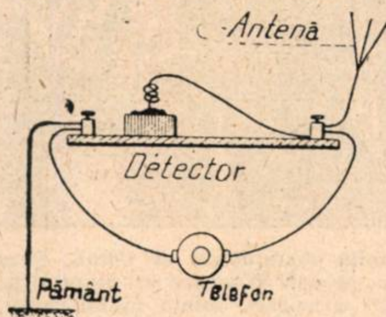
6)

Despre detectori şi lampa cu trei electrozi

Detectorul e organul principal al postului de recepţie în telefonia fără f.r. El slujeşte să pună în evidenţă undele pe care le-a prins antena. Nu vom arăta ce se petrece când detectorul este introdus în circuitul aparatului, ci ne vom mărgini a descrie detectoarele mai utilizate.

Există trei feluri de detectoare: galena, detectorul electrolitic şi lampa cu trei electrozi.

Detectorul de galenă e un cristal de sulfură de plumb sensibilizat pe care se sprijină extremitatea unui fir subţire (3/10 dintr'un milimetru) de cupru. E suficient să legăm acest detector de antenă prin firul de cupru, să legăm în acelaş loc capătul unui receptor telefonic de 500 ohmi — celălalt capăt al său fiind legat de pământ şi prin simplă rotire a cristalului de galenă în faţa vârfului de sârmă sau şi mai bine prin ridicarea şi potrivirea pe cristal, a acestui vârf, vom ajunge să auzim — dacă

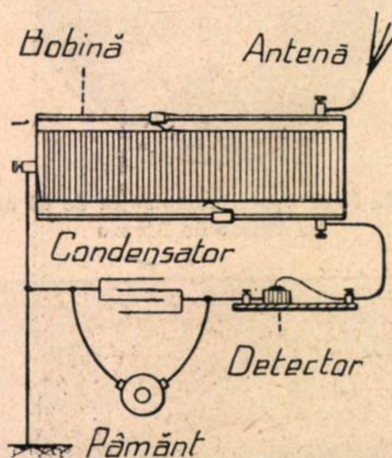
Cum se montează postul cel mai simplu posibil de telefonie fără fir. Detectorul e un cristal de galenă.

suntem aproape de Bucureşti, semnele telegrafiei fără fir dela Băneasa.

Postul acesta e foarte simplu şi în general cu detector de galenă nu se poate face multă ispravă.

Cu toate acestea dacă aparatul posedă o bobină de acord şi un condensator, el poate foarte bine sluji pentru audiţii la ţară, din posturi nu prea depărtate.

Detectorul electrolitic nu se mai întrebuinţează.

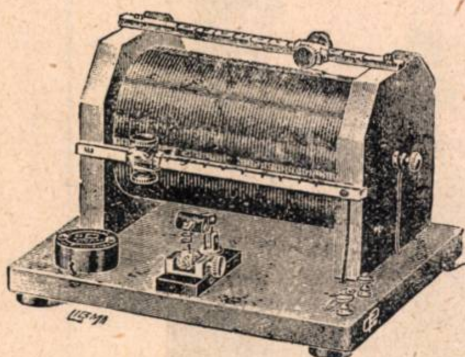

Montajul unui post cu un condensator şi o bobină.

Lampa cu trei electrozi e detectorul cel mai precis şi cel mai sensibil.

El se întrebuinţează în toate oraşele şi în aparatele mari.

Acest detector se compune dintr'o lampă electrică al cărui filament (sârmă care devine incandescentă) e foarte scurt. El primeşte curent dela un acumulator de 4 volţi şi e înconjurat de un fir răsucit în spirală şi numit grilă. O placă în formă de cilindru înconjură această grilă. Prin placă trebuie

Cum se prezintă acelaş post montat de fabrică.

să treacă, atunci când lampa funcţionează, un curent de 40—90 volţi.

Mai înainte de-a arăta cum se leagă diferitele piese într'un aparat de recepţie vom căuta — după cum am făcut şi până acum — să lămurim principiile teoretice pe baza cărora funcţionează acest important organ al aparatului radiofonic..

ELECTRONII

Am arătat, cu alt prilej *), că printr'un metal oarecare circulă în mod liber electroni. Aceştia — atâta vreme cât metalul e la temperatura obişnuită, nu pot să scape în afară de conductor. Dar dacă metalul e încălzit, electronii, cari circulă printre atomi intră într'o agitaţie extremă şi când temperatura metalului e destul de mare, pentruca acesta să devină incandescent (luminos) ei sunt în parte aruncaţi afară, în spaţiul înconjurător.

Dacă un filament metalic se găseşte închis într'o lampă din care s'a scos aerul, şi cu ajutorul unui acumulator facem ca firul să se încălzească până la roşu alb, electronii cari se vor produce în ampulă, vor forma o atmosferă de sarcini negative în toată ampula, sarcini care se vor opune ca alţi electroni negativi să părăsească filamentul.

Să facem următoarea experienţă:

In lampa noastră să introducem în faţa filamentului o placă metalică (al doilea electrod). Să legăm de această placă polul pozitiv al unei baterii de acumulatori, iar polul negativ al acestei baterii să-l legăm de filament. Rezultatul va fi că electronii emişi de filamentul incandescent vor fi absorbiţi de placă şi filamentul va produce mereu noi electroni, *dând naştere la un curent electric, care va trece din placă spre filament.*

Să mergem un pas mai departe şi să introducem în lampă între filament şi placă încă un electrod (al treilea) care se numeşte grilă. Această grilă o încărcăm cu electricitate pozitivă dela o baterie de câteva elemente, al căror pol negativ se leagă iarăşi cu filamentul. Grila are rolul de a accentua extracţia de electroni din filament. Ea absoarbe totodată o cantitate oarecare din electroni, lăsând însă pentru placă cea mai mare parte. Filamentul produce electronii, grila îi extrage, placa îi absoarbe.

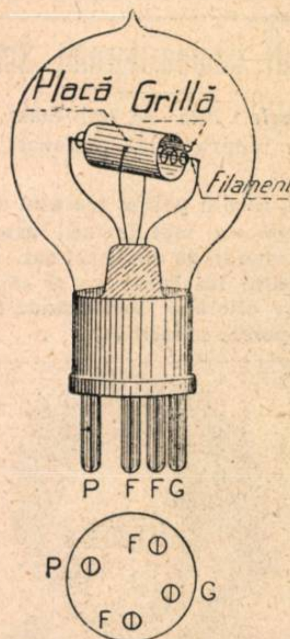
Intr'o lampă cu trei electrozi avem trei circuite: circuitul de încălzire al filamentului, circuitul placă şi circuitul grilă.

Filamentul e alimentat de curentul produs de o baterie de acumulatori.

Placa se leagă de polul pozitiv al unei alte baterii de acumulatori al cărui pol negativ se leagă tot la filament, iar grila se leagă de polul pozitiv al câtorva elemente care au polul negativ legat deasemenea la filament.

Dacă vom mări temperatura filamentului (mărind intensitatea curentului) se vor produce mai mulţi electroni. Dacă vom mări numărul de elemente, care alimentează grila un număr mai mare de electroni va fi oprit de a trece spre placă. Curentul care circulă dela placă la filament va fi slăbit şi va putea fi chiar oprit, când grila nu va mai lăsa ca electronii să treacă spre placă.

LAMPA DETECTOARE

P = placă. F = filament. G = grilă.

Experienţa a arătat că variaţiuni foarte slabe ale potenţialului (tăria curentului) din grilă produc aceste închideri şi deschideri de curent.

O undă radiotelefonică adusă în grilă va schimba valoarea potenţialului şi va modifica deci intensitatea curentului dela placă la filament. Astfel lampa cu trei electrozi e un detector dintre cele mai sensibile.

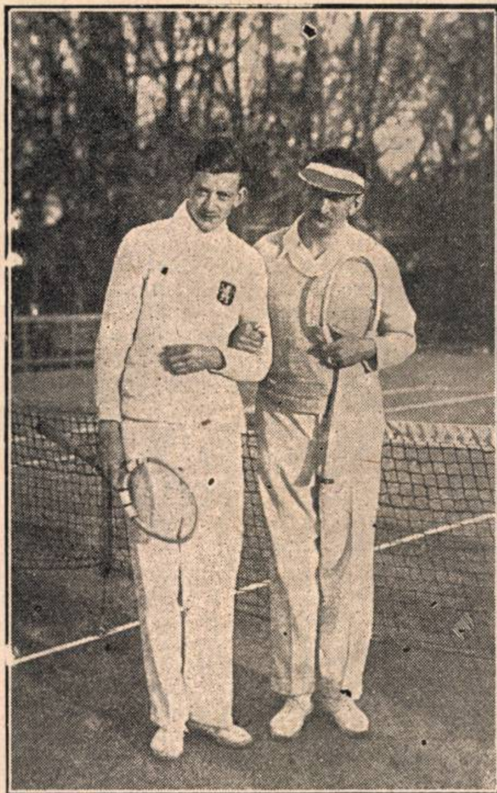
Bineînţeles că ne-am mărginit să dăm o schiţare sumară a celor ce se petrec în lampa cu trei electrozi. Atâta e suficient pentru noi, mult mai important fiind desigur să aflăm cum se montează aparatul de recepţie. Puţină răbdare şi vom lămuri şi aceasta.

In numărul viitor vom descrie amănunţit piesele de care avem nevoie la montarea aparatului nostru şi vom trece la partea practică a chestiunei.

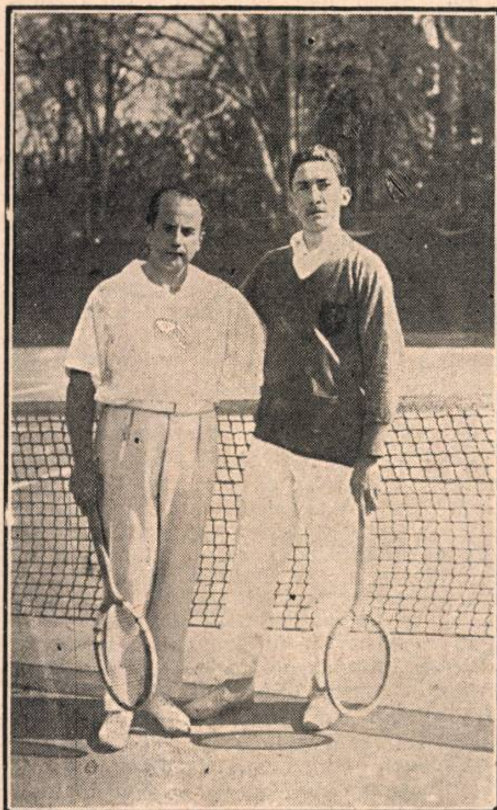
*) Vezi: „Realitatea" No. 11 şi 13, anul II.

PAGINA SPORTIVĂ

Lupta pentru cupa Dawis

D-nii Iweins-Belgia (la stânga) şi Mişu-România (la dreapta)

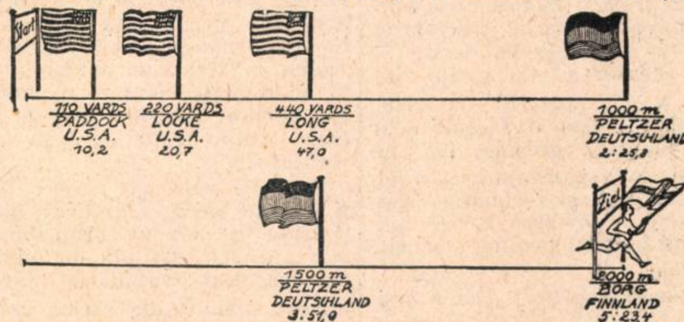

D-nii Ewbank-Belgia (la dreapta) şi Luppu-România (la stânga)

Rezultatul matchului de tennis între cele două ţări a fost favorabil României. Belgia a fost învinsă. România va avea să lupte cu ceilalţi concurenţi.

In zilele de 3, 4 şi 5 Mai pe terenurile Tennis-Clubului român din Bucureşti, s'a desfăşurat matchul în vederea cupei Dawis.
Ilustraţia noastră reprezintă, dela stânga la dreapta: Toussaint, căpitanul echipei belgiene, Luppu (România); Ewbank (Belgia); Dörner (România); Lacroix (Belgia); Mişu (România); Iweins (Belgia).

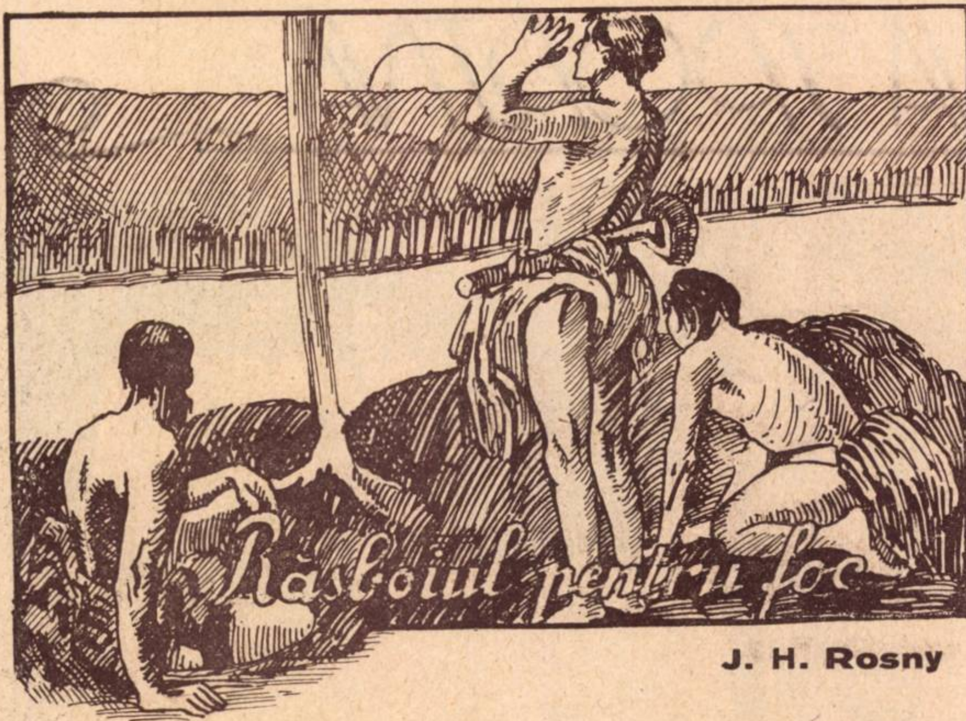
CARE ŢARI VOR FI CELE MAI IUŢI LA OLYMPIADA

O schemă care arată pe cei mai buni alergători pe distanţa de 110 yarzi 220 yarzi, 440 yarzi, 1000 metri, 1500 metri şi 2.000 metri. Odată cu ţara e însemnat şi numele sprinterilor precum şi timpul record pe care-l deţin.

TREI GENERAŢII IN VAZDUH

Bunicul Blériot, care a fost un luptător pentru aviaţie, fiul care a trecut, cel dintâi canalul Mânecei şi nepotul, care se pregăteşte să treacă Oceanul în sbor.

J. H. Rosny

(24)

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA III

CAPITOLUL VIII

Ursul uriaş se află în trecătoare

Intâmplător sau printr'o tactică nedefinită reuşiseră să oprească ieşirile trecătoarei. Şi atacul părea cu neputinţă de ocolit. Se putea desprinde aceasta şi din glasul mai aspru al ursului şi din purtările ursoaicei. Dacă mai şovăiau, aceasta o făceau doar pentrucă aveau judecata greoaie, iar instinctul lor pretindea siguranţă: ei adulmecau, suflând din greu şi răsunător, spre a măsura mai bine depărtarea care-i despărţea de duşmanii ascunşi printre blocurile de piatră.

Naoh dădu în pripă porunci. Când urşii îşi luară avânt, Ulhamrii se şi aflau în fundul peşterii. Fiul Leopardului trimise înaintea sa pe cei doi flăcăi; câteşi trei se grăbeau, pe cât le îngăduia, pământul pietros şi întortochierile trecerei.

Găsind peştera goală, urşii uriaşi pierdură vreme să descurce urma, printre paşii de mai înainte ai Ulhamrilor. Bănuitori, din timp în timp se opreau. Căci dacă nu le păsa de puterea nici unei fiinţe, aveau din fire multă prudenţă, şi le era frică de necunoscut. Cunoşteau nesiguranţa stâncilor, a peşterei şi a prăpăstiilor; ţinerea lor de minte bună, păstrau amintirea bolovanilor cari se crapă şi se prăbuşesc, a pământului care se desface, a râpei în adâncul neguriior, a zăpezei care vine rostogolindu-se sălbatic, a apelor care sfarmă peretele tare. In viaţa lor, destul de lungă, nici mamutul, nici leul, nici tigrul nu-i ameninţase. Dar puterile tainice se ridicau adesea în faţa lor: purtau semnele adânci ale pietrei, dispăruseră aproape sub zăpezi, s'au văzut duşi de puhoaiele de primăvară şi prinşi sub pământul prăvălit.

Iar, în dimineaţa acestei zile, pentru prima dată, nişte vietăţi îi atacară. Lucrul se întâmplase din înălţimea unei stânci drepte, pe care doar lăcustele şi gângăniile o puteau urca. Trei fiinţe verticale stăteau pe creastă. La vederea urşilor uriaşi scoaseră un strigăt şi aruncară lănci. Una dintre ele răni pe urs. Atunci, necăjit de durere şi aprins de mânie, pierdu toată limpezimea instinctului şi încercă să ajungă deadreptul pe culme. Dar renunţă repede şi, urmat de tovarăşa sa, căută ocolul potrivit.

In cale, smulse lancea, o adulmecă. Amintiri i se îmbulziră în creer. Nu întâlnise prea adesea oameni; înfăţişarea lor nu-l mira mai mult decât aceia a lupilor sau a hienelor. Fiindcă se dădeau într'o parte din calea lui, fiindcă nu cunoscuse nici şiretenia lor, nici cursele pe care le întind, nu-i păsa de ei. Intâmplarea era cu atât mai neaşteptată şi mai tulburătoare. Ea răsturna aşezarea tainică a lucrurilor, scotea la iveală o ameninţare neaşteptată. Şi ursul peşterilor umbla pândind dealungul trecătorilor, pipăia colnicele, mirosea cu luare aminte căile care se împrăştiau. Cu vremea obosi.

Fără de rana pe care o avea, n'ar mai fi păstrat decât amintirea nelămurită care doarme în adâncul cărnurilor şi nu se deşteaptă decât răscolită de întâmplări asemănătoare. Dar tresăltările durerii îi tot aduceau înainte, din vreme în vreme, chipul celor trei oameni, în picioare pe creastă, şi suliţa ascuţită... Apoi, chiar durerea încetă să mai fie o chemare. Ursul uriaş nu se mai gândea decât la căutarea grea a hranei, când adulmecă iară miros de om. Mânia îi umplu pieptul. Inştiinţă ursoaica, care urmase o altă cale, căci nu puteau trăi împreună, mai cu seamă pe vreme rece, în ţinuturi prea apropiate. Şi după ce se încredinţă de aşezarea duşmanilor şi de depărtarea la care se găseau, se grăbi să dea atacul.

In deschiderea întunecată Naoh mai întâi nu simţi nici o altă prezenţă, decât aceea a tovarăşilor săi. Apoi, pasul greu al fiarelor începu să se audă, răsuflări puternice gâfâiau: urşii se apropiau tot mai mult.

Ii părtinea cumpăneala mai bună, sprijiniţi cum erau, pe pământ, cu patru labe, cu nara adulmecând urma... La fiece clipă, câte unul dintre nomazi se poticnea de câte o piatră, cădea în vreo adâncitură, se lovea de vre-un colţ de stâncă ieşit din zid, căci trebuiau cărate şi armele, şi merindele şi acele cuşti de foc, pe care Naoh nu se îndura să le lepede. Cum flăcările se urcau micuţe, în fundul cuştelor, ele nu luminau de fel calea; strălucirea lor slabă, roşiatică se pierdea în sus şi deabia de arăta întortocherile zidului. In schimb ea semnala neprecis chipurile fugare...

— Repede! Repede! strigă voevodul.

Dar Nam şi Gaw nu puteau s'o ia la goană. Iar fiarele gigantice se tot apropiau. Cu fiecare pas se lămurea mai bine suflarea lor. Pentrucă furia lor creştea, pe măsură ce simţeau duşmanul mai aproape, când unul, când celălalt mormăiau. Glasul lor puternic răsuna de pietre. Naoh îşi dădea şi mai bine seama de grozăvia alcătuirii lor, de strânsoarea puternică, de fărămiţarea neînvinsă a fălcilor...

Curând urşii nu se mai găseau decât la câţiva paşi. Pământul tremura sub Naoh, o greutate nemăsurată avea să-i se arunce în spinare...

Se întoarse împotriva morţii; îndoind deodată cuşca, îndreptă lumina slabă asupra namilei care se clătina. Ursul se opri pe dată. Orce lucru neaşteptat îi deştepta luarea aminte. Privi flacăra mică, se clătină pe labe, chemându-şi pe înfundate tovarăşa. Apoi, furia fiind mai puternică, se aruncă asupra omului... Naoh se dăduse îndărăt şi aruncă, cu toată puterea, cuşca. Ursul lovit în nas, cu o pleoapă arsă, scoase un răcnet de durere, şi în vreme ce se pipăia, nomadul câştigă din cale.

O lumină cenuşie se strecura prin galerii. Ulhamrii zăreau acum pământul: nu se mai poticneau, alergau în toată graba... Dar urmărirea începea iar, fiarele şi ele veneau mai iute şi pecând lumina creştea, Fiul Leopardului cugeta că, în aer liber, pericolul va deveni mai mare.

Din nou ursul uriaş era aproape. Arsura pleoapei îi inteţia furia, părăsise orce luare aminte; cu tot sângele în cap, nimic nu-i mai putea opri avântul. Naoh ghicea acest lucru din suflarea mai adâncă, din mormăielile scurte şi aspre.

Era gata să se întoarcă spre a se lupta, când Nam dete un ţipăt de chemare. Voevodul văzu o ieşitură de piatră înaltă care îngusta trecătoarea. Nam o şi trecuse, Gaw se strecura tocmai pe lângă ea. Botul ursului gâfâia la trei paşi, când Naoh, la rândul său, alunecă în deschizătură, strângându-şi umerii. După de avântul său, fiara se lovi de piatră, şi numai botul uriaş trecu prin deschiderea îngustă. Răcnea, îşi arăta ferestraele dinţilor, făcea un sgomot înfiorător. Dar Naoh nu se mai temea, se găsea deodată la o depărtare care nu putea fi trecută: piatra, mai puternică decât o sută de mamuţi, mai trainică decât viaţa a mii de generaţii, oprea pe urs, cu tot atâta hotărîre ca şi moartea.

Nomadul rânji:

— Naoh e acum mai puternic decât ursul cel mare. Căci dânsul are o ghioacă, o secure şi suliţe. El poate lovi ursul, iar ursul nu-i poate răspunde la nici o lovitură.

Ridicase ghioaca. Dar ursul cunoştea cursele pe care le întindea stânca şi împotriva cărora lupta de mic. El îşi trase îndărăt capul, mai înainte ca omul să lovească şi se dădu îndărătul ieşiturei de piatră. Păstrează încă mânia, ea îi ridică pieptul şi-l loveşte puternic în tâmple, ea îl împinge să facă lucruri nesăbuite. Dar el nu se lasă învins de dânsa. Căci e dus de un instinct înţelept, care nu uită împrejurările. Din acea dimineaţă, în două rânduri, a observat că omul poate da suferinţă prin lovituri neobişnuite. Incepea să primească soarta, se producea întrînsul o operaţie chinuitoare, care, mai târziu, îl va determina să aşeze fiinţa verticală printre lucrurile periculoase: îl va urî cu stăruinţă, se va încăpăţâna să-l nimicească, dar împotriva lui nu va desfăşura numai puterea şi luarea amintea, ci îl va pândi şi va recurge la atacul neaşteptat.

Ursoaica mormăia, mai puţin dumirită de împrejurări, căci nici o rană nu-i mărise înţelepciunea. Pentrucă strigătul ursului îi cerea luare aminte, dânsa nu mai înaintă, bănuind vre-o cursă a pietrii, căci nu-şi închipuia că vre-un pericol ar putea naşte din partea fiinţelor slabe ascunse după zid.

(Citiţi urmarea în numărul viitor)

George Bernard Shaw

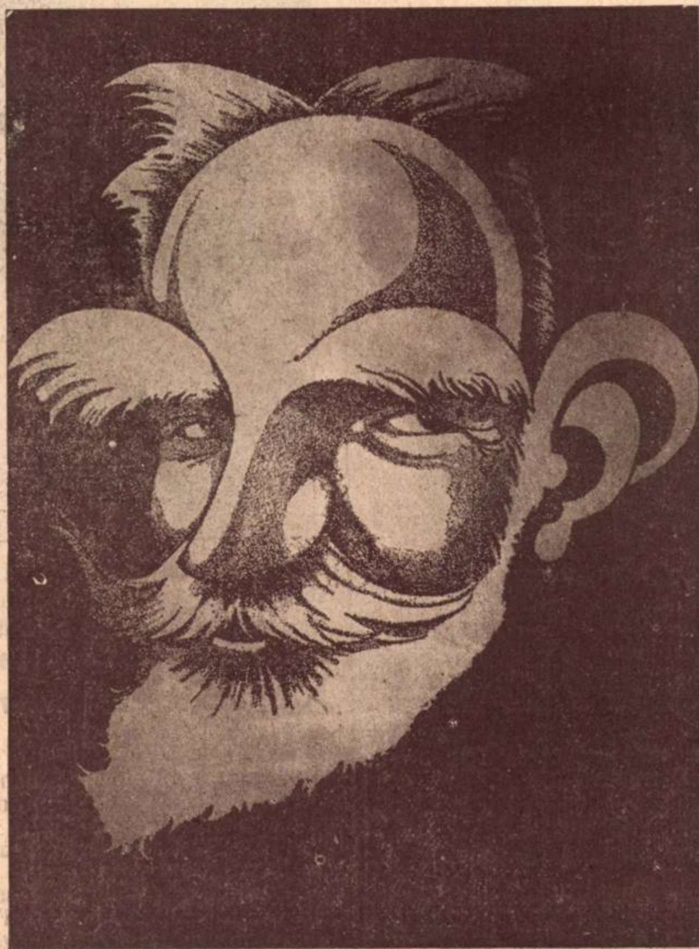

Figura cea mai cunoscută în literatura dramatică modernă, autorul a cărui operă se joacă pe toate scenele din lume — afară de Anglia — este omul care are cei mai mulţi duşmani.

Il duşmănesc, mai ales în patria lui, nu ignoranţii sau proştii, ci chiar mulţi critici şi literaţi, pentrucă Shaw reprezintă în teatru ideea de progres faţă de ideia conservatoare.

La 70 de ani G. B. Shaw, cu tot părul său alb ca argintul e vioi la minte şi la trup, face sport, înnotând zilnic câte o oră şi fără să se sinchisească de cei cari îl urăsc, continuă vecinic tânăr şi treaz.

Ilustraţia noastră reprezintă o caricatură a celebrului desenator american Rafael, înfăţişând pe Shaw la 70 de ani.

Flori în tramway

Nu la noi, ci în Olanda, unde societatea de tramwaye din Amsterdam îşi impodobeşte, vagoanele, în luna florilor, cu buchete de flori, spre a impresiona plăcut ochiul călătorului.

Anecdote istorice

Hazay, ministrul de război în guvernul unguresc al lui Tisza era de origine evreu.

Despre dânsul se povesteşte următoarea anecdotă :

La o festivitate, de după război, la Budapesta când începu serviciul divin, un grup de ebredişti au intrat în biserică şi au pretins ca toţi evreii să iasă afară.

Jumătate din asistenţă părăsi biserica. Dar ebrediştii nu erau mulţumiţi, ci cerură ca şi evreii botezaţi să părăsească adunarea, şi o jumătate din ce mai rămăsese fu nevoită să plece.

Dar când ebrediştii, tot mai pretenţioşi, cerură ca şi acei ai căror părinţi au fost evrei, să iasă din biserică, Mântuitorul se pogorî din rama sa şi luând de mână pe Hazay, — care se găsia în primele rânduri — îi spuse : Haidem dragă prietene, căci nici pe noi nu ne lasă aci.

Henry Dunant

Organizaţia crucii roşii e poate singura instituţie, care să fie recunoscută de toate statele civilizate. Căci dânsa este aplicarea practică a iubirei de oameni.

Fondatorul ei a fost scriitorul elveţian Henry Dunant a cărui zi de naştere s'a sărbătorit, pentru a 100-oară, la 8 Aprilie.

Henry Dunant, fondatorul crucei roşii, al cărui centenar s'a sărbătorit de curând

Dânsul şi-a ales la 1863 steagul patriei sale drept simbol al operei de caritate pe care a întreprins-o şi în acest steag a schimbat culorile : crucea roşie pe steagul alb.

Opera lui Dunant e singura care a ţinut legată laolaltă omenirea, în toate împrejurările.

Centenarul unui pictor spaniol

PICTORUL spaniol Francisco José Goya y Lucientes s'a născut la 30 Martie 1746 în Saragussa şi a murit la 16 Aprilie 1928 la Bordeaux. Şi-a făcut renume ca portretist şi pictor de fabule.

A lucrat mult în aqua forte, fiind un satiric aspru al organizaţiilor sociale, politice şi religioase.

Academia de arte din Madrid a ţinut, cu prilejul acestui centenar, o şedinţă festivă sub preşedinţia Regelui Alfons al XII şi în prezenţa dictatorului Primo de Rivera.

Moda de primăvară

Artista de cinematograf Virginia Lee, purtând o pălărie de Manila cu garnitură de catifea marou.

Și pălăriile mari sunt iară la modă. Ilustrația noastră înfățișează pe artista de cinema Ew Eva, cu ultimul model de pălărie de vară.

Toaletă elegantă de seară.

La începutul fiecărui anotimp, apar multe noutăți, care dispar tot atât de repede ca focurile de artificii. Pe coasta de azur, s'au putut admira, anul acesta, — ca întotdeauna de altfel — cele mai variate și mai strălucitoare modele de modă.

Intr'adevăr, în acest ținut, iarna și primăvara își dau mâna. Vârfurile munților strălucesc sub albeața zăpezei, la poalele lor domnește un climat de sud. Desigur că din tot ce s'a înfățișat pe coasta de azur, nu totul va rămânea.

Anul acesta însă se observă o atenție deosebită dată ansamblului armonios: o unitate de culori între pălărie, rochie și poșetă.

Frumosul a învins practicul și s'au adoptat combinațiunile de culori, în care se simte influența orientului.

Nuanțe îndrăznețe, vii, flori, aduc o notă luminoasă, în cenușiul orașelor mari.

Pentru timpul de dinaintea amiezii rochia de jumper, tare ca fierul. Dar nu de un singur ton. Dimpotrivă!

Prin diversitatea culorilor și a formelor se poate constata chiar unitatea de vederi și solidaritatea care există între femeile din diferite țări.

Nouile tailoruri, — a căror caracteristică e menținerea liniei svelte — făcute dinjachetă și o fustă de aceiaș ștofă, sunt femenizate, foarte adesea, printr'o bluză de jumper cu un cordon și un șal. Căci se tot accentuiază tendința: „înapoi la Eva!". Rochia sportivă, de care s'a abuzat e gonită în singurul lor unde se potrivește, pe terenul de sport.

Căpitanul Wilkins, care în 21 de ore a făcut sborul din Labrador până la Spitzberg, trecând deasupra Polului Nord.

Cât aduce un sbor în jurul lumii?

In legătură cu gloria și banii, pe cari i-au câștigat Coste și Le Brix, în urma senzaționalului lor sbor în jurul lumii, se fac acum diverse socoteli în ziarele și de ziarele franceze.

In primul rând s'a reproșat foarte mult oficialității, că celor doi „ași" li s'au făcut fel și chipuri de onoruri, agățându-li-se pe piept Legiunea de onoare, dar că le-au refuzat, cu multă sgârcenie, un dar de onoare.

S'au format numai decât liste de subscripție publică; întâi de către revista „L'auto", rezultatul ei cifrându-se astăzi la peste o sută de mii de franci, apoi de către toate celelalte ziare pariziene.

Numai „L'Intransigeant" anunță adunarea unui sfert de milion. In același timp aflăm, că fabrica de motoare *Breguet* și cea de avioane *Hispano*, a numărat glorioșilor lor aviatori, câte un onorariu de 350.000 fr., de fiecare.

Impresiile lor de călătorie, vor fi publicate în *l'Intransigeant* și desigur și în alte ziare, în afara Franței; vor fi filmați, li-se vor înregistra povestiri asupra celor văzute, pe plăci de gramofon, apoi, atunci când sunt chemați să-și facă apariția, la vreo festivitate de mare gală, li se oferă un frumos onorariu...

Până acum, s'a făcut socoteala, că fiecare din cei doi eroi ai aerului, au încasat cel puțin câte un milion de franci, în schimbul disprețului de moarte, de care au dat atât de strălucit dovadă.

Deci și meseria aceasta e de aur, dacă nu ai norocul să mori sau să te schilodești prea rău.

Iar cei cari vor învăța odată istoria culturii din zilele noastre, vor putea să compare, după cifrele unor tablouri speciale, felurimea veniturilor: de la acelea ale unui Iannings, regi ai industriilor și exportatori, până la acelea ale unui Lindbergh, Coste, Le Brix și alții, mai puțin celebri.

DIN TOATĂ LUMEA

Mobile de lux

Astăzi, lumea preferă arta simplă, în linii drepte, goale. Ornamentele inutile, bibelourile, sunt banale.

Nimănui nu-i mai place liniile sucite, răsucite, ci dă preferință unei materii frumoase, compacte, bogate, prețioase prin ea însăși.

Să nu credem însă, că numai epoca noastră cunoaște voga aceasta. Fără să ne ducem până în vremurile vechiului Eg'pt, neegalat în bogăția sa masivă și somptuoasă, am putea învăța la școala romanilor, în ceiace privește arta mobilelor.

Moda mobilelor de citru, a făcut pe vechii romani, să facă adevărate nebunii.

Citrul era o varietate a chiparosului, crescând numai la poalele muntelui Atlas. Meritul principal, al acestui lemn prețios, îl forma un nod, aflat în rădăcina pomului.

Pentru a avea vinele acestea faimoase, pătate ca pielea unei pantere, și pline cu un fel de ochiuri, ca penele unui păun, un cetățean al Romii cheltuia comori întregi.

Două mese, din lemnul acesta, din care una făcea parte din mobilierul lui Asinus Gallus, iar alta, din acel al lui Cethegus, au fost vândute cu 1.000.000 sesterți (210 mii franci aur) una, și 1.400.000 sesterți (294.000 fr. aur) cealaltă.

Cicerone nu era prea bogat. Totuși marele orator a vroit să aibe una din mesele de mai sus, și a plătit-o cu un milion de sesterți.

Cum trăește Wilhelm II?

Fostul kaizer o duce la Doorn într'o liniște și ordine exemplară. Totul e măsurat și fixat după ceas. Zilele kaizerului sunt toate la fel.

Se scoală de vreme, ia cafeaua împreună cu soția, și se plimbă prin parcul său. La 8 și 45 toată familia se adună pentru rugăciune. Apoi Wilhelm își schimbă costumul, ia o greblă și un hârleț, și se duce în grădină să lucreze. E ocupația lui cea mai iubită. La 11 jum. se întoarce în cabinet, unde secretarul îi citește tăieturile din jurnale. Apoi singur examinează toată corespondența, citind personal scrisorile. Sunt scrisori dela monarhiștii germani, cu expresia sentimentelor de devotament nelimitat; sunt petițiuni, sunt și scrisori insultătoare, cu amenințări și blesteme, care, dealtfel, nu-l impresionează deloc. Kaizerul le notează cu creionul: „fără răspuns".

La orele unu — un prânz ușor, după care Wilhelm dormitează câteva minute, în fotoliu, apoi fumează o țigară și se apucă de lucru, scriind „Memoriile" care vor vedea lumina după moartea lui. Se afirmă că cu ajutorul acestor „Memorii" Kaizerul vrea să scape de răspunderea războiului.

Urmează ceaiul, apoi o plimbare. La dineu vin totdeauna câțiva invitați. Dineul începe la ora 8. După dineu, dacă nu rămân mosafirii, Wilhelm petrece seara numai cu principesa Hermina, care brodează, pe când Kaizerul citește tare din clasicii germani.

La ora 11 toți se retrag prin odăile lor și lumina în castel se stinge.

Primul automobil în Paris

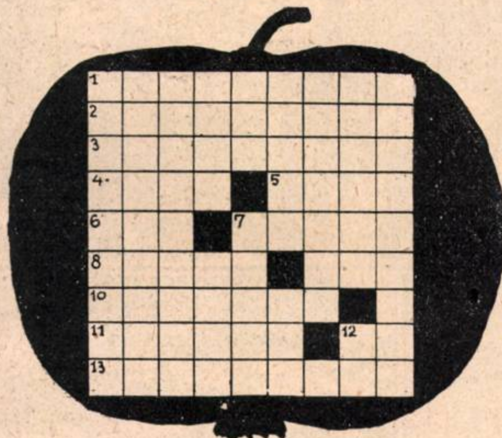
Primul automobil și-a făcut apariția, în anul 1898 la Paris și circula sub numele de „fiacre au petrol". Acest automobil avea un motor de șase cai putere, iar rezervorul avea o capacitate de 18 litri și în loc de benzină se întrebuința petrol — el putea să parcurgă o distanță de 60 kilometri într'o zi. Avea patru locuri și consuma 3 litri de petrol pe oră, roțile erau învelite cu un strat de cauciuc fără pneuri. Pentru o plimbare cu acest automobil se plătea, pe atunci, 2,50 frc. pe oră!

Jocurile Realităţii

Joc No. 1

CUVINTE INCRUCIŞATE trimise de Massu Const.-Bucureşti

(10 puncte)

ORIZONTAL ŞI VERTICAL

1. lovit de paralizie
2. Atârnaţi
3. confirmaţi
4. privitor la vechii atenieni
5. Serbare mare
6. taifas (mold.)
7. înnegrit
8. A uda
9. aici
10. Ciocănit
11. Ce ţine de Italia
12. număr
13. Parte luată dintr'un autor.

Deslegările jocurile se primesc la redacţie până la 10 Iunie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 16, 17, 18 şi 19 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători, primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 25 Iunie 1928.

SOCOTEALA SIMPLA.

Un măcelar vine la un avocat.

„Domnule avocat, proprietarul unui câine este dator să plătească paguba pricinuită de acesta ?"

„De bună seamă !"

„Atunci o să vă rog să-mi dat 60 de lei. Câinele d-voastră mi-a şterpelit un salam, care face tocmai atâta."

„Bucuros ! Dar consultaiţa mea costă 100 de lei. Primesc dela d-ta încă 40 de lei!"

Joc No. 2

PATRAT trimis de A. Iosif-Odobeşti

(10 puncte)

1. O O O O O
2. O O O O O
3. O O O O O
4. O O O O O
5. O O O O O

1) rege get (258 a. Chr.)
2) cel ce vorbeşte cu emfază.
3) iarbă crescută după a doua cositură.
4) isbit.
5) muza poeziei lirice.

Vertical la fel.

Joc No. 3

POLINDROM

de **Natalin,** Focşani

(5 puncte)

Se dau următoarele litere:
a, a, a, a, n, p, p, s, s, s, s, u, u, u.
Să se combine din aceste litere o frază din 5 cuvinte, care citită invers, să aibă acelaş înţeles.

Hazuri

„Când te chem, trebuie să vii imediat, Mariţo !"

„Doamne, Dumnezeule, coniţă. Dar dumneata nici nu ştii cum se slujeşte !"

„E adevărat că te-ai căsătorit în taină cu Gică ?"

„Da — de săptămâna trecută".

„Şi de ce în taină ?"

„Pentrucă dânsul nu ştie încă nimic de asta !"

„Doctorul Mabuse"

Poliţia berlineză caută mereu şi în zadar pe Bergemann, care şi-a însuşit şi numele eroului unui cunoscut roman (şi film!) detectiv : „Doctor Mabuse", un medic celebru şi criminal. Bergemann e într'adevăr „demn" de un astfel de nume. La vârsta lui de 29 ani numai, are un trecut foarte „bogat". De mai multe ori a fugit din închisoare. Ultima-i evadare e ceva cinematografic: condamnat la mai mulţi ani de recluziune, a studiat procedeul fabricării şi a trimiterii lăzilor mari de lemn fabricate de deţinuţi. S'a ascuns într'o ladă. Camarazii lui l-au închis în ea. Când lada ajunsese în depozitul gărei, Bergemann eşise din ea şi se pomenise liber. Deşi poliţia se credea mereu pe urmele lui, „Mabuse" a prădat până şi ambasada americană.

Aci a găsit o insignă de agent detectiv american, uitată de cineva ; şi-a însuşit-o şi a luat parte apoi, ca detectiv american, la „prinderea hoţului". Apărea cu această insignă între poliţişti germani, îi deruta şi dădea... noui lovituri îndrăzneţe. Unor poliţişti inferiori se recomanda chiar aşa : — „Doctorul Mabuse, detectiv american". Un mare furt de bijuterii (30.000 mărci aur) dela Friedenau a dus poliţia la arestarea unei bande de hoţi, evident condusă de Bergemann. Urmărindu-l cu succes, poliţia de detectivi a înconjurat casa unde se găsea Bergemann.

Uşile, fiind încuiate, s'a procedat la deschiderea lor cu ajutorul „cheilor hoţeşti". Era linişte şi întuneric. S'au luat cele mai vaste precauţiuni. Dar Bergemann a întrebuinţat un procedeu extrem de abil. Unul dintre complicii lui a chemat la telefon „detaşamentul de atac" poliţienesc din sectorul vecin, comunicând că nişte tâlhari caută să pătrundă în casă, cu ajutorul „cheilor hoţeşti". Detaşamentul a arestat „cu mare artă" pe detectivii travestiţi. In zăpăceala şi cearta care s'a produs Bergemann... s'a făcut nevăzut.

O baie romană pe vapor

Un bazin luxos pentru înotat a fost amenajat în interiorul vaporului „Vulcania" (24.000 tone) care face cursurile între Italia şi America de Sud. Bazinul e „tapetat" cu marmoră. Localul are stilul anticelor băi romane. Lumina vine de sus.

Revista Realitatea Ilustrată şi-a mutat redacţia şi administraţia la Bucureşti. Rugăm ca de aci încolo orice corespondenţă pentru revistă să fie adresată în strada Sărindar No. 9, Bucureşti. Telefon 7/69.

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
revistă săptămânală

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Sărindar 9
Telefon 7/69

PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg	Lei 300
Pe o jumătate de an	„ 170
Pe trei luni	„ 90

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America	85
Jugoslavia şi Cehoslovacia	lei 500

Sub direcţiunea unui comitet
Secretar de redacţie: N. Constantin

Manifestația politică dela Alba Iulia

La Alba-Iulia s'a ținut Duminică, 6 Mai o adunare a partidului național-țărănesc, la care a particıpat un număr foarte mare de săteni, din întreg Ardealul. — Ilustrația noastră înfățișează: 1) grup de sătence din Banat; 2) și 3) coloanele în marș spre Alba-Iulia; 4) Adunarea în piața Mihai Viteazul din Alba-Iulia; 6) și 8) d-nii Mihalache și Maniu vorbind cetățenilor și 7) tribuna.

București. — Atelierele „ADEVĚRUL" S. A. — Sărindar, 7—9—11

20 PAGINI

REALITATEA ilustrată

ANUL II. No. 18
20 MAI, 1928

Apare totdeauna Dumineca
Sub direcția unui comitet

SONDE IN FLACĂRI

Sondele de petrol 268 și 269 dela Păscov (Moreni), au fost cuprinse de incendiu

(Vezi explicația în textul revistei)

Prețul 8 lei

Se caută un călău...

Guvernul grec trece prin mari încurcături: are, în închisori, douăzeci și nouă de condamnați la — moarte, — și nu are călău. Nu se oferă nimeni. Mai înainte îndeplineau această nobilă meserie ostașii greci, dar astăzi ministerul de războiu considerând, nu demnă ci nedemnă îndeletnicirea aceasta, a interzis cumulul funcțiunilor.

Guvernul se găsește în grea încurcătură: a condamnat la moarte fără ca, în prealabil, să se îngrijească de un executor.

Aiurea guvernele au preocupări de-o cu totul altă natură. Statele au trecut prin războaie și revoluții. Probleme noui au cerut și mai cer, unele dintre ele, rezolvări conforme cu interesele statelor respective și cu interesele omenirei, în genere. Lumea caută să repare ceeace ea singură a stricat. Guvernele caută deasemeni să repare ceeace au stricat.

Grecia a trecut prin războaie și revoluții. Mai cu seamă prin revoluții. Acolo ,ca și în Portugalia, oamenii au piper și au ardei sub nas. Fac revoluția așa cum noi am face o cursă la șosea. Dar acolo oamenii nu caută, și guvernul nu caută soluții problemelor de normalizare, de întărire și de umanizare a țării.

Guvernul, acolo, caută un călău.

Declarăm că, în primul moment, încurcătura bravilor cârmuitori ne-a bucurat. Nu găsește călăi. Vasăzică nu putem dispera în credința că, din când în când, într'un mod sau într'un altul, ideea de umanitate are totuș prilejul să se afirme.

Nu găsește călăi.

Așa dar, lumea s'a îmbuibat și s'a scârbit de sânge. Prea mult sânge vărsat. Prea multe crime, — cu-atât mai odioase cu cât ele se fac în numele și pentru salvarea legii. Prea a fost călcată în picioare viața acesta pentrucă în cele din urmă lumea să nu se dezmeticească și să nu spună: Stop!

Dar, citind cu luare-aminte știrea, ne-am oprit rușinați: nu se mai găsesc în Grecia călăi pentrucă în Grecia, ca și'n Italia, sângele se răzbună.

Cel care a luat altuia viața va plăti, mai curând sau mai târziu, cu viața sa.

Prin alte meleaguri călăii trăesc în tihnă și mor la adânci bătrânețe. In Grecia călăii mor a doua zi după executarea unei „comenzi", răpuși de vreun membru din familia celui executat.

O meserie cu prea multe riscuri, precum se vede, — așa că nimeni nu mai are curajul să o îmbrățișeze.

Guvernul este în grea încurcătură. A publicat și un concurs: caută un călău.

Caută un călău....

Ion Pas

BULETINUL SĂPTĂMÂNAL

Presa mondială continuă să comenteze cazul ex-prințului Carol. Ceeace s'a desprins din belșugul de știri și comentarii a fost intransigența guvernului britanic care a declarat că nu îngăduie ca pe pământul Angliei să se comploteze, — indiferent de către cine și indiferent ce.

Cerul posac al Angliei respinge vâlvătaia complotului.

* * *

Cerul prahovean s'a învăpăiat, însă, în zilele acestea. Au fost sonde incendiate. Au fost pagube mari. Au fost victime omenești.

S'au făcut și se fac încă eforturi pentru înăbușirea focului.

Dar limbile de fum și foc se înalță din pământ spre cerul posomorît, spre cerul acesta care. la sfârșitul lunei Mai, nu e încă senin.

Primăvara s'a dus fără ca, totuș, s'o fi simțit.

* * *

Cutremurele continuă să zguduie scoarța pământului.

Deocamdată Balcanii au fost cruțați. Au fost rezervate emoțiile acestea americanilor și japonezilor.

* * *

A fost inregistrată o nouă încăerare, în Cadrilater, între grănicerii noștri și comitagii vecini cari nu au renunțat la sportul de-a face incursiuni pe teritoriul nostru.

* * *

Crime, iar crime.

Asasinul de la hotel Carol din Capitală nu a fost încă prins.

La Cluj o mamă și-a ucis pruncul cu un cuțit.

La Geneva o romîncă și-a împușcat amantul și a încercat apoi să-și pună capăt vieții.

N'a izbutit.

In jud. Botoșani un agent fiscal a ucis o femeie care refuza să plătească birul.

* * *

A fost degradat locotenentul administrator Anibal Cosma prins în momentul când încerca să spargă cassa de fier a regimentului. A fost prins, în toiul nopții, de un soldat.

Degradant spectacol acela al ofițerului luat de guler de-o santinelă.

Trista ceremonie a degradării a avut loc în fața ostașilor și-a publicului care a huiduit.

Trist spectacol acela al zmulgerii unor trese și al frângerii unei săbii...

O lovitură de stat care a fost împiedicată

La stânga: doamna Lupescu, pentru care fostul principe Carol și-a pierdut tronul.

La dreapta: o ultimă fotografie a fostului principe Carol, pe terasa din Godstone unde a fost găzduit. Casa aceasta aparține domnului B. Ionescu, care se vede în fotografia noastră, dinapoia prințului.

Ziarele relatează că fostul principe pregătea o lovitură de stat, pentru recâștigarea tronului. Guvernul englez a prins de veste și l-a obligat să părăsească țara în cel mai scurt timp.

Din toată lumea

Deputatul orb

Pentru prima dată într'un parlament continental intră un deputat orb: d. Scapini care a orbit în război, a reuşit în alegerile din Franţa.

E adevărat că în 1850, Henry Fawcett, orb şi dânsul, nu numai c'a fost ales de-

putat, dar a fost numit director general al poştelor. Aceasta însă în Anglia şi nu pe continent.

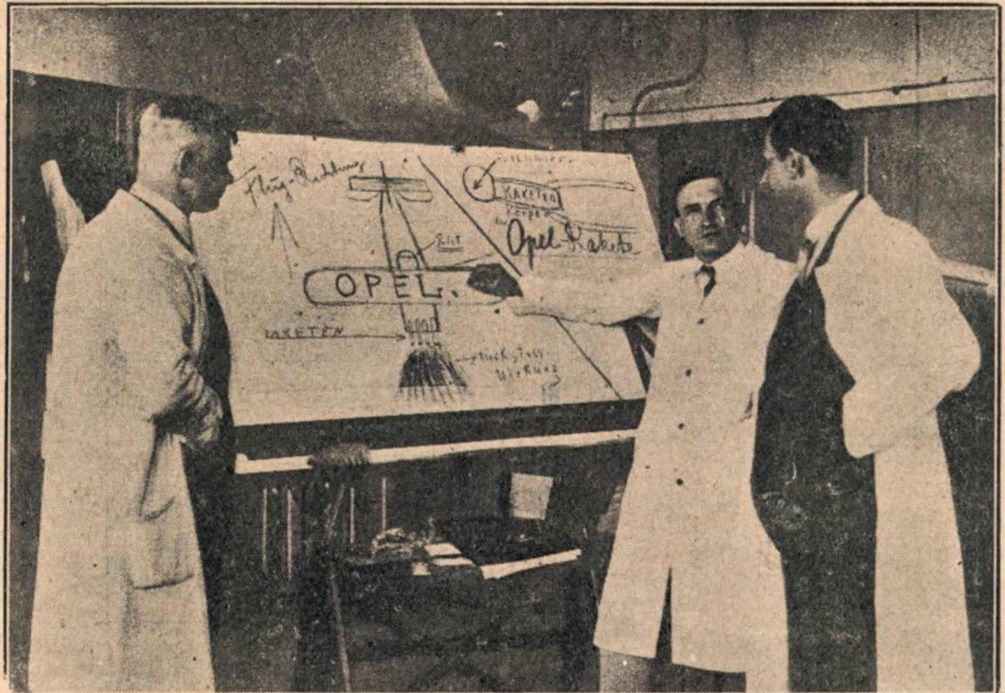
Ilustraţia noastră înfăţişează pe Scapini, după alegeri.

STADIONUL OLIMPIADEI IX

Arhitectul Jan Wils, care a construit stadionul pentru cea de-a IX-a olimpiadă. Fotografia noastră a fost făcută în faţa portalului de sud al uriaşei construcţii.

Un triumf al technicei moderne

Anton Raab aviatorul (lângă tablă) care va sbura în univers cu avionul rachetă împreună cu constructorul acestui aparat, inginerul Hall (la stânga) şi inginerul Gammelin (la dreapta).

Aviatorii germani la New-York

Ca şi lui Lindbergh, s'a făcut la New-York o primire grandioasă aviatorilor germani cari au trecut Atlanticul.

Tone de hârtii: confetti, foi din cărţile telefonice şi torente de file de tot felul, au fost aruncate din ferestrele zgârie norilor din Broadway, strada cea mai importantă din New-York. Aviatorii au parcurs această stradă spre a merge la primărie unde li s'a făcut o primire oficială.

Trăsnetul artificial

General Electric Company of America produce — într'un sat anume construit pentru experienţe — un fulger de două milioane de volţi. Scopul e de-a se căuta locul celei mai mici rezistenţe.

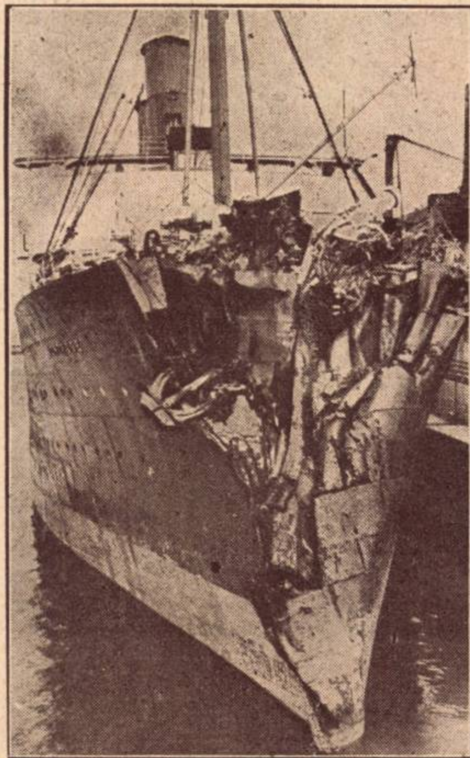

ACTUALITATEA IN ILUSTRAȚIUNI

O hotărîre eroică

Prezența de spirit, puterea de-a lua hotărîri în momentul oportun este cea mai de seamă calitate a unui conducător.

Transatlanticul „Montrose", un vapor de 16.000 de tone, care venia din Canada în

Anglia, ar fi avut soarta Titanicului, dacă — în clipa pericolului — căpitanul n'ar fi avut prezență de spirit.

In mijlocul Oceanului, vaporul se găsi la un moment dat între doi munți plutitori de ghiață. Icebergii uriași ar fi turtit, ca o coajă de nucă, vasul. Căpitanul îndreptă imediat vârful vaporului în ghiață și dacă prin aceasta el își produse avarii destul de mari, putu salva, dela o moarte sigură, pe cei 200 de pasageri și oameni de pe bord. Ciocnirea sfărâmă icebergul și 150 tone de ghiață fură svârlite pe bord. Doi marinari fură uciși de această avalanșe. „Montrose" putu apoi să-și urmeze calea până la Liverpool, parcurgând, în starea în care se găsea, 2000 de mile.

PRIMUL OM CARE SE VA LĂSA „IMPUȘCAT" IN VĂZDUH: cunoscutul pilot Raab, care a construit avionul rachetă, în uzinele Opel

O VIZITĂ REGALĂ IN REPUBLICA SOVIETICĂ. Regele Amanullah al Afganistanului vizitează cu șeful guvernului Kalinin (X) Kremlinul și privește așa numitul tun al Țarilor.

Steagurile roșii s'au închinat regelui, iar demnitarii s'au adresat monarhului cu titlul de „Majestate".

Prăbușirea unui avion pe o casă

In Sabac (S. H. S.) un avion s'a prăbușit pe o casă. Ambii piloți și un copil care se afla în interiorul casei, au fost răniți.

Raidurile femenine de călărie

Pe când grațioasa amazoană franceză, d-ra Rachel d'Orange, plecată în ziua de 30 Martie din Paris, pe calul său Le Huppé, pentru a face drumul Paris-București, călare, a ajuns după aproape cinci săptămâni la Viena, unde a fost primită cu mare alai, — o altă franceză, d-na Mary Féraud a plecat pe ziua de 10 Mai tot de la Paris, pentru a face un alt raid de călărie: Paris-Nisa-Roma.

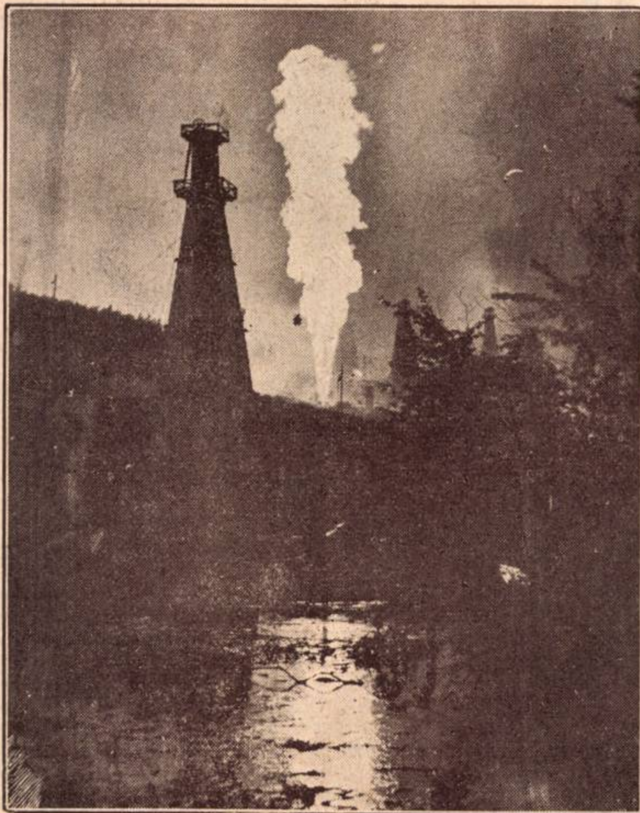
Dânsa speră să ajungă în Cetatea Eternă în cel mult o lună de zile.

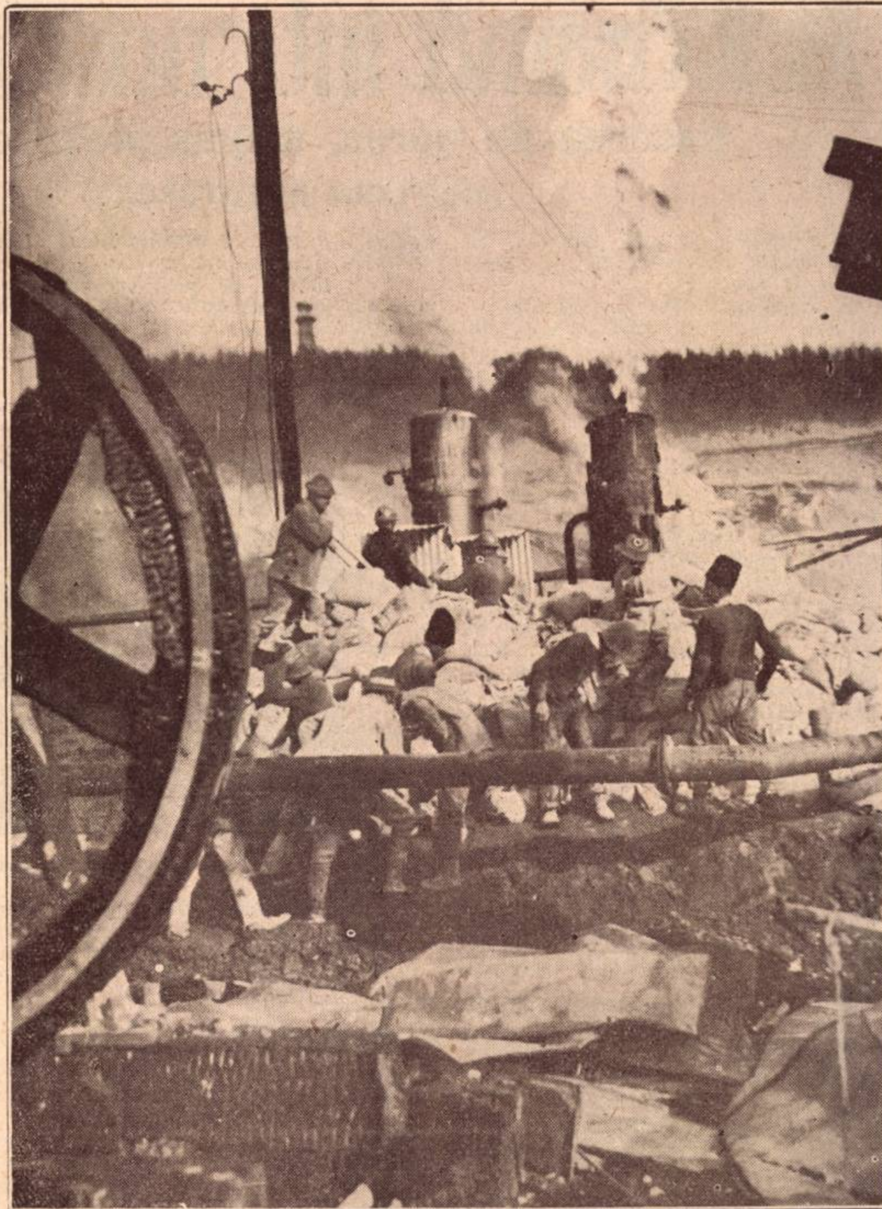
Calul d-nei Féraud, numit **Stuart**, prin deosebire de cel al d-șoarei d'Orange — **Le Huppé** are 15 ani împliniți —, nu are decât patru ani și e în posesia amazoanei de doi ani de zile.

D-na Féraud fusese inițiatoarea raidului de călătorie de astă primăvară, Paris-Nisa, la care au concurat mai multe amazoane, înviate toate de frumoasa performanță a unei tinere dansatoare hinduse, în vârstă de numai 16 ani.

Mary Féraud nu putuse atunci lua parte activă la acest raid, din cauza survenirei unei boli neașteptate, care a țintuit-o în pat.

Bogății prefăcute în fum

La Pâscov (Moreni), sonda de petrol No. 268, s'a aprins.

Din pământ țâșnea comoara de energie, care este petrolul și deodată acesta ia foc.

Fum, gaze aprinse, bolovani de piatră ies din sonda incendiată și opresc pe oameni să se apropie de locul dezastrului.

Dela sonda 268 s'a aprins și sonda 269.

Pagubele suferite de societățile proprietare, „Astra" și „Creditul Minier", sunt de multe milioane.

Ilustrațiile noastre înfățișează sondele care ard și incercarea de stingere, care n'a izbutit până acum.

Degradarea locotenentului Anibal Cosma

Săptămâna trecută a avut loc ceremonia degradării locotenentului Anibal Cosma, din administrație, vinovat de delapidare. Fotografie luată în momentul ruperii galoanelor

Ilustrația noastră reprezintă conducerea vinovatului spre locul osândei

Dramă într'un cuib

Pasărea de noroc, ucigaş precoce

(după LOLA KREUTZBERG).

De unde o fi eşit povestea că dacă-i cântă cui-va cucul în faţă, ăsta-i semn de noroc?

E adevărat: cântecul cucului e limpede şi plin de veselia fericirei: cu..cu! cu..cu! cu..cu! Dar cucul e singura pasăre care-şi începe viaţa prin crimă, pasărea care fără nici o remuşcare înşeală buna credinţă a celorlalte animale cu pene. Şi tocmai această pasăre a fost aleasă ca prooroc al norocirei. Cucul femeiesc nu-şi cloceşte singură ouăle, ci se duce de le aşează în cuibul altor pasări.

Au fost discuţii între naturalişti dacă femeia cuc îşi înseamnă cuibul, în care, — în chip banditesc — îşi aşează ouăle, pentrucă în urmă, două zile după clocire şi ieşirea puilor, să vină, în lipsa părinţilor, spre a arunca afară din cuib, puii cari nu sunt ai ei, sau dacă puiul de cuc singur îşi îndepărtează fraţii. De curând, s'a putut preciza, în chip neîndoios, — fotografiându-se diferite etape — drama prin care cucul îşi începe viaţa.

In cele de mai jos se găsesc notele de observaţie ale naturalistei Lola Kreutzberg:

„9 Iunie.—*Am regăsit cuibul. Doamna pitulice cloceşte sârguitor. Când—vreme de câteva clipe, uitându-şi datoria ei de mamă — a binevoit să se mai ducă la plimbare, am putut furişa o privire în cuib. In bună prietenie se găsesc acolo cele două ouă de culoare cenuşie deschisă, bălţate, ale pitulicei iar lângă ele oul de cuc ceva mai mare şi mai întunecat. Ziua ieşirii din coji e apropiată. Oul de cuc e în câteva locuri găurit; de bună seamă cucul va ieşi la lumină chiar azi. Pentrucă doamna pitulice întârzie puţin, izbutesc — înainte de înapoierea ei să iau o fotografie a ouălor — am putea spune teatrul crimei pentru un album criminal de biologie modernă: „viitorul ucigaş şi cele două victime ale sale, câteva ore înainte de naştere". Când mama pitulice s'a înapoiat, eu mă şi retrăsesem şi îndepărtasem, pe cât cu putinţă toate urmele acţiunei mele.*

Liniştea dinaintea furtunei

Rămân să locuiesc la han, până când voi face toate fotografiile. Să nădăjduim că nu voi fi stingherită de ceilalţi oameni în lucrul meu.

10 Iunie. — *Am fost chiar acum din nou la câmp; dar doamna pitulice n'a voit să-mi lase câmp liber — oare a simţit vreun pericol? M'am furişat pe cât de uşor mi-a îngăduit-o aparatul, greu, de cinematografiat. Am stat apoi cinci ore ascunsă îndărătul unui copac şi am aşteptat. Am uitat să spun că cuibul de pitulice nu e fixat — ca alte cuiburi de pasăre — pe o cracă, ci e clădit între muşchi şi iarbă, pe pământ — pare că anume făcut spre a fi cinematografiat. Insfârşit clocitul îndelungat a plictisit pe pitulicea-mamă; dânsa sboară spre a-şi căuta soţul, care a uitat să-i aducă hrană, tot la cinci ceasuri, ca deobiceiu.*

Cât ce-a plecat m'am şi uitat înăuntru. In cuib stă — o minune — cucul ieşit din ou încă de ieri, obosit de munca venirei în viaţă. Unul din ouăle pitulicei era spart în câteva locuri, cealaltă pitulice era gata să părăsească oul; coaja era plesnită în mai multe bucăţi. Bietul trup golaş se vedea închircit şi ud, suflând greu; tot mereu isbea cu ciocul mic în peretele care-l mai despărţia de libertate. Tocmai când îmi aşezasem cu multă dificultate aparatul, bătrâna pitulice se întoarse. Cu ochii plini de groază se uită la mine. „Nu vreau să te sperii, sărmană mamă mică!" Repede mi-am luat aparatul şi stativul pe umăr şi m'am retras, renunţând la fotografiere, după cinci ore de aşteptare îndelungată. Ce nu e în stare să facă cineva, spre a linişti doi ochi de mamă îngroziţi!

Inceputul dramei

11 Iunie. — *Azi am avut mai mult noroc. Doamna pitulice era deacum plecată când am sosit; mi se pare că-şi spionează soţul necredincios. Câte şi trei păsărele sunt dezgolite; cojile de ouă au fost îndepărtate cu grije de către mamă şi cuibul curăţat.*

In cuibul strimt copii dorm, neştiutori de soarta lor nefericită. Iau o fotografie a „liniştei înainte de furtună"; păcat că n'am luat ieri o scenă a dezgolirei din coaje. Astăzi cucul are trei zile. După naturalistul Brehm, instinctul de crimă se naşte într'ânsul în ziua patra. In trei zile apoi distruge tot ce vrea să împartă cu dânsul cuibul şi devine apoi, când e singur, un cetăţean pacinic.

Singur stăpân

12 Iunie. — *M'am sculat odată cu soarele şi în câteva minute m'am îmbrăcat, şi la orele şase eram afară, la cuib. Să nu-mi scape nimica! Astăzi se hotărăşte soarta. Pe câmp totul e ud de rouă. Nu prea e plăcut să stai culcat în iarbă udă! Iar o să dureze ceasuri. Mama pitulice şade cuminte pe cuib; aceasta mă linişteşte. Cât vreme e de faţă, toate instinctele criminale ale străinului trebuie să tacă; numai în lipsa ei se poate produce groasnica dramă. Domnul pitulice sboară înfrigurat încoace şi încolo; se simte mândru în funcţia sa de tată şi hrăneşte şi pe mamă şi pe copii.*

Tot mereu îşi împinge cucul, care e ceva mai mare, fraţii de cuib, îndărăt. In felul acesta dânsul capătă aproape toată hrana şi forţele sale cresc, văzând cu ochii. E ora zece, şi mama nici nu vrea să se mişte. Insfârşit, insfârşit îi vine în minte că-şi poate ajuta soţul la căutarea hranei. Impreună ei sboară dela cuib. Repede pregătesc totul pentru fotografiat: minunea se poate produce în fiece clipă. Deabia a plecat mama şi cucul cel mic începe să se târască neliniştit în cuib. Deodată îşi vâră spatele larg, cărnos sub un pui de pitulice. Incep şi una din casetele mele nu merge, totdeauna în clipa hotărâtoare se produce un accident! Să fiu liniştită! Depinde de nervii mei dacă voi face sau nu o fotografie bună.

Acum, mica fiinţă golaşe, oarbă şi-a luat în spinare fratele vitreg — eu am început să cinematografiez — cu băgare de seamă cucul se apropie, cu povara sa, de marginea cuibului. Se încleştează cu amândouă picioarele, de crenguţele din fund, şi acum începe lupta pe viaţă şi pe moarte.

Fiul nesăţios